

2015

ИЗВЕШТАЈ О
ОДРЖИВОМ
РАЗВОЈУ

Извештај о одрживом развоју садржи значајне информације за све заинтересоване стране о начинима спровођења принципа одрживог развоја, стратешким циљевима и резултатима који обезбеђују квалитетнији и здравији живот, заштити животне средине, као и успешном економском и социјалном расту.

Извештај предвама припремљен је у складу са светским стандардом Глобалне иницијативе за извештавање ГРИ Г4 са додатком за сектор нафте и гаса и приказивањем 80 индикатора је представљено пословање Компаније у 2015. години.

Процену усаглашености извештаја са смерницама ГРИ, као и тачност информација наведених у извештају потврдила је независна ревизорска кућа ЕУ у Србији.

Извештај о одрживом развоју

NIS
GAZPROM NEFT

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

САДРЖАЈ

Уводна реч Генералног директора.....	6
О извештају и принципима извештавања.....	8

ПРОФИЛ КОМПАНИЈЕ

12

Мисија, визија, вредности.....	18
Корпоративно управљање	20
Награде и признања.....	21
Чланство.....	21
Дијалог са заинтересованим странама.....	22

ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

26

Оперативни показатељи	30
Истраживање и производња	30
Нафтни сервиси	30
Прерада	31
Промет.....	31
Енергетика	31
Корпоративна безбедност	32
Добављачи.....	34
Купци.....	34
Обележавање производа.....	35
Транспорт	36
Порези и други јавни приходи	36
Инвестиције	36
Стратешки циљеви	38

ЉУДСКИ РЕСУРСИ

40

Једнаке могућности	44
Кретање броја запослених.....	44
Сарадња са синдикатима	47
Регрутација и селекција кадрова	48
Професионални развој запослених	48
Систем управљања зарадама.....	50
Безбедност и здравље на раду.....	52
HSE оспособљавање, развој HSE компетенција и свести запослених	54

ОДГОВОРНО ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ

58

Будућност на делу.....	62
Енергија спорта	62
Култура без граница	64
Енергија знања	65
Заједници заједно	65
Хуманитарне активности	66

ЗАШТИТА ЗДРАВЉА И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

68

Инвестиције везане за животну средину	72
Коришћени материјали	74
Потрошња енергије.....	75
Коришћење водних ресурса	77
Еколошки акциденти	79
Утицај на биодиверзитет	82
Емисије загађујућих материја	83
Управљање отпадом	84
Биогорива	85

ПРИЛОЗИ

76

GRI индикатори	76
Речник	84
Мишљење ревизора	86
Контакт подаци	90

Поштовани,

За НИС, одрживи развој друго је име за једину могућу будућност, будућност на делу, због чега остаје један од приоритетних усмерења Компаније без обзира на изазове са којима се НИС суочава услед актуелне кризе у нафтно-гасном сектору.

Брига о безбедности за нас је и даље неопозиви приоритет. У последњих годину дана НИС је подигао стандарде у области унапређења безбедности на раду и заштите наших запослених. Током 2015. смањен је Индикатор повреда са изгубљеним данима (показатељ LTIF) за 50 одсто у поређењу са претходном годином. Безбедни услови рада свих запослених, као и наших пословних партнера, уз заштиту добара и животне средине, за нас су императив.

Највреднији ресурс којим НИС располаже су запослени. И у 2015. смо наставили са **улагањима у развој запослених** кроз реализацију различитих активности које доприносе стручном оспособљавању и усавршавању кадрова. За НИС су квалитетни кадрови, спремни да одговоре свим изазовима савременог пословања, изузетно важни. Стога смо упркос кризи, за професионални развој наших запослених у протеклој години издвојили преко 250 милиона динара. Остали смо лидер у Србији по мерама социјалне заштите и бенефитима за раднике, које

нолошким и еколошким карактеристикама бити први пројекат те врсте у држави. Осим тога, на нафтним и гасним пољима у Србији струју тренутно производи 13 наших малих електрана са капацитетом од 11,6 MW, што нам омогућава да произведену електричну енергију пласирамо на слободно тржиште у земљи и иностранству.

Инвестиција у образовање младих за нас је улагање у будућност. Свој допринос афирмацији младих и талентованих ученика и студената компанија пружа кроз стална улагања у различите научне и образовне пројекте у оквиру програма „Енергија знања“. У 2015. наставили смо традицију сарадње с водећим универзитетима и образовним институцијама широм земље. Потписани су нови уговори о стратешкој сарадњи са универзитетима у Новом Саду и Београду, као и с партнерским факултетима. Захваљујући сарадњи НИС-а, „Гаспром њефт-а“ и Фондације „Новак Ђоковић“ реновирано је и опремљено 10 лабораторија за физику и хемију у школама оштећеним у поплавама које су погодиле земљу пре две године.

Остајемо **одговорни према заједници** без обзира на изазове. НИС наставља да се залаже за развој заједнице кроз јачање партнерских односа са локалном самоуправом, појединцима и

НИС ће и даље наставити да се одговорно односи према својој политици одрживог развоја, узимајући подједнако у обзир, поред економских, и еколошке и социјалне циљеве

се спроводе у складу са Колективним уговором и интерним актима Компаније. Кроз дијалог са Синдикатом и запосленима континуирано унапређујемо социјалну климу у НИС-у и доприносимо социјалној сигурности наших колега.

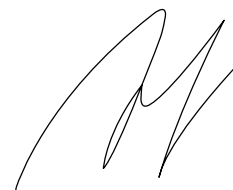
Одржање профитабилности Компаније у 2015. је само једна страна нашег успеха. Друга је то што смо, свесни наше одговорности и водећи рачуна о интересима друштва у којем послујемо, успели да останемо доследни нашој визији будућности која подразумева повећање енергетске ефикасности, уз **строга поштовање највиших еколошких стандарда**, као и ефикасно и одговорно коришћење расположивих природних ресурса. Схватајући значај управљања заштитом животне средине, у 2015. смо уложили у различите еколошке пројекте 627 милиона динара, истовремено настављајући да радимо на смањењу емисије загађујућих материја и минимизацији отпада.

Такође, остајемо доследни принципима **унапређења енергетске ефикасности** због чега непрестано развијамо иновативна решења и уводимо нове технологије. У 2015. години је потписан уговор са „Гаспром енергодингом“ о изградњи термoeлектране-топлане у Панчеву, високо ефикасном енергетском постројењу, које ће са капацитетом од 140 MW по својим тех-

установама, доприноси унапређењу квалитета живота и одрживом развоју непосредног окружења, уложивши кроз друштвено-одговорно пословање и спонзорства у 2015. години 401,2 милиона динара. Само у оквиру јавног конкурса „Заједници заједно“, у сарадњи са 11 градова и општина у Србији, у протеклих годину дана помогли смо реализацију 152 пројекта, који су допринели унапређењу спорта, науке и културе у локалним срединама у којима компанија остварује своју делатност.

НИС ће наставити да се одговорно односи према својој политици одрживог развоја узимајући у обзир, поред економских, и еколошке и социјалне циљеве. Ниједног тренутка не заборављамо важност доприноса добробити будућих генерација.

С поштовањем,
Кирил Кравченко

“

*Одрживи развој за НИС
је друго име за једину
могућу будућност,
будућност на делу*

”

О ИЗВЕШТАЈУ И ПРИНЦИПИМА ИЗВЕШТАВАЊА

Матрица материјалности

Годишњи Извештај о одрживом развоју НИС-а свим заинтересованим странама пружа информације о напретку који Компанија остварује континуирано пратећи светске трендове, а све са циљем да и даље буде партнер од поверења у свим односима.

У складу са захтевима ГРИ Г4 стандарда за Извештај о одрживом развоју НИС-а, полазна основа за припрему Извештаја је Матрица материјалности, која представља упоредни преглед кључних тема за пословање из угла компаније, с једне, и заинтересованих страна, с друге стране.

Теме су рангиране према значају из угла Компаније (хоризонтална оса) и позициониране према оценама добијеним од заинтересованих страна (на вертикалној оси). Анализом ГРИ индикатора повезани су индикатори и теме, тако да Матрица материјалности представља основ за будуће извештавање, али и унапређење процеса пословања. С обзиром да Извештај о одрживом развоју обухвата теме које су од значаја за компанију и заинтересоване стране, Извештај суштински може представљати основ за процену и одлуке органа управљања и заинтересованих страна.

У току 2015. године извршена је ревизија Матрице материјалности како бисмо узели у обзир промене које су се десиле у међувремену и били сигурни да су актуелне теме које се тичу пословања Компаније обухваћене и рангиране на прави начин.

Као и до сада, НИС наставља да негује активни дијалог са заинтересованим странама и да редовно сагледава све важне теме за компанију и заинтересоване стране. У Извештају који је пред Вама представљени су и додатни индикатори који су релевантни за пословање НИС-а и заинтересованих страна, а који превазилазе захтеве основног нивоа извештавања по ГРИ Г4 стандарду.

Као основа за припрему и израду Извештаја коришћена су методолошка правила и принципи ГРИ смерница:

Материјалност

Поштујући принцип материјалности у избору тема, Извештај обухвата оне теме које суштински могу утицати на процену и одлуке органа управљања и заинтересованих страна.

Као основа за израду матрице материјалности коришћени су резултати истраживања спроведених у форми интервјуа са свим заинтересованим странама, затим теме обухваћене извештајима о одрживом развоју других међународних нафтних и гасних компанија, као и теме значајне за заинтересоване стране, а препоручене у ГРИ смерницама.

Укљученост

У извештају су представљене све заинтересоване стране, а комуникација са њима је описана у поглављу „Дијалог са заинтересованим странама“.

Одрживост

Извештај наводи податке и описује активности на нивоу Републике Србије. На крају Извештаја приказани су планови који представљају тежњу Компаније к одрживом развоју.

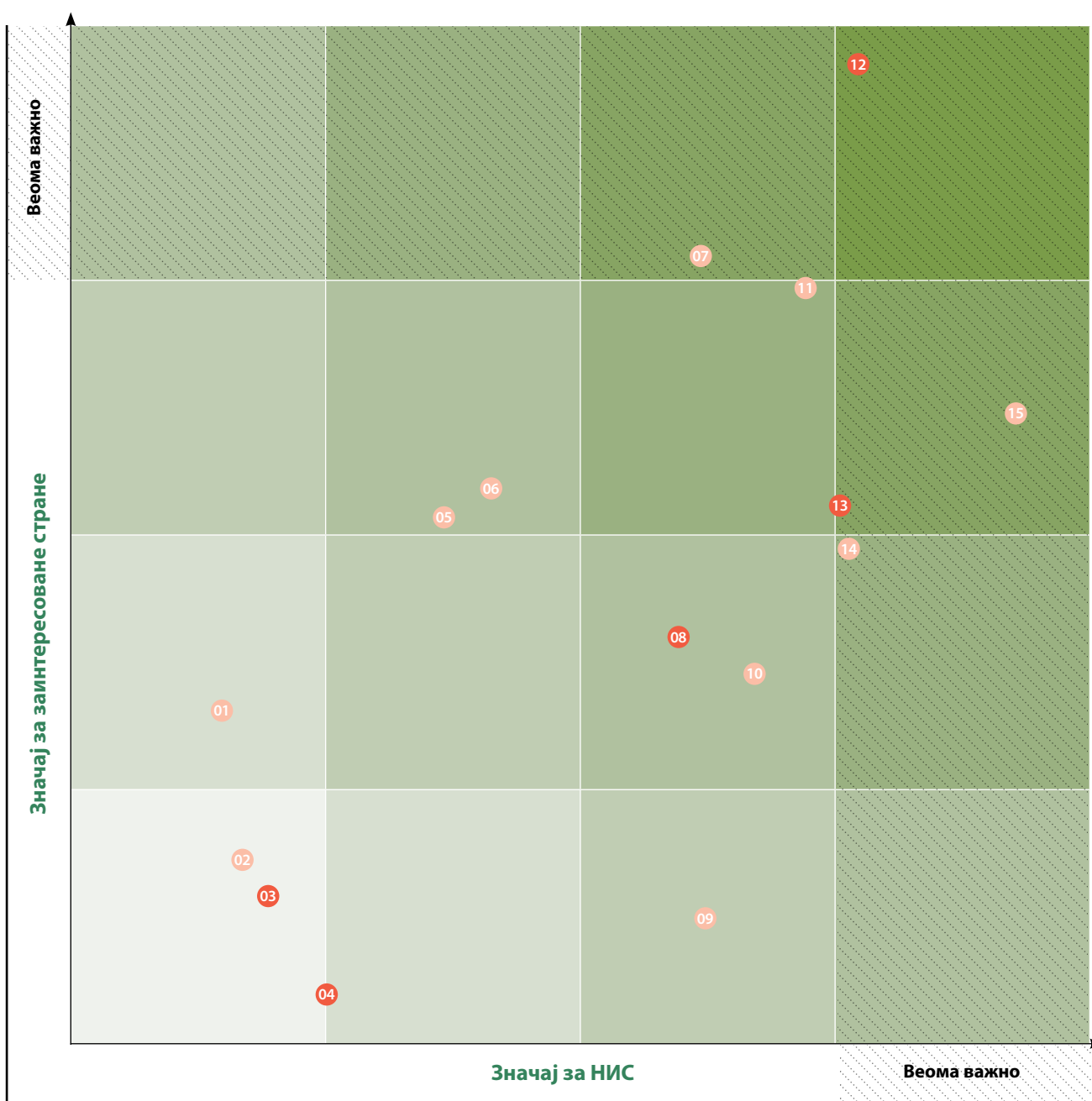
Потпуност

Подаци представљени у Извештају односе се на 2015. годину, а где је могуће, приказани су и упоредни подаци за претходну годину. Финансијски и економски показатељи преузети су из консолидованог финансијског извештаја (извор Годишњи извештај 2015, НИС).

01	Правна питања	09	Корпоративно управљање
02	Управљање транспортом	10	Односи са потрошачима
03	Односи са добављачима	11	Квалитет производа
04	Лобирање	12	Однос према животној средини
05	Однос према запосленима	13	Заштита и безбедност на радном месту
06	Управљање енергијом	14	Резерве нафте и гаса
07	Улагање и утицај на локалну заједницу	15	Економски показатељи
08	Корупција		

● тема је покривена интерно

- тема је покривена интерно и екстерно

Равнотежа

Информације садржане у Извештају за 2015. годину указују на остварене резултате и достигнућа компаније, као и на тешкоће са којима се НИС суочавао током године. Објективним приказивањем информација пружа се могућност за давање и позитивних и негативних оцена.

Упоредивост

Извештај о одрживом развоју припремљен је у складу с методологијом извештавања према ГРИ смерницама и на тај начин омогућава поређење с прошлогодишњим извештајима о одрживом развоју НИС-а, као и с извештајима других компанија у земљи и иностранству.

Тачност

У свом извештавању НИС настоји да презентује квалитативне и квантитативне податке с највећом могућом тачношћу. Извештај наводи изворе и методологију прикупљања података, док се финансијски и економски подаци могу наћи у Годишњем извештају НИС-а за 2015. годину

Благовременост

Извештај о одрживом развоју објављује се на годишњем нивоу и као такав пружа могућност заинтересованим странама да благовремено доносе одлуке у вези са компанијом и њеним пословањем.

Јасноћа

Текст Извештаја о одрживом развоју прилагођен је свим заинтересованим странама, написан је јасно и разумљиво. Специфичност делатности отежава потпуну јасноћу текста, посебно у делу који се тиче заштите животне средине. Термини и скраћенице који могу изазвати недоумице објашњени су у Речнику.

Поузданост

Процену усаглашености извештаја с ГРИ смерницама, као и тачност информација наведених у извештају потврдила је независна ревизорска кућа ЕУ у Србији.

ПРОФИЛ КОМПАНИЈЕ

Као највећа вертикално интегрисана компанија у земљи, НИС у свим сегментима пословања инсистира на професионалности на највишем нивоу. Управљање у складу са светским трендовима, активан дијалог са заинтересованим

странама, стално унапређење стандарда пословања и увођење нових технологија су ступњеви помоћу којих наша компанија сигурно корача ка реализацији задатих циљева, а своју мисију спроводи у оствариво и одрживо дело.

NIS
GAZPROM NEFT

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

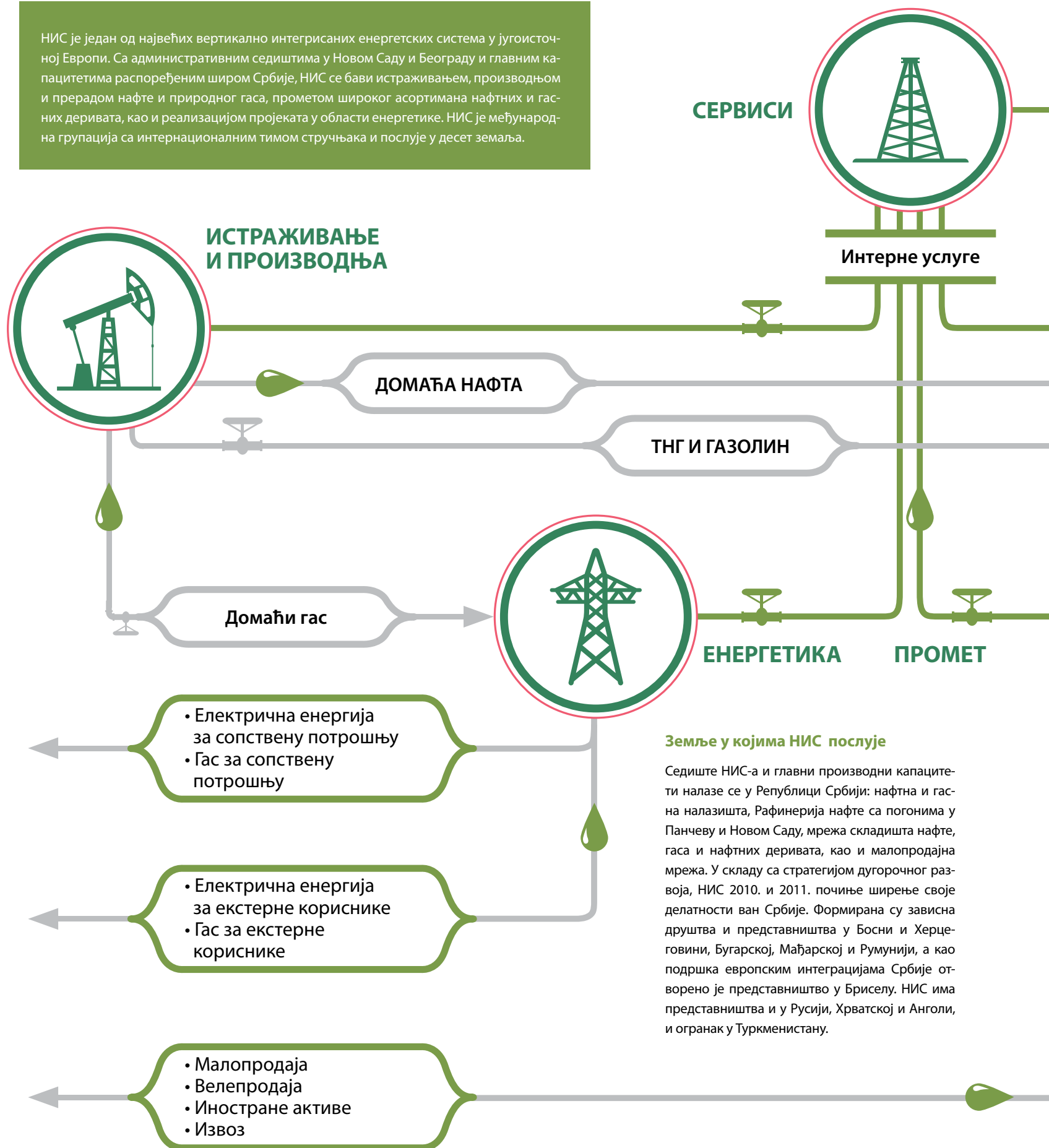

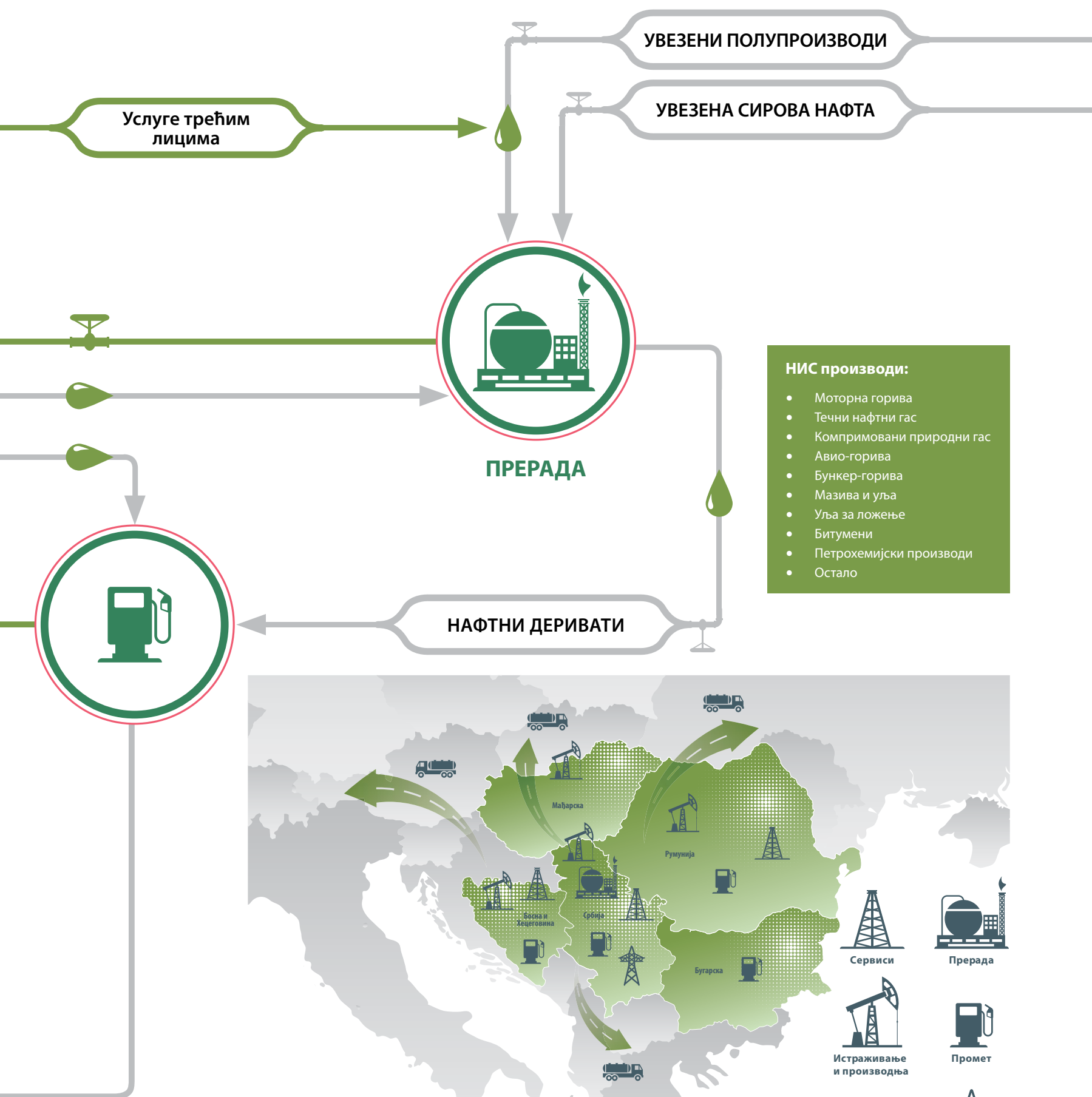

NIS.EU

НИС је један од највећих вертикално интегрисаних енергетских система у југоисточној Европи. Са административним седиштима у Новом Саду и Београду и главним капацитетима распоређеним широм Србије, НИС се бави истраживањем, производњом и прерадом нафте и природног гаса, прометом широког асортимана нафтних и гасних деривата, као и реализацијом пројеката у области енергетике. НИС је међународна групација са интернационалним тимом стручњака и послује у десет земаља.

МИСИЈА

Одговорно користећи природне ресурсе и савремене технологије, пружити људима балканског региона енергију за кретање ка бољем.

ВИЗИЈА

Вертикално интегрисана енергетска компанија НИС а. д. Нови Сад биће признати лидер балканског региона у свом ресору, по динамици одрживог развоја и повећања ефикасности; испољавајући висок ниво друштвене и еколошке одговорности и поштујући савремене стандарде услуга купаца.

NIS
GAZPROM NEFT

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

ВРЕДНОСТИ

Професионалност:

Стицање савременог знања у циљу сталног унапређивања стручности и способност да се она примени у конкретном процесу рада.

Иницијатива и одговорност:

Проналажење и предлагање нових решења, како у домену радних обавеза, тако и шире – у сфери интереса Компаније.

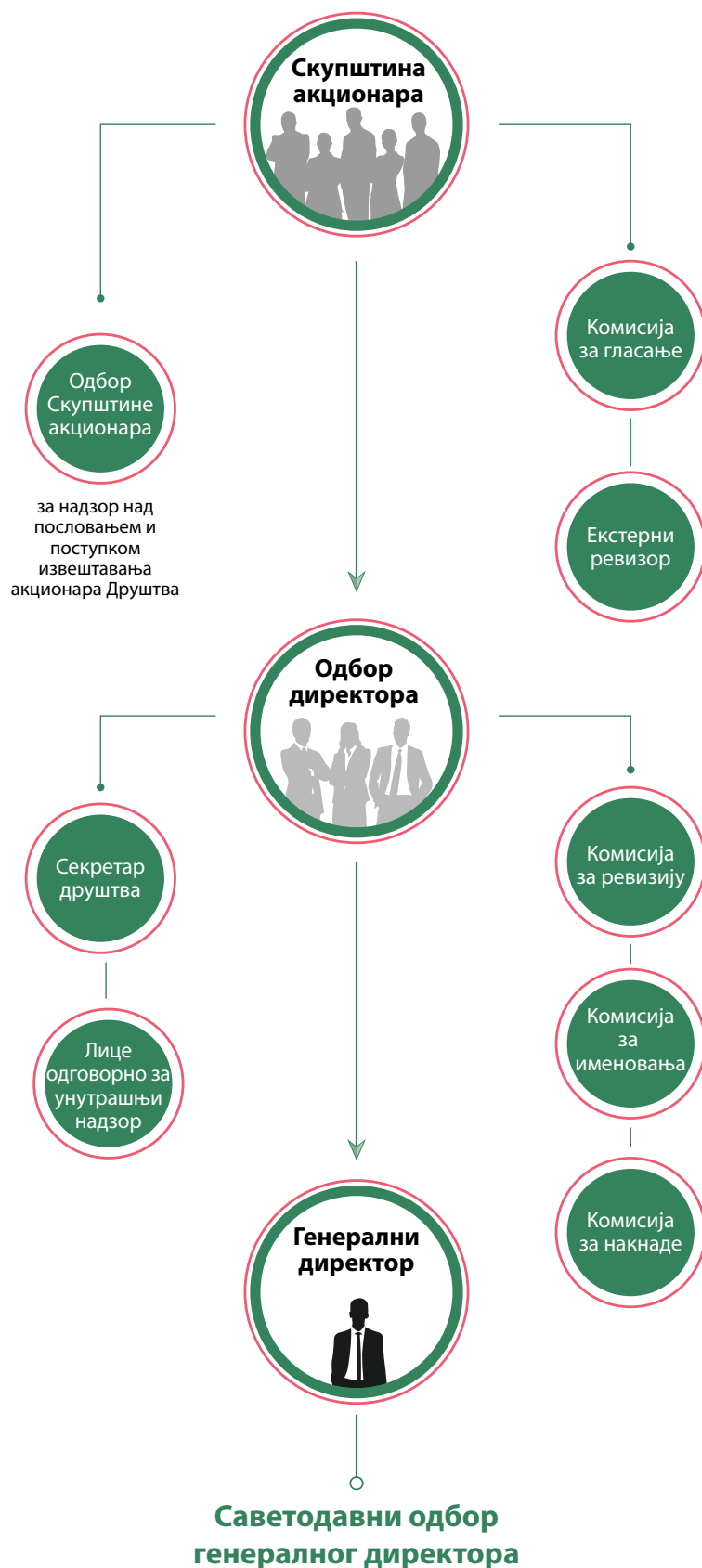
Позитивност и сарадња:

Спремност да се учествује у мултифункционалним групама и пројектима, предусретљивост према захтевима колега из других организационих делова Компаније, спремност да се размене информације, способност за рад у тиму.

Заједнички резултат:

Заједнички подухват у циљу остваривања видљивог и упечатљивог резултата, тежња ка постизању успеха уз неизоставну узајамну помоћ и сарадњу запослених.

Структура корпоративних органа и тела НИС

Корпоративно управљање

НИС је посвећен примени високих стандарда у области корпоративног управљања који се темеље на међународно прихваћеним начелима и искуствима светске праксе.

Стабилност и напредак у пословању Компаније у највећој мери зависе од ефикасног, одговорног и транспарентног корпоративног управљања. Таквим приступом управљању Компанија првенствено потврђује своју тежњу ка стварању вредности за акционаре НИС-а али и стицање поверења домаћих и страних инвеститора, пословних партнера, запослених и шире јавности.

Стратешки корпоративни циљеви НИС-а обезбеђују:

- заштиту права акционара и професионално и одговорно руковођење,
- контролу финансијских и пословних активности НИС-а,
- транспарентност у процесу пословања НИС-а.

НИС је успоставио једнодомни систем управљања, према којем има:

- Скупштину акционара,
- Одбор директора,
- Генералног директора.

Поред наведених органа управљања у НИС-у постоје и:

- Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС-а (Одбор Скупштине акционара),
- Саветодавни одбор Генералног директора НИС-а.

Скупштина акционара

Скупштина акционара представља највиши орган управљања НИС-а, а чине је сви акционари. У свом раду Скупштина акционара доноси и одобрава најважније корпоративне одлуке, врши проверу активности и остваривања резултата Компаније и креира структуру осталих органа НИС-а.

Статутом Компаније јасно су дефинисане надлежности Скупштине акционара и њен однос са другим органима и телима органа управљања НИС-а. Пословником Скупштине акционара НИС-а дефинисан је начин сазивања и одржавања седница, као и начин рада и одлучивања на Скупштини акционара.

Скупштина акционара одлучује о свим питањима која су Законом и Статутом стављена у њену надлежност, међу којима су: усвајање годишњег извештаја НИС-а који укључује финансијске извештаје, именовање и разрешење чланова Одбора директора, доношење одлуке о расподели добити, одлуке о избору спољног ревизора, усвајање измена Статута, повећање и смањење основног капитала НИС-а, стицање и располагање имовином велике вредности, статусне промене и промене

правне форме, накнаде члановима Одбора директора, тј. правила за њихово одређивање.

НИС је потпуно посвећен поштовању принципа равноправности и једнаког третмана свих акционара.

Одбор директора

Рад Одбора директора је од изузетне важности за дугорочни успех Компаније. У надлежности Одбора директора је постављање основних пословних циљева и правца даљег развоја Компаније, као и утврђивање и контрола успешности примене пословне стратегије.

Одбора директора има 11 чланова, и то 10 мушкараца и једну жену које бира Скупштина акционара. Одбор директора чине извршни и неизвршни директори и у свом саставу има једног извршног и 10 неизвршних чланова, а од тога два неизвршна директора су истовремено и независни чланови Одбора директора. Чланови бирају председника Одбора директора, а функције председника Одбора директора и Генералног директора су раздвојене. Чланови Одбора директора поседују адекватну комбинацију потребних знања и искустава, релевантних за врсту и обим делатности које обавља НИС.

Од 11 чланова Одбора директора шесторица су држављани Руске Федерације, троје су држављани Републике Србије, један је држављанин Француске и један је држављанин Аустрије.

У време именовања и током трајања мандата чланови Одбора директора морају поштовати забрану конкуренције.

Одбор директора је образовао три сталне комисије (Комисија за ревизију, Комисија за именовања и Комисија за накнаде) које представљају саветодавна и стручна тела која му помажу у раду.

Генерални директор

Одбор директора именује Генералног директора из редова извршних чланова Одбора директора. Генерални директор организује послове НИС-а и координира рад извршних чланова Одбора директора. Поред тога, Генерални директор НИС-а обавља послове дневног управљања и овлашћен је да одлучује о питањима која не спадају у надлежност Скупштине акционара и Одбора директора. Генерални директор је законски заступник НИС-а.

Награде и признања

Награде у Србији

- Награда за најбоље односе са инвеститорима за 2015. годину (додељује Београдска берза)
- Награда „Најбоље из Србије“ за 2014. годину за најбољи корпоративни бренд у категорији производна добра и пословне услуге (додељује Привредна комора Србије)
- Награда „Мој избор“ у категорији друштвене одговорности за корпоративни програм „Заједници заједно“ (додељује Удружење „Моја Србија“ у сарадњи са Привредном комором Београда)

Награде у региону

- „SAP Quality Award 2015“ за успешну имплементацију САП решења у категорији „Бизнис трансформација“ за регион централне и источне Европе (додељује SAP Central and Eastern Europe)
- World Finance Oil & Gas Award у категорији нафтно-гасне индустрије, за најбољу компанију у источној Европи у области одрживог развоја (додељује магазин World Finance)
- Best Buy Award 2015 - Награда потрошача за НИС Петрол бензинске станице за најбољи однос цене и квалитета (додељује швајцарска организација Icertias)
- Награда „The Most Complex Approach in Talent Management 2015“ (додељује интернационална компанија Executive Search, Stanton Chase)

Признања

- Признање за допринос развоју нефинансијског извештавања (додељује Форум за одговорно пословање)
- Признање „Капетан Миша Анастасијевић“ за успешност у пословању Погону „Изградња“ Нафтагас-Техничких сервиса (додељује Медиа Инвент)
- Признање за изузетан допринос развоју, унапређењу и афирмацији Универзитета у Новом Саду (Универзитет у Новом Саду)

Чланство

Највећа и најстарија невладина организација у области нафте и гаса јесте Светски нафтни савет. Национално тело тог савета је Национални нафтни комитет Србије, чији оснивач је НИС. Циљ овог тела јесте унапређење делатности у нафтно-гасној привреди у области одрживог развоја. Национални нафтни комитет Србије основан је у марту 2011. године. Генерални директор НИС-а Кирил Кравченко је и потпредседник и члан Извршног одбора Националног нафтног комитета Србије.

НИС је члан различитих удружења и привредних комора на територији Србије, као и одређених удружења у иностранству, и то:

- Националног нафтног комитета Србије светског нафтног савета (WPC) од 2011. године,
- Савета страних инвеститора (FIC) од 2011. године,
- Привредне коморе Србије од 1991. године,
- Америчке привредне коморе у Србији (AmCham Serbia),
- Европског виртуелног института за интегрисано управљање ризицима (EU-VRi) од 2007. године,
- Билатералне Руско-румунске привредне коморе (CAMERA DE COMERT BILATERALA ROMANO RUSA) од 2013. године.

Дијалог са заинтересованим странама

Стална комуникација и узајамно поверење, партнерство и отворен дијалог су вредности које НИС негује у односу са свим заинтересованим странама. Разумевање потреба и очекивања заинтересованих страна од суштинске је важности за Компанију. Кључне групе с којима НИС сарађује су:

- запослени
- акционари
- синдикати
- инвеститори
- државни органи
- потрошачи
- становништво региона
- локалне власти
- пословни партнери – добављачи и купци
- пословни партнери – компаније из области енергетике и нафтно-гасног сектора са којима НИС има заједничка улагања
- друштвене организације
- медији

приватног сектора из држава Европске уније и шире путем реализације заједничких пројеката у области енергетике у оквиру различитих програма и фондова Европске уније и других међународних институција и организација.

НИС има развијену двосмерну комуникацију са акционарима и инвеститорима. За информисање о Компанији, правима акционара и о свим питањима везаним за акције НИС-а на располагању су Канцеларије за послове са мањинским акционарима у Новом Саду и Београду, посебни Кол – центар доступан на броју 011/22 000 55, електронска пошта servis.akcionara@nis.eu, као и Служба за односе са инвеститорима. Компанија настоји да примењује највише стандарде у погледу информисања, поштујући принципе равноправног третмана свих корисника информација и обезбеђујући да објављене информације буду на једнак и лак начин доступне свим заинтересованим лицима у најкраћем могућем периоду и у том циљу у великој мери користи своју интернет-страницу. Посебан сегмент интернет-странице садржи најважније вести, одлуке органа, одговоре на најчешћа питања акционара у претходном периоду, као и све потребне информације о акцијама, правима акционара и дивидендама.

Односи са инвеститорима

Активна комуникација са инвеститорима одвија се кроз редовне кварталне презентације остварених резултата, путем којих се омогућује директна комуникација с менаџментом Компаније, затим кроз одржавање састанака са инвеститорима и учествовањем на инвеститорским конференцијама. На посебном делу корпоративног сајта <https://ir.nis.eu> објављују се све информације намењене инвеститорима. И ове године Компанија наставља праксу да „отвара врата компаније“ за представ-

Стална комуникација и узајамно поверење, партнерство и отворен дијалог су вредности које НИС негује у односу са свим заинтересованим странама

НИС сарађује са наведеним заинтересованим странама на различите начине, на основу удела у власништву, на основу споразума о сарадњи или на основу неког другог заједничког интереса.

Компанија континуирано ради на успостављању и развоју ефикасне и узајамно корисне сарадње са државним институцијама, трговинско-економским, дипломатско-конзуларним сектором, друштвеним, верским, политичким и другим невладиним организацијама и удружењима у Републици Србији, Руској Федерацији и земљама бизнис присуства, које су од пословног и стратешког интереса за Компанију. Посебна пажња у овом дијалогу је усмерена на питања достизања европских стандарда у енергетици, нафтно-гасној привреди и екологији. И током 2015. године НИС је активно узео учешће у напорима надлежних министарстава у успостављању релевантног законског оквира. Поред тога Компанија активно сарађује са реномираним компанијама, научно-истраживачким институтима, образовним институцијама, малим и средњим предузећима, удружењима и другим актерима из јавног и

нике банака, брокерских кућа, инвестиционих фондова, као и финансијске аналитичаре, пружајући на тај начин прилику инвестиционој јавности да се упозна са свим битним аспектима пословања НИС-а. Ове године представљена су два пројекта: изградња термоелектране-топлане у Панчеву и пројекат „Дубока прерада“. Гости НИС-а имали су прилику да посете бензинску станицу у GAZPROM бренду и упознају се са перформансама НИС-овог новог горива G-Drive.

Приоритет Компаније у односима са пословним партнерима су поштовање етичког кодекса и транспарентност у пословању. Компанија настоји да уз олакшане процедуре оствари највише професионалне стандарде.

Корпоративни сајт

На корпоративном сајту www.nis.eu налазе се подаци о Компанији, њеним делатностима, пројектима, земљама у којима послује, као и о производима и услугама које компанија нуди.

Посетиоци сајта могу да се упознају и са понудом слободних радних места, текућим тендерима, пословањем у области одрживог развоја, као и са актуелним вестима и фотографијама. Све информације су доступне на три језика – српском (ћирилична и латинична верзија), енглеском и руском. Такође, сајт је прилагођен коришћењу на свим мобилним уређајима.

У циљу што бољег приказивања компанијских активности у области друштвено-одговорног пословања и у складу са трендовима у области корпоративног извештавања, у 2015. години је на корпоративном сајту први пут објављена онлајн верзија Извештаја о одрживом развоју за 2014. годину. Интерактивни извештај је прилагођен свим мобилним уређајима и омогућује корисницима да помоћу неколико кликова дођу до тражене информације.

Потрошачки сајтови

Потрошачки сајтови мреже бензинских станица www.nispetrol.rs и GAZPROM www.gazprom-petrol.rs посетиоцима нуде информације о производима, услугама, акцијама и пословању малопродајних брендова Компаније. Сајт премијум бренда GAZPROM активан је у четири земље у којима је овај бренд присутан (Србија, Босна и Херцеговина, Румунија и Бугарска) и

доступан је на језицима тих земаља, као и на енглеском језику. У 2015. години почео је са радом нови сајт НИС-овог бренда уља и мазива NISOTEC www.nisotec.rs који је креиран у складу са светском праксом и савременим трендовима. Редизајнирани сајт представља комплетан асортиман NISOTEC производа. Поред детаљних података о уљима, мазивима и техничким течностима, потрошачима су доступни: мапа продајних места, списак овлашћених дистрибутера, препоруке за избор производа као и друге корисне информације. Посебна новина је имплементација претраживача који омогућује власницима путничких аутомобила да на основу типа и године производње возила добију препоруку за одговарајуће уље или техничку течност из NISOTEC асортимана.

Крајем 2015. године лансиран је нови сајт програма лојалности „Са нама на путу“ www.sanamaaputu.rs. На сајту су детаљно представљена правила програма, начини прикупљања и коришћења бонус поена, калкулатор који израчунава број остварених бонус поена, као и мапа бензинских станица на којима је програм активан.

Друштвене мреже

НИС има странице на најпопуларнијим друштвеним мрежама:

Facebook, LinkedIn, Twitter, Instagram и YouTube. Током 2015. године број пратилаца Компаније на друштвеним мрежама је повећан за 40 процената. Поред пласирања информација о пословању Компаније, вести из света потрошачких брендова и друштвене одговорности, НИС преко ових канала комуникације ангажује пратиоце да учествују у различитим акцијама и даје им могућност да освоје бројне поклоне и погодности. Велики утицај присуства Компаније на друштвеним мрежама доказује и чињеница да је током јавног конкурса „Заједници заједно“ који је НИС расписао са циљем да подржи иницијативе које ће унапредити услове живота у локалним заједницама, више од 50 процената посета на сајт пројекта пристигло управо са Фејсбука.

Потрошачи са Компанијом могу да комуницирају бесплатним позивом на телефон кол-центра 08 0000 8888, као и путем електронске поште на адресу office@nis.eu.

Један од најзначајнијих канала комуникације са запосленима, а уједно и изузетно ефикасан и омиљен је - **Корпоративни Интранет портал**. Поред великог броја вести о пословању НИС-а и сервисних информација, запослени могу да се упознају са организационим деловима компаније и њиховим активностима, а преко форума, повратне везе (путем питања и одговора) и тема које се постављају на компанијски Интранет портал, омогућен је и отворени дијалог свих запослених.

Поред Портала, у циљу информисања запослених у употреби су и други електронски медији у које се убрајају: Е-вести (недељни преглед актуелних информација), Инфомејл, као и ТВ вести - преглед актуелних информација које се дистрибуирају преко корпоративних телевизијских екрана у пословним центрима.

Корпоративни часопис „Мој НИС“ је један од канала интерне комуникације. Реч је о месечнику са тиражом од 5.000 приме-

рака у којем се кроз извештаје, интервјуе, репортаже са терена и анализе детаљно обрађују актуелне теме из пословања Компаније.

Магазин „Energize“ на енглеском језику излази квартално и обједињује функције корпоративног и пословног издања, а намењен је партнерима, представницима државних органа, стручној домаћој и међународној јавности и медијима.

У циљу бољег информисања запослених и повећања ефикасности рада у Компанији креиран је Програм каскадирања информација који је подељен у три потпрограма:

1. Проширена седница Саветодавног Одбора (ПССО) – квартални састанак Генералног директора са менаџерима првог и другог нивоа.
2. Директан дијалог - састанак Генералног директора/менаџера првог и другог нивоа са запосленима, на којем запослени имају прилику да разговарају са руководством о пословним и HR- питањима.
3. Месечни инфо-пакет за руководиоце – материјал који садржи актуелне теме о пословању Компаније, дешавањима у Ком-

панији и новости за запослене. Руководиоци свих нивоа добијају сваког месеца инфо-пакет на адресу електронске поште, а њихова обавеза је да своје запослене информишу и пренесу им све актуелности из добијеног материјала.

Независно од термина одржавања поменутих састанака са руководством, питања менаџменту могу да се постављају и путем посебне адресе електронске поште: pitanja.rukovodstvu@nis.eu, телефонске линије, али и да се објављују на Порталу. Компанија настоји да у будућности још више унапреди овакав систем директне комуникације.

Од посебног значаја је и комуникација са синдикатима. Конструктиван дијалог са синдикатима у решавању важних кадровских питања је неизоставан елемент у НИС-овом пословању.

Дијалог са медијима је од посебне важности за Компанију. НИС организује конференције за штампу, прес-туре и интервјуе, као и едукативне семинаре из области енергетике и нафтно-гасне тематике. Компанија је отворена за сваки облик сарадње, тако да новинари имају прилику да дају своје предлоге за даље побољшање односа.

ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Упркос негативним трендовима и глобалној кризи у светској нафтној индустрији, НИС је током 2015. постигао значајне резултате. Развој усмерен у правцу повећања енергетске ефикасности и смањење

трошкова на свим нивоима допринели су да кључни показатељи пословања (нето добит, исплаћење дивиденди, сарех), дају позитивне резултате, унапреде рад компаније и припреме нас за нове изазове.

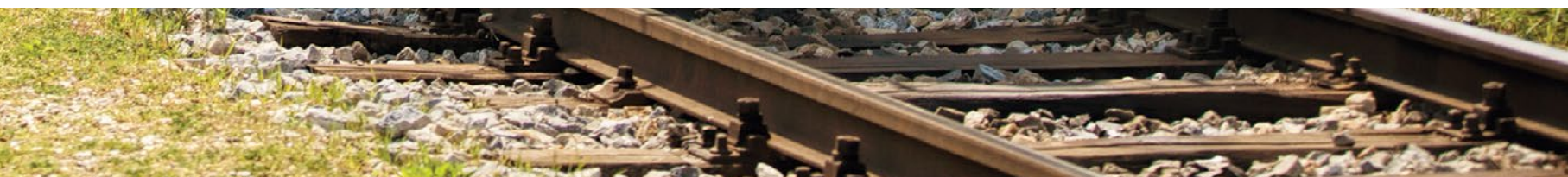
NIS
GAZPROM NEFT

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

NIS.EU

ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Оперативни показатељи

У току 2015. године Компанија се, као и привреда читавог региона, суочила са великим бројем изазова. Уз економску кризу у земљама окружења, велики утицај на остварени финансијски резултат имала је и глобална криза у енергетици. Значајан пад цене нафте задао је тежак ударац читавом енергетском сектору. Иако је смањење цена нафте и нафтних деривата директно утицало на смањење прихода од продаје, смањење трошкова и повећање оперативне ефикасности које је обележило све пословне процесе, било је адекватан одговор на неповољне макроекономске услове. Остварени резултати сведоче да су предузете мере имале ефекта.

	у хиљадама динара	у хиљадама динара
	2014	2015
Директно генерисана вредност	262.888.984	211.668.432
Дистрибуирана економска вредност	233.198.316	194.780.981
Оперативни трошкови	185.476.009	160.013.799
Зараде запослених и остале накнаде	19.286.286	18.505.343
Камате за добијене кредите	16.170.490	10.635.513
Порези*	12.097.796	5.562.079
Инвестиције у заједницу	167.735	64.247
Увећање економске вредности компаније	29.690.668	16.887.451

*Датим износом нису обухваћени индиректни порези.

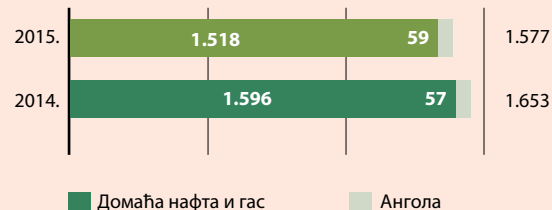
Истраживање и производња

И у условима смањеног обима инвестиција у 2015. години, Блок „Истраживање и производња“ успео је да оствари планирани обим производње угљоводоника, уз истовремено повећање резерви угљоводоника за 8%. Примена нових технологија и иновативних решења, попут вишефазног фрактурирања и хоризонталног бушења, обележили су годину за нама, а наставило се и с програмом повећања оперативне ефикасности и смањењем трошкова, посматрано у односу на претходну годину. У 2015. години у Блоку „Истраживање и производња“ израђено је пет истражних бушотина (три су у производњи, а две су у фази испитивања). Вршена су 3D сеизмичка испитивања на истражном простору Турија. Први пут у Панонском басену, на пољу Турија, успешно је примењена метода „multi-stage“ фрактурирања. Фрактурирање је дало добре резултате у производњи нафте и гаса на неконвенционалном лежишту.

Производња нафте и гаса

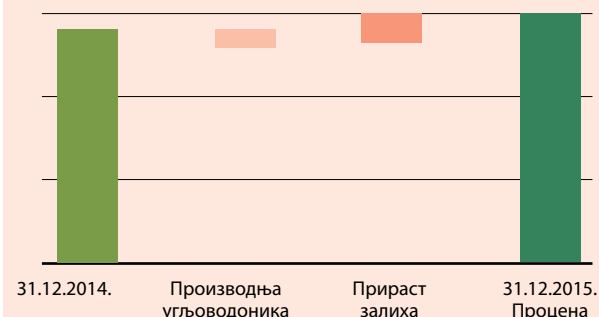
хиљ. условних тона

-5%

Процена раста резерви угљоводоника у 2015. години

+8%

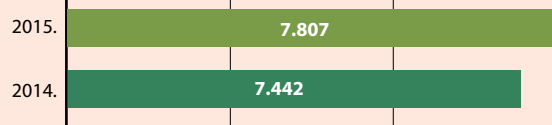
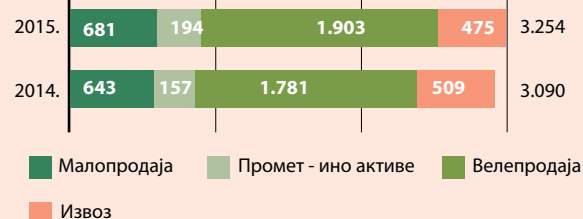
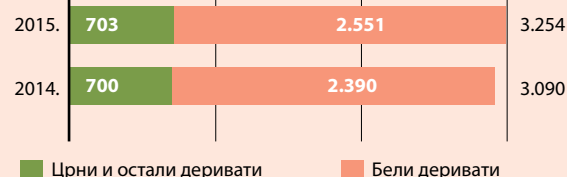

У циљу ефикасније производње угљоводоника завршени су инфраструктурни пројекти као што су повезивање СС Мајдан, изградња цевовода, уградња мобилних компресора.

Нафтни сервиси

Уз остварени план прихода, Блок „Сервиси“ је у 2015. години оптимизацијом трошкова успео да постигне и бољи резултат од планираног (иако је дошло до смањења вредности услуга пружених првенствено Блоку „Истраживање и производња“, као највећем кориснику услуга).

Оперативна ефикасност је већа од планиране. Блок „Сервиси“ радио је на развоју пружања услуга изван НИС-а, у мери која је прихватљива, односно која не омета активности које се обављају за потребе НИС-а.

Бушотински сервиси
број операције**+5%****Обим промета**
хиљ. тона**+5%****Обим прераде**
хиљ. тона**+6%****Структура промета**
хиљ. тона

Прерада

Интензивне активности на реализацији пројекта „Дубока прерада“ обележиле су 2015. годину. Потписан је Уговор са компанијом CB&I за израду базног и проширеног базног пројекта (BDP/FEED) за пројекат „Дубока прерада“. Током 2015. године CB&I је израдила концептуалну студију пројекта и доставила базни пројекат (BDP).

Спроведен је и планирани капитални ремонт постројења за битумен, а у септембру је реализован ремонт на FCC комплексу и SARU постројењу. Почетком године пуштено је у рад постројење за депарафинизацију дизела у циљу побољшања нискотемпературних карактеристика дизела.

У Блоку „Прерада“ са поносом истичу да су забележили 515 дана без повреде на раду.

Током 2015. године интензивирани су напори усмерени на повећање оперативне ефикасности по свим правцима развоја (енергетска ефикасност, поузданост, технолошка побољшања и т. д.).

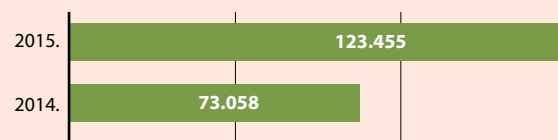
Промет

Без обзира на радове на изградњи и реконструкцији бензинских станица успех у пословању Блока „Промет“ огледа се у повећању тржишног учешћа на малопродајном тржишту нафтних деривата у Србији за 1%. У Србији је изграђено укупно 12 нових бензинских станица, од чега чак 10 у Београду. Такође, повећано је учешће и на регионалним тржиштима. Производни

асортиман продајних објеката је унапређен увођењем G-Drive бензина са 100 октана. Укупан раст обима промета износио је 5% у односу на 2014. годину.

Енергетика

EBITDA показатељ из редовног пословања у износу од 12 милиона USD¹ добар је показатељ успешног пословања Блока „Енергетика“. У циљу изградње термоелектране – топлане снаге 140 MW основана је компанија „ТЕ-ТО Панчево“, а такође је добијен статус привилегованог произвођача електричне енергије за ветропарк „Планиште“. Завршени су пројекти изградње малих електрана – Велебит 3 и Сираково 2 и станице за снабдевање компримованим природним гасом на бензинској станици „Нови Сад 10“. У току 2015. године у циљу испоруке топлотне енергије новим потрошачима реализована су два пројекта повезивања на постојећи геотермални систем (Кањижа и Бечеј).

Производња електричне енергије
MWh**+69%**

1) EBITDA блока „Енергетика“ из редовног пословања у 2015. години износила је 1,4 милијарде динара. У децембру 2015. године извршена је наплата старих потраживања од ЈП „Србија-гас“, па је ефекат од ове наплате на EBITDA блока „Енергетика“ износио 4,2 милијарде динара.

Корпоративна безбедност

Специфичност делатности и рад са великим бројем пословних партнера утицали су на то да НИС посебну пажњу посвећује активностима које имају за циљ спречавање било ког облика противзаконитог и штетног деловања, а које има или може имати негативне последице на пословање Компаније и друштво у целини. Компанија је током 2015. године вршила анализу и процену ризика у вези са појавом корупције у свим својим организационим деловима. Анализом и проценом ризика, као тежишни ризик у области корупције идентификована је злоупотреба положаја одговорног лица и друга противправна деловања изражена кроз

- неодговоран однос према имовини Компаније и недовољна заштита исте,
- нелојалност и спрега са криминалним миљеом,
- пропусти у раду надлежних, противправно поступање запослених, заказивање система заштите и слично.

Вршен је стални мониторинг потенцијалних показатеља корупције кроз процес провере кандидата пре пријема у радни однос, приликом постављења на менаџерске позиције унутар компаније, као и у процесу провере пословних привредних субјеката приликом ступања у уговорни однос и усаглашавања уговорних докумената у Компанији.

У НИС-у се организују тренинзи са новозапосленима на тему „Борба против корупције и организованог криминала“ и указује на основне елементе спровођења политике у борби против корупције, превентивно се делује на спречавању развоја корупције, откривању развијених корупцијских капацитета, као и на пружању помоћи субјектима одлучивања како би препознали елементе корупције.

У Компанији су током 2015. године одржани тренинзи за 69 запослених који су се односили на заштиту информација у пословном окружењу и обуке за 14 запослених које су се односиле на поверљиво деловодство.

Посебно ризична област пословања у односу на корупциона деловања је набавка роба и услуга, с обзиром да је карактеристична непосредна комуникација са добављачима и значајан проток новца.

Међутим, поред процеса набавке, мета корупционих активности је карактеристична и за област пословања са купцима, а спроводи се најчешће кроз привилеговање појединих тзв. великих купаца, али и кроз фаворизацију по основу паритета, начина транспорта или времена отпреме.

У циљу очувања и обезбеђења повољног пословног амбијента кроз превентивно и појединачно деловање у борби против коруптивних и/или незаконитих радњи, сви чланови управних тела НИС-а (Одбор директора, Веће Саветодавног одбора и Саветодавни одбор, као и чланови Комисије за ревизију, Комисије за именовања и Комисије за накнаде) упознати су са закон-

ским и интерним правилима и процедурама против корупције, па тако и са усвојеним и примењиваним типским обрасцем „Споразум о антикорупцијском понашању“.

Са свим пословним партнерима са којима НИС закључује уговоре склапа се и Споразум о антикорупцијском понашању. У случајевима када пословни партнер одбије да потпише Споразум о антикорупцијском понашању предузимају се мере и радње на установљавању стварних разлога који су довели до непотписивања Споразума.

Осим ангажовања на унутрашњем плану, предузимају су комплексне активности за афирмацију економске безбедности на тржишту Републике Србије. Тако су представници Компаније ангажовани у оквиру Српске асоцијације менаџера корпоративне безбедности (САМКБ), Привредне коморе Београда, стручних часописа посвећених корпоративној безбедности и непосредних форми едукације менаџера у јавном и приватном корпоративном сектору.

У оквиру САМКБ промовисана је монографија „Економска безбедност пословања“ чији су аутори запослени у Компанији, а на годишњој конференцији те организације презентована је тема о процени ризика економске безбедности.

У организацији Привредне коморе Београда, за менаџере компанија приватног корпоративног сектора, реализована је презентација на тему „Економска заштита у наплати потраживања“, а у стручном часопису „Свет безбедности“ уведена је стална рубрика о економској безбедности пословања. Неки делови садржани у овим рубрикама објављени су и у часопису „А&С Адриа“. У оквиру билатералне корпоративне безбедносне сарадње одржана су пригодна предавања, презентације и панел-дискусије на тему економске безбедности пословања. У том циљу реализоване су посете менаџменту Јавног предузећа за подземну експлоатацију угља „Ресавица“, Банке поштанске штедионице и компаније „Sectra Consulting“ д.о.о. Београд.

Компанија је током 2015. године против запослених чијим су чињењем или нечињењем наступиле штетне последице по Компанију, а у основи су били корупциони мотиви, надлежним руководиоцима поднела 244 предлога за покретање дисциплинског или кривичног поступка (против једног вишег руководиоца, 2 средња руководиоца и 241 лица из категорије осталих запослених - инжењера, техничара, радника). Као карактеристична корупциона дела запослених су издвојена: неуплаћивање пазара и отуђивање истог, злоупотребе компанијских картица ради стицања имовинске користи, отуђивање погонског горива, отуђивање других материјалних вредности Компаније (електрокаблова, опреме са радилишта - оградних стубова, тубинга, талпи и слично), преваре страних возача приликом конверзије девизних средстава на малопродајним објектима, исплаћивања закупљене опреме на радилиштима која је ван употребе, сукоб интереса и друго.

Током 2015. године идентификовано је укупно 28 случајева у којима је са пословним партнерима раскинут или није об-

Под појмом корупције у анализи је коришћена дефиниција преузета из „Националне стратегије за борбу против корупције“ - Корупција је однос који се заснива на злоупотреби овлашћења у јавном и приватном сектору у циљу стицања личне користи или користи за другог. Ради се о ширем схватању појма корупције, која се не своди на опште усвојено мишљење да се ради о давању или примању мита, већ се подразумева свака радња која потиче, делимично или потпуно, из мотива који су друштвено неприхватљиви.

новљен већ постојећи уговор о пословној сарадњи. Разлози су:

- непоштовање уговорених рокова (2 случаја);
- некавалитетно извршавање преузетих обавеза (5 случајева);
- непоштовање уговорених количина и динамике посла (1 случај);
- непоштовање прописаних услова ХСЕ (1 случај);
- увећање цена након склапања пословног односа (1 случај);
- утужење пословног партнера због неизвршених уговорних обавеза (14 случајева);
- повезане пословне делатности и руководеће структуре са предузећем које се налази на Листи непоузданих добављача/купаца/извођача радова (1 случај);
- манипулација на аукцијама Компаније (2 случаја) и остали (1 случај).

Од 28 регистрованих случајева, два као разлог раскида или обнављања уговора имају корупциону основу.

Приликом набавке робе и услуга Компанија врши комплексно сагледавање потенцијалног привредног субјекта са којим се може ступити у уговорни однос, при чему се сагледавају његови финансијски показатељи пословања, професионалне и стручне компетенције, кадровски потенцијали, број и суштина вођења евентуалних судских поступака (посебно у својству туженог, посебно тужитеља), као и евентуално дотадашње учешће у делима која се могу подвести под корупцију.

У току 2015. године НИС је верификовао укупно 7.815 привредних субјеката са којима је планирана пословна сарадња. Од наведеног броја њих 197 није усаглашено због непостојања

пословних капацитета, слабих резултата у досадашњој пословној сарадњи са Компанијом и негативног искуства у досадашњој пословној сарадњи, непостојања референтног финансијског извештаја, блокираног рачуна и осталог.

Осим привредних субјеката са којима је НИС имао пословни однос у ранијем периоду, и сви нови добављачи, њих 527 су анализирани од стране Компаније. Од укупног броја 5.248 уговора - 194 није усаглашено.

У НИС-у се у циљу елиминисања ризика пословања води Листа непоузданих добављача, купаца и извођача радова која обухвата привредне субјекте који нису испуњавали уговорне обавезе у раду са Компанијом у досадашњем периоду (некавалитетно извршени послови, некоректна пословна сарадња, злоупотребе и сл.).

Кодекс пословне етике НИС-а који је посебно усмерен на промоцију антикорупције у компанији и рад СОС-линије (телефон: 021/481 5005; адреса електронске поште: soslinija@nis.eu) пружају могућност како запосленима тако и заинтересованим странама да реагују у случајевима непоштовања дефинисаних правила.

Поред тога, уведене су и посебна телефонска линија и адреса електронске поште за пријаву случајева корупције у Компанији (телефон: 064/888 5888, адреса електронске поште: dkz.ia@nis.eu).

У току 2015. године није било утврђених случајева кршења етике пословног понашања у Компанији.

Будуће обавезе и циљеви:

- Развијање свести запослених о препознавању и штетности појавних облика корупције,
- Превентивне активности које ће побољшати пословну атмосферу и умањити могућности корупционог деловања,
- Тренинзи, обуке и стручне радионице као експертска помоћ менаџменту у препознавању елемената корупције,
- Учешће у изради и усаглашавању интерних нормативних докумената са циљем уградње контролних механизма ради свођења могућности коруптивног деловања на минимум,
- Сарадња, унапређење и координација мера и активности са надлежним државним органима на сузбијању корупционих активности,
- Наставити са мониторингом индикатора корупције у Компанији уз примену мера за свођење корупционих активности у Компанији на минимум.

Добављачи

Успешна сарадња са добављачима на тржишту један је од основа за очување конкурентности НИС-а. С тим у вези, добављачи се, географски посматрано, деле на:

- Локалне – добављачи из Републике Србије
- Регионалне – добављачи на нивоу југоисточне Европе
- Глобалне – добављачи широм света

Успешна сарадња са добављачима подразумева реализацију процеса набавке, односно правовремено обезбеђивање материјала и услуга који су потребни за реализацију производних и пословних процеса у Компанији.

Основна начела при процесима набавке су:

- Начело економичности и ефикасности процеса
- Начело обезбеђивања конкуренције и једнакости међу попуњачима

Ова начела и пословну логику прати стандардизација пословних процеса кроз усвојена документа: правилнике, политике, стандарде и упутства. НИС даје приоритет конкурентном начину избора добављача или извођача. У случају постојања пословне потребе за применом неконкурентног начина избора, та потреба треба да буде образложена и аргументована од стране наручиоца

или бизнис-корисника. Конкурентан начин избора заснива се на анализи алтернативних тржишних понуда и избору добављача који је доставио технички прихватљиву и, што се тиче цене, рока испоруке/извршења, гарантног рока, средстава обезбеђења или додатних погодности/бенефиција за НИС, оптималну понуду.

Купци

Један од приоритета НИС-а јесте подизање задовољства купаца на највиши могући ниво. Како би се анализирано и пратило задовољство потрошача, у Компанији се спроводе различите врсте истраживања.

Током 2015. године у циљу праћења задовољства купаца/возача, настављен је Трекер, континуирана студија истраживања која прати коришћење горива и рад запослених на бензинским станицама, навике и ставове возача. Студија је први пут спроведена априла 2014. године, а од тада се спроводи 2 пута годишње (април/мај и септембар/октобар)

Редовни корисници услуга на НИС бензинским станицама у целини су задовољни НИС-ом као главном станицом за снабдевање нафтним дериватима, са 93% задовољних редовних потрошача и само 3% незадовољних. Овакав општи ниво задовољства редовних корисника НИС-ом ипак је на нивоу задовољства конкурентских корисника њиховом редовном марком бензинске станице (просек за Србију 91%).

НИС-ова конкурентивна предност и даље је широка мрежа бензинских станица, а потрошачи су врло задовољни и њиховим локацијама, као и додатним промоцијама. Један од циљева за даљи развој остаје повећање лојалности потрошача кроз бољу конверзију повремених корисника у редовне.

Циљеви за будућност се огледају у даљем унапређењу главних фактора задовољства потрошача, попут квалитета горива, широке понуда горива, цене, локација бензинских станица и других.

НИС корпоративни бренд значајно је унапредио своју репутацију током претходних година (истраживање спроведено 2012. и 2015. године). Слично налазима из 2012. године, НИС је и 2015. године перципиран као снажна, професионална, водећа компанија, а са друге стране, за разлику од 2012. године, НИС се данас опажа и као одговорна компанија (35% популације НИС сматра одговорном компанијом).

Унапређење корпоративне репутације НИС-а је видљиво кроз

Укупна вредност прокњижених обавеза према добављачима у 2015. години без Гаспром њефта					
Прокњижене обавезе ка добављачима у току посматраног периода	Број добављача са којима компанија сарађује	Прокњижене обавезе од локалних добављача	Број локалних добављача	Проценат прокњижених обавеза од локалних добављача вредносно	Проценат локалних добављача од којих су вршене набавке у посматраном периоду
107.907.974.461	2.535	68.997.655.816	2.007	64%	79%
Укупна вредност прокњижених обавеза према добављачима у 2015. Години са Гаспром њефтом					
Прокњижене обавезе ка добављачима у току посматраног периода	Број добављача са којима компанија сарађује	Прокњижене обавезе од локалних добављача	Број локалних добављача	Проценат прокњижених обавеза од локалних добављача вредносно	Проценат локалних добављача од којих су вршене набавке у посматраном периоду
173.673.673.673	2.536	68.997.655.816	2.007	40%	79%

раст поверења и свеукупно позитивнији став према компанији (62% у 2015. години у односу на 48% у 2012. години). Такође је примећена растућа препознатљивост корпоративног бренда (99% у 2015. години у односу на 93% у 2012. години), уз већу упознатост са НИС-овом власничком структуром и пореклом Гаспром-а.

Обележавање производа

С обзиром на природу делатности која условљава рад са великим бројем различитих хемикалија, Компанија обележава производе у складу са регулативом и има за циљ да се адекватним обележавањем пружи информације о опасностима потенцијалног утицаја хемикалија на здравље људи и животну средину. Подаци о саставу и својствима производа, начину складиштења, манипулацији производом, транспорту и збрињавању отпада садржани су у безбедносном листу као и на етикетама (налепницама) материјала. Елементи обележавања као што су пиктограми, одговарајуће ознаке и текст који указује на опасна својства хемикалије се морају приказати на етикету (амбалажи).

Безбедносни лист првенствено је намењен професионалним корисницима. Његов садржај је прилагођен њиховим потребама и служи за давање информација професионалном кориснику о реално предвидљивим физичким и хемијским опасностима које проистичу из својстава хемикалије, као и са њима повезаним ризицима по здравље људи и животну средину. Такође, безбедносни лист садржи информације релевантне за друге циљне групе, као што су на пример субјекти у транспорту опасног терета или реаговању на хемијски удес и друго.

Одговорност за производ и усаглашавање пословања Компаније са регулативом Европске уније

Комуникација од снабдевача ка потрошачима захтева да про-извођачи и увозници пружају обавештења о томе како се њихове супстанце или смеше могу користити безбедно по здравље људи и животну средину, при чему је главни инструмент ове комуникације безбедносни лист. Безбедносни лист (SDS-Safety Data Sheets) јесте законом прописан документ у обавезној примени од 2013. године.

REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Chemicals) представља предуслов за извоз производа Компаније у Европску унију. Обзиром да значајан део својих производа Компанија извози на тржиште Европске уније, у НИС-у су извршена обимна испитивања и активности у циљу испуњења REACH обавеза. Све REACH обавезе су испуњене у складу са задатим временским роковима и добијена је позитивна одлука Европске агенције за хемикалије о извршеној регистрацији супстанци које производи НИС. На овај начин, омогућен је несметан пласман и продаја производа НИС-а на тржишту Европске уније.

Према REACH регулативи регистровано је 15 супстанци, што омогућује извоз 22 производа Компаније у ЕУ. У 2015. години финализована је регистрација течног нафтног гаса (LPG Autogas) у Европској унији.

У складу са новом европском регулативом која је ступила на снагу од 01.06.2015. године извршена је измена безбедносних листова производа Компаније и Safety Data Sheets (SDS) за извоз производа у ЕУ.

Током године није покренут ни један инспекцијски поступак због неусклађености са законским прописима приликом означавања информација о производима и/или услугама Компаније.

Досадашње активности резултирале су чињеницом да у НИС-у у 2015. години нема покренутих поступака и нису се водили спорови против компаније, односно није било случајева у којима су производи и услуге утицали на безбедност и здравље потрошача.

Од посебне важности је и то да није било случајева непоштовања прописа и неписаних кодекса у вези са маркетиншким комуникацијама као ни поводом нарушавања приватности купаца.

Транспорт

Последња карика у ланцу снабдевања тржишта нафتم де-риватима јесте дистрибуција крајњим корисницима, где се транспорт робе обавља друмским теретним возилима Блока „Промет“. У циљу повећања безбедности запослених, али и осталих учесника у саобраћају и заштите животне средине спроведен је низ превентивних активности.

Модернизацијом возног парка НИС је у протеклом периоду утицао на смањење негативних утицаја друмских теретних возила (која обављају транспорт на територији Републике Србије и на територији земаља у окружењу) на животну средину. Набављена су возила која испуњавају техничке услове у погледу буке и емисије загађивача и техничко-експлоатационе услове у

мизацијом структуре возног парка (расходом возила старе генерације) и планирањем испорука, учешће возила нове генерације у 2015. години износило је 67% у укупној пређеној километражи, што је утицало на смањење емисије CO₂ за 12%.

У току 2016. године очекује се модернизација возног парка, набавком додатног броја теретних и прикључних возила нове генерације која су опремљена ЕУРО VI мотором и поседују сертификат за безбедно возило.

Порези и други јавни приходи

Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода који НИС са зависним друштвима насталим из НИС-ове организационе структуре плаћа у Србији у 2015. години износи 141,2 милијарде динара, што је за 13,1 милијарду, тј. 10 процената више него у истом периоду претходне године. Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода који НИС Група плаћа за 2015. годину износи 151,9 милијарди динара, што је за 15,7 милијарди, тј. 12 процената више него за исти период 2014. године.

Инвестиције

На 49. седници Одбора директора, одржаној 05.01.2015. године, усвојен је пословни план за 2015. годину и средњорочни инвестициони програм, у којем је предочен план улагања за

НИС низом мера одговара на изазове на тржишту, уз очување основних стратешких праваца развоја Компаније. У наредном периоду Компанија ће као и до сада остати доследна поштовању принципа друштвено одговорног пословања

погледу безбедности са Еуро 5 моторима, те је на првом месту смањена количина емитованих штетних материја у атмосферу, а смањењем просечне потрошње горива унапређена је енергетска ефикасност Компаније.

Оптимизацијом структуре возног парка смањен је ниво транспортне буке чији је извор погонски агрегат на моторним возилима, али и струјање ваздуха око каросерије возила и интеракција газећег слоја пнеуматика и коловозне површине, како моторних тако и прикључних возила. Модернизацијом возног парка 62% укупног броја прикључних возила поседује сертификат за безбедно прикључно возило. Дефинисани су нормативни оквири за управљање потрошњом горива и потрошњом пнеуматика усвајањем норматива потрошње и дефинисања поступка при контроли пнеуматика у току експлоатационог века.

Возила којима се обавља транспорт опасног терета поседује АДР сертификат о способности возила за транспорт одређеног опасног терета што подразумева, да се на друму налазе само технички исправна возила која поседују опрему за спречавање изливања терета у случају саобраћајне незгоде.

У ранијем периоду извршена је модернизација возног парка, а возила нове генерације чине 43% укупног возног парка и учествују са 56% у укупно пређеној километражи. Опти-

CAPEX у периоду од 2015. – 2017. године. У току 2015. године је издвојено 30,32 милијарде динара за финансирање инвестиција, што је за 23% мање од износа који је издвојен 2014. године.

Најзначајнија улагања у производњи нафте и гаса у 2015. године била су:

- Бушење разрадних бушотина
- Улагања у геолошко-техничке мере
- Програм 3D сеизмичких испитивања и бушења истражних бушотина у Републици Србији
- Пројекти гасног бизниса
- Улагања у концесиона права.

Најзначајнија капитална улагања у вези са заштитом животне средине у Рафинерији нафте Панчево била су:

- Намешавање биоконпоненте са дизел-горивом
- Изградња затвореног система дренажа
- Смањење емисије NO_x у димним гасовима из Енергане

Стратешки циљеви

Неповољне макроекономске тенденције у окружењу, које ће се према прогнозама задржати и у наредним годинама, доносе нове изазове за нафтну привреду. Блиски Исток агресивно развија како производњу нафте и гаса, тако и своје прерађивачке капацитете. Као резултат, ниске цене сирове нафте и повећана прерада нафтних производа угрожавају глобалну стабилност индустрије.

НИС низом мера одговара на изазове на тржишту, уз очување основних стратешких праваца развоја Компаније. У наредном периоду сви напори Компаније ће бити усмерени на одржавање профитабилности и максимизацију приноса за акционаре у условима погоршаног макроекономског окружења, уз постављање основа за даљи развој. Посебан акценат је стављен на оптимизацију свеукупних оперативних показатеља пословања Компаније.

Блок „Истраживање и производња“

Имајући у виду овај циљ, у домену истраживања и производње, посебна пажња ће бити посвећена:

- очувању показатеља прираста ресурсне базе
- даљем повећању ефикасности постојећих лежишта
- мерама за смањење губитака у производњи
- наставку активности у домену истраживања на територији Србије
- потенцијалним истраживањима неконвенционалних ресурса у средњорочном периоду.

НИС континуирано истражује могућности концесионих пројеката, анализира потенцијалне нове пословне прилике у региону и шире, у циљу обезбеђивања дугорочног одрживог развоја.

Блок „Сервиси“

Развој нафтних сервиса биће, као и до сада, усмерен на подршку реализацији планова компаније у домену безбедног и ефикасног рада постројења, опреме и инфраструктуре. Побољшање квалитета пружаних услуга, раст

искоришћења капацитета и повећање ефикасности рада представљају кључне приоритете за развој нафтних сервиса.

Блок „Прерада“

Континуирани развој глобалних рафинеријских капацитета, а нарочито оних на Блиском Истоку доводи до ситуације да ће само најкомплексније рафинерије у Средоземном региону и у Европи имати могућност да равноправно конкуришу и да дугорочно одрже профитабилност. У складу са тим, наставља се модернизација прерађивачких капацитета, праћена повећањем оперативне ефикасности као и ефикасности свих релевантних показатеља процеса прераде.

Блок „Промет“

У овом делу пословних активности фокус ће бити на даљем развоју малопродајне мреже. НИС ће наставити да послује у регионима где је тренутно присутан и да шири своје пословање у тим регионима, према могућностима на тржишту. Радиће се на повећању операционе ефикасности мреже и имплементацији иновационих формата продаје у малопродаји, чинећи тиме понуду што атрактивнијом за купце.

Блок „Енергетика“

Главни правци инвестирања у области енергетике у наредном периоду ће бити имплементација пројекта термоелектране-топлане Панчево и пројекти когенерације. Разматрају се бројне опције и планови развоја везани за Србију, који подразумевају потпуну монетизацију сопственог природног гаса. Ови пројекти треба да, упоредо са даљим развојем електрана на гас и производње и продаје компримованог природног гаса, помогну да се максимизују ефекти сопственог производа и задовоље интерне потребе за енергијом, уз продају вишкова енергије екстерним купцима. Блок „Енергетика“ развија диверсификоване изворе енергије - од конвенционалних до обновљивих извора, из којих ће се производити електрична и топлотна енергија за потребе тржишта.

ЉУДСКИ РЕСУРСИ

Одговорност према запосленима представља сам врх пирамиде приоритета НИС-а. Осим фокусираности на развој нових технологија и имплементацију савремених пословних достигнућа, људски фактор остаје оно што нашу компанију усмерава у правцу будућности. Стално улагање у запослене, кроз

континуиране обуке, програме социјалне заштите и заштите на раду, представљају само један сегмент наше бриге о запосленима. Током 2015, кроз корпоративни програм “Ја имам идеју” омогућили смо свим члановима НИС-овог колектива да дају предлоге и на тај иницирају промене на нивоу целокупне компаније.

NIS
GAZPROM NEFT

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

NIS.EU

ЉУДСКИ РЕСУРСИ

Високи стандарди у управљању људским ресурсима за НИС представљају императив, те су због тога бројне активности усмерене на привлачење и одабир најбољих кандидата. По уласку у систем, настоји се да се осигура амбијент у којем запослени у пуној мери могу да искажу свој потенцијал и резултат, а системом квалитетне и континуиране обуке, НИС жели да својим запосленима обезбеди могућност да стекну високе квалификације које одговарају европским и међународним стандардима, док кроз систем материјалног и нематеријалног награђивања препознаје начин да се то унапреди и валоризује.

Једнаке могућности

Титула најпожељнијег послодавца је циљ којем Компанија тежи. Принцип једнаких могућности доследно се поштује приликом запошљавања, уз гаранцију да су кључни фактори при избору кандидата и развоју запослених њихов професионализам, искуство и знање. Истовремено, Компанија поштује принцип забране било којег вида дискриминације приликом избора кандидата

и спровођења осталих процеса у домену људских ресурса.

Кретање броја запослених

Укупан број запослених у НИС-у на дан 31.12.2015. године је 5.258. Преко програма „НИС шанса“, запослено је 14 лица на дан 31.12.2015. године. Број запослених приказан у оквиру Блока „Сервиси“ обухвата и запослене у зависним друштвима „Нафтагас - Нафтни сервиси“, „Нафтагас - Технички сервиси“ и „Нафтагас - Транспорт“. Број запослених приказан у оквиру Блока „Истраживање и производња“ обухвата и запослене у зависном друштву „НТЦ НИС Нафтагас“.

На дан 31.12.2015. године, НИС има 5.203 запослена на неодређено време (што чини 98,9 процената запослених), а 55 запослених на одређено време, с пуним радним временом. У НИС-у нема запослених који раде са скраћеним радним временом, нити запослених млађих од 18 година.

Компанија послује у складу са законом и другом регулативом, као и у складу са ратификованим међународним конвенцијама, како у другим областима, тако и када је у питању принудни и дечији рад.

Квалификациона структура на 31.12.2015. године												
		ДР	МР	Остало ВС	ВШ	СС	НС	ВК	КВ	ПК	НК	Укупно
2014	на неодређено време	15	165	2.178	393	1.745	5	286	800	0	4	5.591
	на одређено време	0	1	123	3	15	0	0	1	0	0	143
	укупно	15	166	2.301	396	1.760	5	286	801	0	4	5.734
2015	на неодређено време	16	100	2.202	327	1.557	6	248	746	1	0	5.203
	на одређено време	1	3	33	2	9	0	0	7	0	0	55
	укупно	17	103	2.235	329	1.566	6	248	753	1	0	5.258

Запослени до нивоа директора дирекције									
	Број \ Ниво	Генерални директор	Саветници и заменици Генералног директора	Директор Функције/Блока	Саветници и заменици директора Функције/Блока	Директор зависног друштва	Директор Дирекције	Саветници и заменици директора Дирекције	
Старост	<30	0	0	0	0	0	0	0	
	30-50	1	4	12	13	4	65	3	
	>50	0	3	3	5	0	4	0	
Пол	Жене	0	3	1	1	0	16	0	
	Мушкарци	1	4	14	17	4	53	3	
Држављанство	Домаће	0	3	2	7	3	41	1	
	Страно	1	4	13	11	1	28	2	
	Укупно	1	7	15	18	4	69	3	

* Укључени су менаџери I, II и III нивоа

Организациони део	2014	2015
НИС - Стручне службе	1.350	1.036
Блок „Истраживање и производња“	1.043	1.057
Блок „Сервиси“	1.277	1.191
Блок „Прерада“	870	799
Блок „Промет“	959	941
Блок „Енергетика“	235	234
Укупно	5.734	5.258

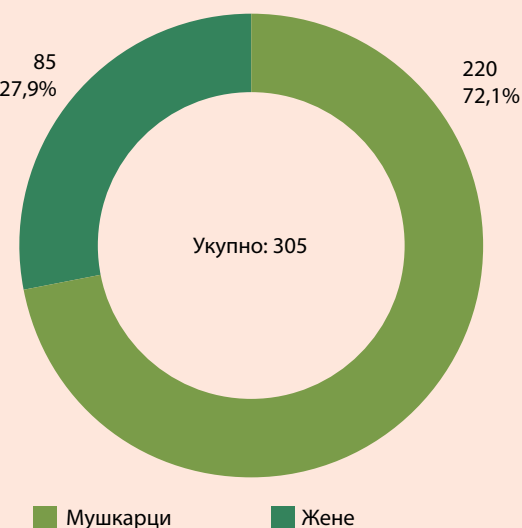
Запослени на одређено и неодређено време по полу				
		Мушкарци	Жене	Укупно
2014	на неодређено време	4.189	1.402	5.591
	на одређено време	83	60	143
	укупно	4.272	1.462	5.734
2015	на неодређено време	3.934	1.269	5.203
	на одређено време	44	11	55
	укупно	3.978	1.280	5.258

Однос менаџмента и запослених

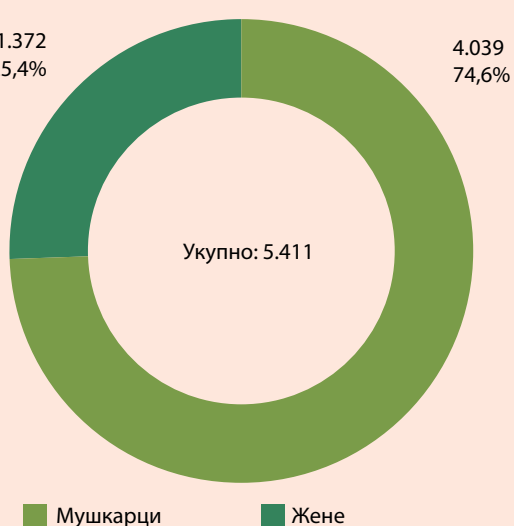
Број менаџера* 2014.

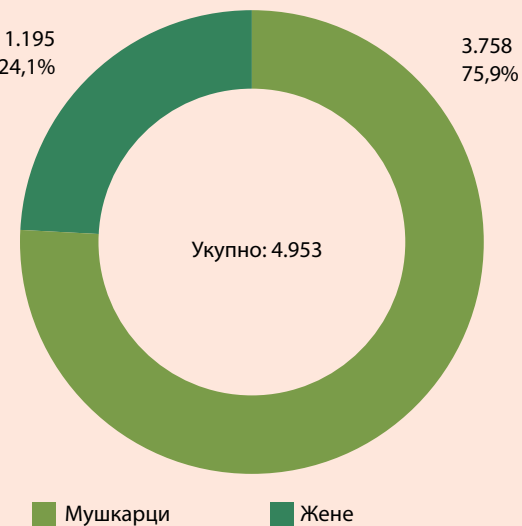
Број менаџера* 2015.

Број запослених 2014.

Број запослених 2015.

* Укључени су менаџери I (директори Блокова и Функција), II (директори Дирекција) и III (директори Сектора) нивоа

Старосна структура							
	18-19	20-29	30-39	40-49	50-59	од 60	Укупно
Менаџмент* 2015	0	4	120	127	45	9	305
Запослени 2015	0	529	1.383	1.683	1.239	119	4.953
Укупно 2015	0	533	1.503	1.810	1.284	128	5.258
Менаџмент* 2014	0	13	139	121	43	7	323
Запослени 2014	1	686	1.530	1.822	1.281	91	5.411
Укупно 2014	1	699	1.669	1.943	1.324	98	5.734

Флукуација запослених						
	Мушкарци		Жене		Укупно	
	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.
Примљено у радни однос	298	95	159	46	457	141
Прекид радног односа	336	389	134	228	470	617

Флукуација запослених														
	до 19		20-29		30-39		40-49		50-59		од 60		Укупно	
	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.
Примљено у радни однос	1	0	250	60	134	53	52	19	19	6	1	3	457	141
Прекид радног односа	0	0	159	119	97	116	99	170	86	192	29	20	470	617

Динамика одлазака и повратака са породичног одсуства у 2015. години							
Запослени који су започели одсуство у 2014. години	Запослени који су се вратили са одсуства у 2014. години	Запослени који су започели одсуство у 2015. години	Запослени који су се вратили са одсуства у 2015. години	Запослени који су се вратили на рад након завршетка одсуства до 31.12.2014. и 31.12.2015. године	Преостали очекивани број запослених за повратак са одсуства у 2016. и 2017. години	Напустили Компанију за мање од годину дана након повратка са породичног одсуства	Запослени који су се вратили на рад након завршетка одсуства, а у радном односу у Компанији су и након 12 месеци од завршетка одсуства
67	52	75	68	120	80	19	40

У 2015. години НИС је напустило 617 запослених, од чега се деветоро пензионисало, а 85 запослених је напустило компанију споразумно, уз исплату стимулативне новчане накнаде. За 523 запослена радни однос је престао по неком другом основу – отказ уговора о раду од стране послодавца, отказ уговора о раду на захтев запосленог, истек рада на одређено време, смрт запосленог и слично.

Компанија је настојала да обезбеди подршку запосленима који напуштају компанију као технолошки вишак, обезбедивши радионице у Панчеву и Новом Саду са представницима Националне службе за запошљавање. Смисао одржавања радионице је био да овлашћена лица Националне службе за запошљавање упознају запослене о њиховим правима и могућностима од момента напуштања компаније. То је подразумевало преношење информација о томе шта пријавом на евиденцију незапослених лица могу остварити (обавештавања о могућностима и условима за запошљавање, професионалној оријентацији, професионалној рехабилитацији особа са инвалидитетом, новчаног накнади за време незапослености у складу са законом). Запослени су упућени на сарадњу са саветником за запошљавање и упознати са важношћу њихове активне улоге у тражењу посла, као и активним мерама запошљавања. У случају потребе премештаја запосленог на друге послове или промене других битних елемената уговора о раду запос-

леног, Компанија је у обавези да запосленом достави понуду за закључење анекса уговора о раду, са роком изјашњавања о понуди од осам радних дана од дана пријема понуде.

Сарадња са синдикатима

НИС подржава слободу синдикалног удруживања и колективног преговарања, тако да и у 2015. години наставља интензивну сарадњу са репрезентативним синдикатом запослених. У НИС-у и зависним друштвима (Нафтагас- Нафтни сервис, Нафтагас-Технички сервис, Нафтагас-Транспорт и НТЦ-НИС Нафтагас) постоји више репрезентативних синдиката: На дан 31.12.2015. године, 65 процената запослених у НИС-у су чланови репрезентативних синдиката.

Примена Колективног уговора и Закона о раду и остваривање права запослених из радног односа омогућени су, између осталог, и конструктивним односом са синдикатом, свакодневним консултацијама, редовним састанцима у циљу представљања резултата пословања и унапређења социјалног дијалога, као и кроз радне групе које су сачињене од представника синдиката

Основ престанка радног односа		
	2014.	2015.
Пензионисање	6	9
Споразумни престанак радног односа уз исплату стимулативне новчане накнаде	178	85
Остало	286	523
Укупно	470	617

Број запослених у репрезентативним синдикатима	2014.	2015.
Јединствена синдикална организација НИС а.д.	3.643	2.651
СО Нафтни Сервиси	0	293
СО НТЦ НИС Нафтагас	0	61
СО Специјални радови (Нафтагас-Нафтни сервис)	0	199
СО Технички сервис	0	221
СО Транспорт	0	53
Укупно	3.643	3.478

и послодавца, а које имају за циљ праћење примене Колективног уговора.

Колективним уговором су регулисана права запослених из радног односа, а посебно питања везана за заштиту здравља и безбедност на раду, широк спектар права везаних за компензације и бенефиције запослених, као и висок степен социјалне заштите запослених. Учешће синдиката у решавању ових питања је од посебног значаја.

Колективним уговором који је потписан 17.12.2014. године за НИС а.д. Нови Сад, као и колективним уговорима зависних друштава који су потписани у јануару 2015. године, задржан је исти корпус права запослених и извршено је усклађивање одредаба колективних уговора са одредбама Закона о раду (на пример, одредба о увећаној заради по основу времена проведеног на раду, тзв. минули рад само код последњег послодавца као и отпремнина код последњег послодавца).

Нека од права гарантованих колективним уговорима и другим интерним актима компаније су:

- Посебна заштита за оболеле запослене, као и запослене особе са инвалидитетом, превентивни опоравак запослених који раде на пословима са повећаним ризиком, и осталих запослених, у циљу спречавања професионалних обољења и инвалидности,
- Широк спектар случајева у којима запослени имају право на исплату солидарне помоћи (болест или смрт запосленог или члана породице, оштећење објекта за становање, помоћ при рођењу детета породицама са више деце и т. д.),
- Стипендије током редовног школовања деци погинулих и умрлих запослених,
- Колективно осигурање запослених у случају незгода и несрећних случајева,
- Доброволно додатно пензијско осигурање које Компанија уплаћује пензијском фонду за све запослене,
- Решавање стамбених потреба запослених путем додела субвенција за стамбене кредите.

У циљу информисања запослених о свим правима и условима за њихово остваривање у складу са Колективним уговором и интерним актима Компаније уређен је и HR- портал.

Регрутација и селекција кандидата

Регрутација и селекција кандидата је процес кроз који Компанија жели да на најтранспарентнији и најквалитетнији начин, најпре међу интерним, а затим и екстерним кандидатима, пронађе оне који у највећој мери одговарају захтевима радног места.

Ради се на сталном унапређивању овог процеса кроз развој

тима и метода рада како би у конкуренцији осталих успешних компанија НИС ангажовао најбоље кандидате.

У циљу развоја канала регрутације и селекције и ширења мреже контаката и сарадника са којима је могуће разменити идеје и искуства са великим успехом организован је Recruitment Conference 2015, прва конференција у Србији која се бави искључиво питањима регрутације и селекције.

Програм „Повратак у Србију“, кроз који НИС жели да пружи подршку професионалцима који су своје образовање и радно искуство стицали у иностранству да се врате у Србију и своју каријеру на најбољи начин наставе у НИС-у, даље се развијао и у 2015. години. Настављена је добра пракса реализовања програма Студентска пракса и у 2015. години, а преко 100 студената добило је прилику да упозна компанију.

Такође 564 студента и средњошколца било је у једно-дневној стручној посети НИС-у ради упознавања са компанијом као њиховим потенцијалним будућим послодавцем.

НИС шанса

Програм запошљавања младих са завршеном техничком школом без радног искуства и завршеним факултетом без радног искуства у струци – програм НИС шанса током 2015. године прошао је кроз извесне модификације у складу са којима су почетком 2016. године у Компанији свој први посао у струци добили инжењери образовних профила који одговарају основној делатности компаније.

У оквиру овог програма, кроз који је до сада своју каријеру у компанији започело преко 690 запослених, за програмску 2016/2018. годину запослена су 32 кандидата.

Професионални развој запослених

Континуираним улагањем у развој људских ресурса НИС се труди да обезбеди запослене који су спремни да одговоре свим изазовима у свакодневном пословању. Током 2015. године уложено је преко 250 милиона динара у развој запослених и сарадњу са образовним и професионалним институцијама. У сарадњи с екстерним сарадницима одржано је 1.290 обука, уз учешће 6.502 полазника, а спроведен је и значајан број интерних обука.

Већи број сати обука у 2015. години за запослене раднике мушког пола у великој мери је последица теоријских и практичних обука у Техничкој школи Зрењанин, које су превасходно намењене радницима на бушотинама.

У децембру 2015. године НИС-у је уручена престижна награда у организацији Stanton Chase компаније, за најкомплекснији

	Сати обуке према полу		Сати обуке према категорији		Трошкови обуке	Укупан број сати
	Мушки	Женски	Менаџери	Запослени	РСД	Укупно
2015 - укупан број сати обуке / трошкови обуке	172.813	29.558	25.227	177.144	203.022.564	202.371
2015 - број запослених	3.978	1.280	305	4.953	5.258	5.258
Просечан број сати / трошак	43	23	83	36	38.612	38

приступ у управљању талентима („The Most Complex Approach in Talent Management 2015“). Ова награда издваја НИС у односу на друге компаније по приступу талентима и развоју њихових потенцијала.

У циљу креирања и унапређења корпоративне културе, а уз сарадњу са британском Академијом за коучинг „Academy of executive coaching UK“ активно је промовисан коучинг као стил руковођења. У склопу програма запослени НИС-а су похађали тренинге након којих су добијали међународно признат „Coaching Skills Certificate“.

Уз сарадњу с Центром за управљање пројектима и интерним ресурсима компаније, више од 150 запослених прошло је обуке у оквиру програма „Пројектни менаџмент“. Поред упознавања с основним појмовима, неопходним при управљању пројектима, усавршили су се и у областима управљања ризицима, временским распоредом активности и трошковима на пројектима. Доста се радило на јачању лидерских вештина. У организацији мокрогорске школе менаџмента и агенције Про консалтинг, наши запослени су пролазили обуке на којима су стицали знања о новим приступима у лидерству; разликама између савременог лидера и менаџера. Кроз примере најуспешнијих компанија и појединаца наши запослени унапредили су своја знања о модерним лидерима и техникама, као и како та знања могу да примењују у свакодневном раду.

Поред ових знања неопходних за рад сваког менаџера радило се доста на подизању свести о правима запослених посебно у области мобинга. Наведену обуку су прво прошли запослени у људским ресурсима са тенденцијом да се са новинама у закону о мобингу упознају сви запослени у Компанији.

Интезивно се улагало у јачање техничког знања запослених.

Испраћене су битне светске конференције на којима су представљени трендови и најбоља светска пракса из области пословања наше компаније. Такође смо били домаћини великим светским компанијама као што су: Euromoney Training, Aspen Tech, Vector Leaderstva, који су своја искуства пренели нашим запосленима.

У оквиру сарадње с Техничком школом из Зрењанина, кроз програм стручног оспособљавања 493 запослена из блокова Истраживање и производња и Нафтни Сервиси стекла су неопходна знања за профил руковаца постројењима за добијање нафте и гаса.

Активност која се посебно истакла у односу на претходне године јесте програм ротације. Током 2015. године врло успешно је реализован програм ротације 16 запослених из блока Истраживање и производња с ГПН-ом, док је један колега из ГПН-а своја знања унапређивао у нашој компанији. Идеја је да се програм ротације развије и унутар компаније тј. да се подстакне проширивање знања и развој запослених ротирањем на друге позиције унутар компаније.

Поред наведених активности унапређени су постојећи корпоративни програми чији је циљ развој специфичних вештина, неопходних за обављање кључних позиција. Међу њима, посебно су се истакли:

„Лидер 2016“ - Програмом су обухваћена 24 запослена који имају потенцијал да заузму водеће менаџерске позиције у компанији. Учесници програма су укључени у реализацију пројеката са циљем да се унапреди мотивација и иноватив-

ност запослених, али и развију њихове сопствене вештине рада на пројектима. Пројекти у које су запослени укључени подржани су и праћени од стране ментора (одабраног менаџера из Компаније) и представљају се Генералном директору на крају програма. Циљ је да се најбољи пројекат примени у свакодневном раду, а учесници програма савладају неопходна знања и вештине неопходне за највише лидерске позиције у компанији.

Програм „Кадровска резерва“ у оквиру којег се 2015. године реализовао „НИС програм развоја лидерских вештина“ имао је фокус на развоју менаџера који су спремни да (за не дуже од годину дана) преузму озбиљније менаџерске функције. У организацији микроргорске школе менаџмента 100 менаџера је прошло низ радионица, а циљ је да се током 2016. године и остали учесници програма „Кадровска резерва“ интензивније укључе у тренинге који ће допринети развоју њихових менаџерских вештина.

Програмом „Учење страних језика“ 284-оро запослених је, због потребе посла, унапређивало знања страног језика. Преко 150 запослених је укључено у програм групног учења енглеског језика; исто толико је укључено на индивидуални курс учења енглеског, руског и српског језика (намењен странцима у нашој компанији).

Систем управљања зарадама

У циљу побољшања ефикасности рада Компаније наставља се са унапређењем система мотивације запослених и обез-

беђују услови који ће допринети томе, да НИС остане један од најатрактивнијих послодаваца у региону.

Континуирано се ради на развоју и побољшању укупног система мотивације за запослене, који укључује:

- Систем зарада (основна и варијабилна зарада, бенефиције, премије, нематеријална мотивација и друго),
- Редовна оцена радног учинка и процена компетенција запослених,
- Развој запослених,
- Уравнотежен однос радног и слободног времена.

Овај систем омогућује да сви запослени буду мотивисани за реализацију циљева Компаније кроз развијен систем мотивације.

Основна зарада

Колективним уговором, према којем се основна зарада запослених одређује у складу са грејдом посла, гарантовано је да ниво зарада запослених у НИС-у буде у рангу са водећим компанијама у Србији. Сваки грејд има дефинисан распон зараде од минималне до максималне основне зараде.

Распони зараде за све грејдове су дефинисани на основу медијане референтног тржишта рада. Истраживањем о зарадама од стране независних организација обезбеђује се конкурентност зарада запослених.

Грејдинг систем обезбеђује уређење по принципима интерне праведности и екстерне конкурентности зарада запослених. На овај начин, Компанија ствара амбијент и културу у којој за-

послени својим радним резултатима могу директно да утичу на своју зараду, а тиме и на пословне резултате читаве Компаније. Месечна минимална основна бруто зарада у НИС-у, дефинисана Колективним уговором, износи 45.000 динара и изнад је минималне бруто зараде у Србији која је у децембру 2015. године износила 30.129 динара.

Стандард – „Принципи управљања зарадама за запослене у НИС-у“ који се примењује од јануара 2014. године, дефинише грејдинг систем који је усклађен са међународном методологијом процене радних места.

Варијабилна зарада

У НИС-у се спроводи месечно, квартално и годишње оцењивање радних резултата запослених које се мери кроз колективне и индивидуалне резултате, чији се резултати вреднују системом награђивања кроз варијабилни део зараде. Варија-

на колективној оцени организационог дела и (за одређене послове) на реализацији индивидуалних циљева запослених. Колективна оцена заснована је на испуњењу кључних показатеља учинка организационог дела где запослени ради. Индивидуални циљеви запосленог су специфични и дефинисани на нивоу запосленог, али морају да буду повезани с циљевима организационог дела. Годишњи бонус је заснован на оцени запослених по компетенцијама. Исплата годишњег бонуса у администрацији директно је повезана с пословним успехом Компаније и организационог дела (у блоковима), дакле с остварењем ЕБИТДА. Поред редовних система мотивације, у НИС-у постоји систем премија за посебна достигнућа према којима се мотивише проактивност запослених који су имали позитиван утицај на делатност Друштва, као и систем пројектних премија кроз које се награђује успешан рад на CAPEX и OPEX пројектима.

У 2015. години је спроведен други редовни циклус оцењивања запослених по компетенцијама којим су били обухваћени сви

Компанија поштује принцип забране било ког вида дискриминације приликом дефинисања зарада запослених

билна зарада није законска обавеза али је стратегија Компаније, када је у питању мотивација запослених и управљање зарадом, да мотивише и награди ефикасне запослене.

За запослене у Компанији постоје три основна вида варијабилне зараде: варијабилна зарада у производно-техничким организационим деловима, варијабилна зарада у продаји и варијабилна зарада и годишњи бонус у администрацији. Створени су услови у којима сваки запослени има право и могућност да својим радом утиче на лична примања.

Варијабилна зарада у производно-техничким организационим деловима обухвата запослене у свим блоковима Компаније, осим Блока „Промет“. Тренутно постоји више од 10 оваквих варијабилних шема зарада. Сваки блок има своју специфичност, па су тако и шеме варијабилне зараде различите и прилагођене конкретном бизнису. У Блоку „Прерада“ варијабилна зарада се исплаћује квартално, док се у блоковима „Истраживање и производња“, „Сервиси“ и „Енергетика“ исплаћује месечно, што зависи од процеса пословања.

Организациони делови Блока „Промет“ који су укључени у продајну активност покривени су системом варијабилне зараде у продаји. Постоје две шеме варијабилне зараде у продаји – шема у veleпродаји и шема у малопродаји. Запослени у малопродаји имају свој систем варијабилне зараде која представља учешће запослених у добити своје бензинске станице. Ова врста варијабилне зараде исплаћује се месечно. Запослени у veleпродаји такође имају своју шему варијабилне зараде која је заснована на кључним индикаторима учинка повезаним с процесом продаје. Ова врста варијабилне зараде исплаћује се квартално и обрачунава по сличним условима као у шемама варијабилне зараде у производно-техничким организационим деловима.

Када је реч о мотивацији запослених у администрацији (матича и административни делови у блоковима) постоји шема кварталне варијабилне зараде и годишњи бонус. Обрачун кварталне варијабилне зараде у администрацији заснован је

запослени у НИС-у, класификовани у 3 основне категорије – руководиоци, специјалисти и радници. Сви запослени добијају квалитетну и структурирану повратну информацију о резултатима оцењивања.

Нематеријална мотивација

У савременим условима пословања нематеријална мотивација постаје далеко значајнија у укупној мотивацији запослених у односу на материјалну, кроз осећај самоостварења, признања, поштовања и припадности колективу. Циљ нематеријалне мотивације је да запосленима укаже на њихово социјално и професионално признање. У нашој компанији програми нематеријалне мотивације прате најбоље светске праксе. Непосредни руководиоци помоћу програма нематеријалне мотивације имају могућност да утичу на мотивацију својих запослених кроз следеће програме:

- „Најбољи запослени“ – Сваког месеца, на нивоу Блока, односно Функције, бирају се најбољи запослени чија се имена објављују на интерном Порталу Компаније и у корпоративном часопису „Мој НИС“.

- „HSE награђивање“ – Програм који је усмерен на повећање личне и безбедности колега. Овим програмом се вреднује свака реализована активност у области HSE, предлози за HSE побољшања, као и одазивање на лекарске прегледе и HSE обуке.

- „Инстант награђивање“ – Непосредни руководиоца добија одређен број ваучера (поклон-честитки), које може поделити запосленима који покажу изванредне резултате и проактивност у раду. Основни критеријум за награђивање запослених је понашање у складу са корпоративним вредностима: професионализам, иницијатива и одговорност, позитивност и сарадња, заједнички резултат.

- „Отворена врата“ – Програм подразумева да виши менаџмент дефинише време када је доступан за запослене који желе да

му поставе питања или реше евентуални проблем у директној комуникацији. Циљ програма је унапређење комуникације између запослених и руководиоца, ради што ефикаснијег решавања изазова свакодневног пословања.

- „Систем попушта“ – Програм који предвиђа попусте за запослене у НИС-у приликом разних куповина или могућност куповине на више месечних рата, и то углавном у трговини, туризму или култури (попусти за куповину прехранбених производа, одеће, обуће, туристичких аранжмана, карата за културна дешавања и слично).

Као и у другим областима, стално желимо да унапређујемо и развијамо постојећу праксу, али и осавремењујемо програме нематеријалне мотивације у складу са светским трендовима. Зато је НИС током 2015. године учествовао у раду и организовао неколико округлих столова у циљу налажења нових идеја и размене искуства са другим компанијама. У јуну 2015. године смо учествовали на HR скупу на којем смо размењивали најбоље праксе на тему „Мотивација запослених“. У августу је организован округли сто на тему „Ја имам идеју“, а у септембру на тему „Нематеријална мотивација“ у сарадњи са утицајним компанијама у региону, где се НИС још једном показао као водећа компанија у погледу иновација. Као кључно подручје за развој нематеријалне мотивације је препозната улога менаџера, који кроз активну комуникацију и бољу промоцију најбољих запослених могу подићи свест и значај нематеријалне мотивације у очима запослених.

Безбедност и здравље на раду

Природа пословања у нафтној индустрији захтева висок степен бриге о безбедности и заштити здравља, као и о физичкој безбедности запослених, извођача, трећих лица и локалног становништва. Безбедни услови рада за све запослене и пословне партнере су један од стратешких циљева Компаније и ова област представља један од приоритета за НИС. Водећи носиоци безбедности и здравља на раду су топ-менаџмент, као и руководиоци свих нивоа. У Компанији се примењују принципи превенције и тежи се сталном унапређењу услова рада, смањењу броја повреда на раду као и професионалних обољења.

У области безбедности и здравља на раду стандарди Компаније и постојећа пракса превазилазе постојеће законске обавезе како би се обезбедило ефикасно управљање ризицима. Ради осигурања безбедности ангажованих извођача од њих се захтева строго поштовање стандарда Компаније.

Анализом података и кључних показатеља, на пољу HSE-а за петогодишњи период, између 2010. и 2015. године, утврђено је да су предузете мере и активности допринеле повећању безбедности у Компанији. Тако се број саобраћајних незгода (из категорије RAR) смањио за 48%, број еколошких акцидентата за 18%, број повреда на раду са изгубљеним данима за 50%, док се број пожара смањио за 44% упркос условима сталног повећања транспарентности извештавања о негативним појавама.

Преглед HSE индикатора

У току 2015. године настављено је са праксом евидентирања HSE индикатора са два становишта, Догађаја који су под директним утицајем Компаније и оних који су изван НИС-овог директног утицаја, односно евиденција која се усредсређује на НИС и евиденција која се усредсређује на Извођаче.

Анализирајући податке приказане у табели и упоређујући вредности HSE показатеља добијених за 2014. годину, може се рећи да је дошло до значајног побољшања у свим категоријама, а нарочито је смањен број показатеља одсуствовања са посла услед повреде на раду у односу на 2014. годину и то за 50% (LTIF повреде).

Активности одбора за безбедност и здравље на раду (ЛАС)

Обзиром на промене одредби Колективног уговора у НИС-у дошло је и до формирања нових Одбора за безбедност и здравље на раду (ОБЗНР), и то у свим организационим деловима:

- ОБЗНР НИС
- ОБЗНР Блок „Истраживање и производња“
- ОБЗНР Блок „Прерада“
- ОБЗНР Блок „Промет“
- ОБЗНР Блок „Сервиси“ и
- ОБЗНР Блок „Енергетика“

Сваки одбор за безбедност и здравље на раду сада броји седам чланова (пре промена Колективног Уговора је било пет) и то четири представника запослених (синдикат) и три представника послодавца, а њима је током 2015. године обухваћено скоро 99% укупног броја запослених.

Извештаји о активностима ових одбора блокова се достављају Одбору на корпоративном нивоу НИС-а. Састанци се одржавају у редовним интервалима током године, а њихова улога је од изузетне важности, посебно у областима у којима се:

- анализира стање из области безбедности и здравља на раду и предлажу мере за његово побољшање,
- анализира обављање периодичних прегледа машина, уређаја и испитивање физичке и хемијске штетности микроклиме у радним срединама, а по потреби предлажу ванредна испитивања и контроле,
- покреће иницијатива за утврђивање послова са повећаним ризиком и програма заштите запослених на таквим пословима,
- разматрају извештаји о здравственом стању запосленог на основу периодичних лекарских прегледа и контролише уредност обављених прегледа запослених,
- разматрају питања из области безбедности и здравља на раду и дају предлози у вези са њима,
- разматрају повреде на раду и професионална обољења, извори и узроци њиховог настанка и предлажу мере за њихово спречавање,
- разматрају предлози Посебних аката који битно утичу на услове рада, безбедност и здравље на раду,
- разматра и учествује у изради Посебног акта о опреми и средствима личне заштите,
- остварује сарадња са стручним службама из области безбедности и здравља на раду и прати примена одредаба овог Уговора којим је утврђена ова област,
- предлаже и захтева увођење превентивних мера заштите запослених,

HSE индикатори	2014.	2015.
Повреде на раду	87	53
Повреде на раду – са боловањем	51	18
Број изгубљених дана	2.112	567
Дани боловања због повреда на раду	23.368	12.120
Број дана одсуствовања са посла	232.447	216.295
Број сати редовног рада	9.781.976	11.030.972
Стопа повреда (ИР)	8,89	4,80
Стопа одсуствовања са посла (АР)	23,76	19,61
Стопа изгубљених дана (ЛДР)	2,39	1,10
Број пожара	41	23
Број саобраћајних незгода	27	14
Број еколошких акцидентата	67	55
Број посета инспекцијских органа	1.090	902
Број мера инспекцијских органа	453	354

Врсте повреда	2014.	2015.
Пад запослених	30	15
Термичке и хемијске повреде	2	4
Механичке повреде	35	17
Саобраћај	9	5
Пад са висине	1	3
Остало	10	9
Укупно	87	53

- посредује у преговорима за накнаду штете коју запослени претрпи услед повреде на раду или професионалне болести,
- разматрају и друга питања значајна за остваривања безбедности и здравља на раду запослених

Током 2015. године наставило се са одржавањем кварталних тематских састанака највишег руководства НИС-а с Генералним директором на челу и руководством HSE, чиме се осигуравају безбедни услови рада за све наше запослене и пословне партнере као и заштита животне средине.

У 2015. години настављено је са редовним ревидирањем и допунама Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини. Закључком Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини дефинисано је да НИС има 549 радних места са повећаним ризиком.

НИС настоји да увођењем нових технолошких унапређења смањи већ препознате ризике.

Питања безбедности и здравља на раду су обухваћена формалним споразумом са синдикатом и дефинисана су Колективним уговором. Менаџмент Компаније и запослени личним примером и поступцима унапређују HSE перформансе и демонстрирају посвећеност HSE принципима.

Неке од области које су покривене Колективним уговором су:

- остваривање и заштита права запослених
- радно време, одмори и одсуства
- вишак запослених
- образовање, стручно оспособљавање и

усавршавање

- безбедност и здравље на раду
- накнада штете
- решавање стамбених потреба
- остваривање права на штрајк

Опредељење Компаније је да послује поштујући принципе друштвено одговорног пословања и само добављачи (и њихови подизвођачи) који испуњавају законску регулативу Републике Србије имају могућност да учествују на тендерима и у набавкама које Компанија спроводи.

НИС врши процес HSE претквалификације добављача у циљу побољшања праксе из области БЗР, ЗЖС и ЗОП-а. Оваква пракса је допринела чињеници, да су многи добављачи због тога подigli ниво безбедности у својим компанијама на виши ниво. До сада је 1805 извођача стекло HSE квалификацију.

Током 2015. године спроведено је 14 надзорних посета извођачима на терену које су подразумевале процену увођења и примене инструмената за управљање ризицима у компанијама извођача, затим сугестије и непосредну помоћ, као и подршку од стране експертских тимова који су вршили ревизију.

Организована су и одржана и 3 форума Извођача. Они су одржани у циљу развијања свести извођача и трећих лица о HSE, у НИС-овим просторијама. Учествовали су извођачи из разних грана индустрије - преко одржавања тј. машинско-монтажних радова, до грађевинске индустрије и саобраћаја.

Ревизијом нормативних докумената компаније, повећан је број оцена које су обавила лица за HSE и лица за надзор извођача. На тај начин се створила додатна вредност која служби набавке обезбеђује додатне улазне информације приликом одабира извођача у будућем периоду.

Компаније које се баве пословима истраживања, производње, прераде и дистрибуције нафте и гаса по природи посла представљају компаније које носе огромне ризике од ситуација у којима може доћи до катастрофалних последица, као што су вишеструки смртни случајеви, обиман утицај на животну средину, значајно оштећење имовине, огроман економски утицај на друштво, као и велики утицај на локалну заједницу.

Један од начина спречавања ових акцидентних ситуација јесте и дефинисање безбедних метода за извршавање редовних радних задатака базираних на непосредној процени ризика. То је постигнуто креирањем читавог низа упутстава за безбедан рад (УБР) која су настала према препознатим опасностима и штетностима присутним за време обављања стандардних активности.

Упутства за безбедан рад настају према потребама линијског руководства исказаним кроз План стандардизације, увођењем нових технологија рада као и корективним мерама које су резултат истражених HSE догађаја.

HSE оспособљавање, развој HSE компетенција и свести запослених

Обуке за запослене

У току 2015. године наставило се с активностима које имају за циљ подизање знања, свести и компетенција запослених на свим нивоима.

На корпоративном нивоу су организоване и реализоване како интерне, тако и екстерне обуке које су имале за циљ унапређење знања и свести запослених из области HSE.

У току 2015. године три главна правца унапређења су се односила на: побољшање квалитета истрага догађаја, повећање учешћа руководилаца у обиласцима локација и комуникације са запосленима о безбедним и небезбедним активностима, као и повећање свести и знања запослених о основним ризицима који их окружују у свакодневном раду, како би могли лакше да их уочавају и препознају. Подршка у остваривању ових циљева је пружена и кроз обуке запослених организоване на корпоративном нивоу.

Поред осталих обука, организоване су и реализоване обуке које су имале за циљ унапређење процеса истрага догађаја, где је 160 запослених из свих организационих делова, руководилаца и стручњака, прошло основну обуку за истрагу догађаја, као и 29 запослених који су прошли додатну обуку за главног истражитеља.

Велики број HSE догађаја, узрокованих небезбедним активностима, може се спречити активним учешћем руководилаца у редовним обиласцима локација, активном комуникацијом са запосленима који спроводе активности и заједничким сагледавањем и указивањем на безбедне и небезбедне радње. Током 2015. године организована је и реализована обука „Management Walk Around“ за 298 руководилаца свих нивоа која је имала за циљ да објасни учесницима обуке модел зашто запослени раде небезбедно, зашто је битно успоставити дијалог и како на ефикасан начин дати повратну информацију запосленима и осигурати да се уочене небезбедне активности не понављају.

Уочавањем, пријављивањем и отклањањем небезбедних ситуација и опасности може се деловати превентивно и смањити вероватноћа да дође до повреда. Како би унапредили своје компетенције 1804 запослена су прошла обуке које су имале за циљ да укажу на основне ризике у појединачним организационим деловима, повећају свест запослених о опасностима које их окружују, те како да их препознају и дефинишу адекватне корективне мере.

Преглед HSE обука	Број обука	Број учесника	Утрошених сати обуке
M1 – Уводне обуке	92	1.037	2.074
M2 – Обуке на радном месту	143	1.140	2.055
M3 – Обуке из HSE менаџмент система	283	2.417	8.013
M4 – Екстерне обуке	28	198	5.574
Укупно	546	4.792	17.716

Обуке за извођаче

С обзиром на то, да се свакодневно од стране ангажованих извођача изводе различите активности на локацијама Компаније, посебна пажња је посвећена унапређењу знања и вештина из HSE области код ангажованих извођача. Током обука извођачи су упознати како са ризицима, тако и са основним захтевима интерних НИС-ових HSE стандарда и процедура које им омогућују да своје активности у погледу безбедности подигну на виши ниво.

Преглед одржаних обука за извођаче у 2015. години по организационом делу	Број полазника М1 модула уводне обуке за извођаче
Енергетика	1.239
Функција за HSE	1.324
Истраживање и производња	1.461
Промет	2.062
Прерада	3.746
Сервиси	1.791
Научно технички центар	390
Укупно	12.013

HSE-кампање

НИС је у току 2015. године спровео 19 различитих HSE кампања, подељених у три сегмента: Здравље, Безбедност и Животна средина. HSE кампање су спроведене путем директних разговора стручних лица са запосленима, посетиоцима и извођачима радова у Компанији, реализацијом одређених конкретних активности на терену, као и изразом и дистрибуцијом едукативних плаката, брошура и новина.

HSE-квиз

Током 2015. године реализован је у три циклуса HSE-квиз који је имао за циљ да на интересантан, сликовит и интерактиван начин едукује запослене по питању препознавања опасности као и познавања правила и процедура из HSE области. Пре почетка квиза, запосленима је дистрибуиран едукативни материјал који им је омогућио да се подсети на оно што знају или да науче нешто ново и припреме се да што боље одговоре на постављена питања. Питања су се појављивала током првог логовања на рачунар у току дана. На овај начин је било укључено око 4.500 запослених из свих организационих делова, и на крају сваког циклуса

запослени с најбољим резултатима су били награђени.

Тим за спортске активности

Иако је током 2015. године цена нафте отежала пословање, НИС је наставио са подршком запосленима у циљу побољшања менталног, физичког и емотивног здравља, али и стварања позитивног радног окружења.

У складу са планом од стране Менаџмента формирана је нова служба за превентивну заштиту здравља запослених путем физичке активности и балансиране исхране у оквиру Функције за ХСЕ а у циљу да се са највишег компанијског нивоа планирају и обједине деловања свих организационих делова компаније, а спроведене су:

- Едукативне активности - одржане презентације о неопходности физичке активности и здраве исхране у циљу побољшања здравља, као и о начину суочавања са стресом са психолошког и социјалног аспекта у главним пословним центрима у 3 града.
- Превентивне активности – на основу показатеља о данима боловања запослених повезаних са радним позицијама креиран и покренут пројекат подршке ватрогасним јединицама са циљем да се променом свести запослених у циљу подизања радне форме, али и утврђивања мотивације запослених за физичким активностима. Прегледано је више од 200 запослених који су добили индивидуалне планове за унапређење здравља као и планове за балансирану исхрану а истовремено су у 3 града у компанијском простору опремљене вежбаонице које могу да користе сви запослени.

- Рекреативне недељне активности доприносе реализацији планова побољшања здравља, а самим тим и подизања нивоа радне продуктивности - више од 3.100 запослених је ангажовано током године у више од 10 градова широм Србије и спроведене су све планиране активности уз велику уштеду трошкова Компаније.

- Промотивне активности са различитим институцијама - запослени и чланови њихових породица, а посебно деца, имали су могућност бесплатног ангажовања у школама спорта као и да бесплатно присуствују различитим спортским догађајима. Такође, многе организационе јединице су преусмериле организације тимских окупљања на спортске терене чиме је дат додатни подстрек промоцији физичких активности.

На крају године евидентирано је 314 запослена који су својим ангажовањем у складу са упутствима здравствених стручњака дали допринос развоја здравог живота у корпоративној средини и тиме се нашли на листи за награђивање, а на Дану компаније похваљено је 10 колега за достигнуте спортске резултате.

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

A photograph of children holding colorful umbrellas (pink, blue, orange) at an outdoor event. In the background, there is a building and a banner that says "Нови Сад" and "5 ЈУН 2015".

ОДГОВОРНО ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ

“Заједници заједно”, програм друштвене одговорности који компанија организује 8. годину за редом, један је од најрелевантнијих показатеља усмерености НИС-а ка заједници у којој послује. Кроз програме у областима спорта, културе, заштите животне средине, науке и помоћи социјално угроженим групама и уложених 401 милион динара у 2015. години, сарадња

с локалним самоуправама, институцијама и појединцама резултирала је спровођењем у дело 152 пројеката у једанаест градова. Отварањем десет лабораторија за физику и хемију у поплавленим подручјима, као и остваривањем мањих и већих пројеката широм Србије, дали смо подстрек читавој заједници да иницира промене и утиче на сопствени напредак.

NIS
GAZPROM NEFT

**БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ**

NIS.EU

ОДГОВОРНО ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ

Као највећа компанија у Србији, НИС има значајан утицај на различите аспекте функционисања друштва – кроз снабдевање тржишта нафтом и нафтним дериватима, доприносе државном буџету кроз порезе и друге финансијске обавезе, али и обезбеђивање сигурних прихода за своје запослене.

НИС доприноси широј друштвеној заједници ангажманом својих запослених у развоју јавних политика као и волонтирањем у локалним заједницама, укључивањем и подршком локалним пројектима, донацијама и спонзорствима и низом пројеката и активности везаних за младе и запошљавање.

Сарадњом са домаћим добављачима НИС пружа подршку јачању домаће привреде и чак 79% од укупног броја добављача са којима Компанија сарађује чине локални добављачи. Добављачи који желе да сарађују са НИС-ом испуњавају квалификациони упитник, у којем је потребно да се изјасне о сертификатима које поседују, евентуалним дуговањима према држави, али и о односу према животној средини и корупцији.

Компанија настоји да запосли што већи број припадника локалног становништва на менаџерским позицијама, на нивоу до

вих знања и вештина, као и јачање и подстрек развоју целокупне друштвене заједнице у којој компанија послује.

Корпоративна друштвена одговорност је део стратешког пословања НИС-а које се спроводи кроз програме: Култура без граница, Енергија спорта, Енергија знања, Хуманитарни пројекти и Заједници заједно.

У 2015. години, кроз ових пет програма, компанија је у заједницу уложила 401,2 милиона динара.

Енергија спорта

Спорт заузима посебно место у политици друштвене одговорности НИС-а. Улажући у спорт, компанија улаже у будућност земље, промовишући професионални спорт и младе спортске таленте, као и здрав начин живота који је од посебног значаја

НИС подржава пет програма улагања у заједницу: "Енергија спорта", "Култура без граница", "Енергија знања", "Хуманитарне активности", "Заједници заједно"

директора Дирекција 49% менаџера је локалног порекла.

Код свих значајних пројеката НИС процењује потенцијални утицај на животну средину и локалне заједнице у близини постројења, те се предузимају активности у циљу избегавања негативног утицаја.

Приликом изградње, реконструкције или било каквих других радова прибављају се све потребне дозволе, у складу са законском регулативом, а такође се спроводе и консултације са представницима локалних власти.

Будућност на делу

НИС је модерна, регионална компанија која у складу са светском праксом примењује високе стандарде у свим сегментима пословања. У домену друштвене одговорности, у складу са платформом „Будућност на делу“ и истоименим слоганом, стратешко опредељење компаније је пружање подршке и подстицање талентованих младих људи на реализацију потенцијала, унапређење њихо-

за физички и психички развој деце и омладине.

Као генерални спонзор Тениског савеза Србије, компанија је подржала бројне догађаје и активности које промовишу даљи развој и популарност тениса у Србији.

Пре свега, тениску репрезентацију Србије и најбоље тенисере и тенисерке који су се такмичили на најпрестижнијем светском екипном тениском такмичењу - Дејвис и ФЕД купу.

Кроз акцију „НИС Отворена школа тениса“, више од 15.000 деце широм Србије имало је прилику да се кроз једнодневну бесплатну школу упозна са „белим спортом“. На овај начин, деца су мотивисана да се баве спортом и развијају спортски дух.

Популаризација тениса међу најмлађима настављена је и кроз акцију „Спорт против насиља“ намењену деци школског узраста. Заједно са Тениским савезом Србије и Министарством просвете, науке и технолошког развоја, манифестација је одржана у више од 30 градова широм Србије, уз учешће више од 20.000 малишана узраста од првог до четвртог разреда основне школе.

Ове године одржан је 15. Међународни баскет фестивал „Рајко Жижић“, који је постао заштитни знак сарадње с Кошаркашким савезом Србије. Учествовало је више од 200 екипа и око 3.000 деचाка и девојчица из Србије и региона који су се такмичили на 5 терена за мини баскет и 2 терена за баскет на трави.

Потврда дугогодишње успешне сарадње јесте и признање КСС-а које је том приликом уручено НИС-у за традиционалну подршку турниру и допринос развоју дејче кошарке.

Заједно с Кошаркашким савезом Србије, поводом Европског првенства у кошарци, испред Пословног центра НИС-а на Но-вом Београду, одржан је турнир у кошарци за најмлађе категорије „Кобајаги европско првенство 2015“. Око 300 малишана имало је прилику да покаже свој таленат на пет постављених терена играјући кошарку по систему који се користи на Еуро Баскету 2015, по правилима „streetball 3 на 3“ кошарке. Подршка кошарци реализована је и ове године кроз генерално спонзорство Кошаркашког клуба „Партизан“ у циљу промоције највиших спортских вредности, тимског духа и врхунских резултата.

Као члан NIS Petrol Racing Team-а, Душан Борковић, најбољи српски аутомобилиста, наставио је да ређа успехе и 2015. го-

дине освојио другу европску шампионску титулу у аутомобилизму.

Кроз програм „Енергија спорта“, НИС је током 2015. године уложио 178 милиона динара.

Култура без граница

У оквиру програма који је намењен подршци култури, НИС је остао доследан промоцији националних и међународних фестивала врхунске вредности, културних институција, као и афирмацији културних вредности и подршци талентованим младим људима. На овај начин, компанија афирмише уметност и врхунске уметничке вредности, као и културне пројекте од националног и међународног значаја.

Тако је 43. ФЕСТ, највећа и најугледнија међународна филмска смотре у овом делу Европе, већ традиционално 2015. године одржана уз генерално спонзорство НИС-а, чиме компанија даје допринос квалитету културне и уметничке продукције, очувању културне баштине, као и охрабрењу младих и нових идеја и иницијатива. Уз слоган „Ту смо! У сазвежђу победника“, на фестивалу је приказано више од 90 премијерних филмова

и одржано више од 250 пројекција.

Музички цез фестивал „Нишвил“ који је израстао у један од најважнијих регионалних културних догађаја, захваљујући, између осталог, и традиционалној подршци НИС-а, окупио је у Нишу око 100.000 поштовалаца овог музичког жанра. Поред финансијске подршке, НИС је и ове године, у циљу афирмације младих и талентованих музичара организовао конкурс „Дај глас за Нишвил“, намењен неафирмисаним и талентованим цез певачима. Победници конкурса, четири млада музичара, добили су прилику да се представе публици и наступе на YouthStage-у највећег регионалног цез фестивала.

Као регионална компанија која пружа подршку европским интеграцијама земаља Балканског региона, НИС је по трећи пут заредом подржао „Балкан Трафик“, музички фестивал намењен промоцији културе и уметности овог дела Европе. Фестивал је одржан у Бриселу, уз учешће познатих регионалних уметника, као што су Горан Бреговић, дувачки оркестар Кристијана Азировића из Србије, музички састав „Диванхана“ из Сарајева, бугарски фолкорни ансамбл „Ботевград“. Поред музичког програма, посебан део фестивала био је посвећен балканском филму.

НИС је кроз програм „Култура без граница“ у 2015. години уложио 18,3 милиона динара.

Енергија знања

У оквиру програма „Енергија знања“ у 2015. години потписани су нови уговори о стратешкој сарадњи с Универзитетима у Новом Саду и Београду, настављена је сарадња с партнерским факултетима и успостављена су 3 нова партнерства – с Машинским, Грађевинским и Хемијским факултетом Универзитета у Београду.

На Техничком факултету „Михајло Пупин“ у Зрењанину, на иницијативу НИС-а, акредитован је нови интердисциплинарни студијски програм „Индустријско инжењерство у експлоатацији нафте и гаса“ који се реализује у сарадњи са Ухтинским државним техничким универзитетом из Руске Федерације, уз подршку НИС-а.

Интензивно се радило на размени знања теорије и праксе. Факултети су поделили своја знања и искуства низом предавања и радионица за запослене НИС-а. Такође, и наши запослени су своја практична искуства пренели студентима и професорима факултета.

Компанија у школској 2014/2015. години има закључених 47 уговора о стипендирању са најуспешнијим студентима који се школују на циљаним факултетима Универзитета у Београду и Новом Саду, али и Универзитетима у иностранству (25 студената на Универзитетима за нафту и гас у Руској Федерацији и 1 стипендиста на Универзитету Кембриџ). Организовано је низ студентских посета нашој компанији од којих се посебно издвајају посете: 30 МБА студената Станфорд Универзитета Рафинерији нафте у Панчеву.

И ове године, један од циљева програма „Енергија знања“ јесте унапређење услова за рад у школама у земљи, кроз

адаптацију и опремање рачунарских учионица и лабораторија, као и подршка талентованим средњошколцима који су нашу земљу представљали на престижним међународним олимпијадама. Посебна пажња посвећена је активностима и пројектима који доприносе реафирмацији и популаризацији руског језика у нашој земљи. Организована је трећа НИС олимпијада из руског језика, и отворена су укупно 3 билингвална српско-руска одељења у 3 школе у Алексинцу и Новом Саду. У сарадњи с Гаспром Њефтом и Фондацијом Новак Ђоковић опремљено је низ лабораторија за физику и хемију у основним и средњим школама у поплавленим подручјима.

Петница

Компанија је и у 2015. години наставила да подржава рад Истраживачке станице Петница, јединствене научне установе у Европи.

Подршка Петници траје од 2009. године, када је рад станице због финансијских тешкоћа доведен у питање. Од тада, НИС сваке године помаже несметано одржавање семинара у овој установи донацијом од 12 милиона динара.

Захваљујући помоћи НИС-а, у 2015. години одржано је 154 програма, кроз које је прошло 1550 полазника, сарадника и предавача.

Заједници заједно

У циљу унапређења квалитета живота у локалним заједницама у којима компанија послује и са идејом да успех није потпун, док се не подели са другима, НИС седму годину заредом спроводи програм „Заједници заједно“ који се реализује у сарадњи са 11 градова и општина: Београд, Нови Сад, Ниш, Панчево, Зрењанин, Кикинда, Нови Бечеј, Житиште, Кањижа, Србобран и Чачак.

У 2015. години у оквиру јавног конкурса изабрана су 152 пројекта која имају за циљ развој локалне заједнице, као и унапређење квалитета рада културних, образовних и спортских институција и установа на локалном нивоу.

У склопу сарадње са Градом Београдом у 2015. години, између осталог, позориште за децу и младе „Бошко Буха“ добило је нову аудио и видео опрему у вредности од 4.000.000 динара. Издвојена су и финансијска средства у износу од 1.500.000 динара за реконструкцију и опремање Лабораторије за физику атома на Физичком факултету у Београду. Осим тога, уложено је 1.552.236 динара у реновирање школске физкултурне сале у Гимназији у Младеновцу, а кроз подршку пројекту „Игралиште – вежбалиште, кутак за правилан развоја деце“ опремљена су и два дечија игралишта у лазаревачким насељима „Вртић“ и „Стадион“ (900.000 динара).

На територији града Ниша, НИС је подржао пројекат санације позорнице луткарског позоришта за децу (600.000 динара), као и изградњу спортских терена у селу Медошевац поред Ниша (700.000 динара). У уређење и надоградњу нишавског кеја уложено је 400.000 динара, а исти износ је издвојен и за формирање мултимедијалног центра у оквиру Електротехничке школе „Мија Станимировић“.

Настављена је сарадња и с градом Чачком, а протекле године пажња је била усмерена на изградњу „Екополигона за стимулацију психомоторног развоја особа са сметњама у развоју“ у оквиру ШОСО „1. новембар“ (1.240.605 динара), а издвојена су и средства у износу од 750.000 динара за опремање кабинета информатике за потребе ученика надарених за математику, информатику и природне науке у Гимназији у Чачку. Реализован је пројекат изградње спортског терена за одбојку у ОШ „Танаско Рајић“ у вредности од 720.400 динара. Реч је о спортском објекту који ће поред ученика школе, користити и такмичари у оквиру Специјалне Олимпијаде Србије.

У склопу подршке локалној заједници у Новом Саду, издваја се и пројекат изградње игралишта за децу у Месној заједници Кисач који је намењен најмлађој популацији свих узраста, као и деци са сметњама у развоју (1.000.000 динара). Пројекат опремања „Едукативно-радног центра за оспособљавање младих са аутизмом“ заживео је захваљујући финансијским средствима компаније у износу од 800.000 динара. НИС је у 2015. години помогао и пројекат опремања Новосадског парка соларним фотонапонским панелима у дворишту ЕТШ „Михајло Пупин“ у вредности од 700.000 динара.

У општини Зрењанин извршена је адаптација простора сале за физичко васпитање у ОШ „Светозар Марковић Тоза“ (1.200.000 динара), као и санација санитарног чвора у Клубу за стара и одрасла лица (1.000.000 динара). Такође, НИС је подржао пројекат реконструкције Културног центра „Арадац“ у вредности од 300.000 динара.

У Панчеву је, између осталог, уложено 800.000 динара у ревитализацију Свечане сале Народног музеја у Панчеву. Реч је о пројекту који је имао за циљ враћање у првобитно стање свих осликаних површина, захваљујући чему је ова сала поново добила своју естетску, репрезентативну и употребну функцију. Исти износ издвојен је у реализацију пројекта адаптације и реконструкције постојећих просторија за складиштење опасног, неопасног и другог отпада Дома здравља у Панчеву.

На територији општине Кикинда, извршена је реконструкција павиљона и Спортског центра „Језеро“ у чију сврху су издвојена средства у износу од 2.000.000 динара, чиме су створени услови за што квалитетнију организацију како међународних, тако и домаћих спортских манифестација. Осим тога, у оквиру Школе за основно образовање и васпитање ученика са сметњама у развоју „Б. Октобар“ адаптивни су делови простора установе за образовање и васпитање ученика са сметњама у развоју (1.200.000 динара). Захваљујући финансијској подршци НИС-а, ОШ „Миливој Оморац“ је добила нову салу за физичко васпитање (1.000.000 динара), док су у Центру за стручно усавршавање Кикинда изграђене и опремљене учионице на отвореном, тзв. „Парк науке“, постављањем тродимензионалних наставних објеката у износу од 750.000 динара.

У општини Србобран у 2015. години, у ромском насељу „Геданка“ изграђена су дечија игралишта у вредности од 800.000 динара која су прилагођена деци млађег узраста. Такође, постављањем безбедних справа, вишенаменских пењалица и љуљашки за играње деце у вредности од 650.000 динара опремљена су дворишта три дечија вртића у оквиру Предшколске установе „Радост“. У оквиру подршке пројектима у Житишту, изграђен је ринг за кик-бокс на отвореном у чију реализацију је уложено 510.000 динара. Осим тога, у Основној школи „Свети Сава“ адекват-

ним информационим технологијама опремљена је и адаптирана школска учионица (370.000 динара). Удружење спортских риболоваца „Карађорђево“ добило је нови простор за едукацију, а у пројекат адаптације објекта уложено је 350.000 динара.

На територији општине Кањижа, обезбеђена су три нова ЕКГ апарата за потребе педијатрије и хитне службе локалног Дома здравља у вредности од 464.400 динара, а опремљено је и игралиште за децу у оквиру Центра за социјални рад Кањижа, чиме су створени услови за игру у дневном боравку „Гнездо“ (390.000 динара).

У Новом Бечеју уложено је 300.000 динара за оспособљавање Омладинског дома за потребе првенствено младих, али и свих становника Кумана, а компанија је подржала и реконструкцију Дома културе општине Нови Бечеј - адаптирана је и опремљена галерија „Село“ која се налази у оквиру ове културне институције (300.000 динара).

У програм сарадње са локалном заједницом НИС је у 2015. години уложио 110,5 милиона динара.

Хуманитарне активности

Кроз хуманитарне пројекте, НИС пружа подршку и помаже угроженим категоријама становништва, а у оквиру овог програма у 2015. години реализовано је више значајних пројеката.

Компаније „Гаспром њефт“ и НИС су, заједно са Фондацијом Новак Ђоковић, током 2015. године реновирале и обновили десет школских кабинета за физику и хемију у основним и средњим школама широм Србије у подручјима која су страдала у прошлогодишњим поплавама. Новчана средства у износу од 30 милиона динара која су сакупили Гаспром њефт и НИС, као и запослени ове две компаније, усмерена су на реконструкцију школских лабораторија, а реч је о пројекту који представља значајан допринос образовању младих у Србији, што је један од главних приоритета друштвено-одговорног пословања како НИС-а, тако и нашег већинског акционара. У оквиру заједничке акције компанија Гаспром њефт и НИС, у сарадњи с Фондацијом најбољег тенисера света, нове кабинете за физику и хемију добиле су школе у општинама Обреновац, Свијалнац, Лазаревац, Крупањ, Уб, Петровац на Млави, као и у градовима Ваљево, Шабац, Параћин и Смедеревска Паланка.

Запослени НИС-а су у оквиру корпоративне хуманитарне акције средином децембра 2015. године донирали школски прибор, играчке и одевне предмете за потребе Свратишта за децу и младе у Новом Саду, како би помогли њиховом укључивању у образовни систем и, самим тим, допринели њиховој бољој социјалној интеграцији.

Крајем 2015. године реализована је хуманитарна акција „Будућност се пише срцем“ у оквиру које су компанија и запослени обезбедили преко 4,5 милиона динара намењених Клиници за гинекологију и акушерство Клиничког центра Војводине у Новом Саду (Породилиште „Бетанија“). Сакупљена средства усмерена су на набавку савремене ултразвучне дијагностике која омогућује непрекидно праћење стања породиља у овој здравственој установи.

Компанија је кроз хуманитарне пројекте у 2015. години донирала 35,3 милиона динара.

НАШЕ ВРЕДНОСТИ

ПРОФЕСИОНАЛНОСТ

ПОЗНАВАТЕЛНОСТ
И СЪВЕЩАТЕЛНОСТ

ЗАШТИТА ЗДРАВЉА И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Као компанија која послује у складу са европским и светским еколошким стандардима, НИС кроз развој нових технологија, као и процесе производње и промета робе и деривата, ставља акценат на поштовање животне средине. Током 2015. године, у сектору енергетике направили смо значајан помак у смањењу потрошне и постали смо, поред

Електродистрибуције Србије, први и једини снабдевач тржишта електричном енергијом. С друге стране, кроз пројекте друштвене одговорности, реализовали смо, самостално, или путем пројеката, бројне иницијативе које су допринеле да пословање подигемо на нов, свеснији и одговорнији, а пре свега, зеленији ниво.

NIS
GAZPROM NEFT

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

NIS.EU

ЗАШТИТА ЗДРАВЉА И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

НИС је и у 2015. години наставио своје пословање у складу с „HSE Политиком.“ (усвојеном 2013. године), Изјавом о HSE политици (новембар 2014.) и принципима одрживог развоја, смањивањем негативних утицаја делатности Компаније на медијуме животне средине и здравље људи, као и сталним унапређењем и ефикасним управљањем системом заштите животне средине. Поштовање принципа одрживог развоја у обављању основне делатности НИС-а подразумева бригу о заштити животне средине кроз реализацију пројеката усмерених на смањење емисија загађујућих материја у ваздух, воду и земљиште, минимизацију отпада, повећање енергетске ефикасности и употребе обновљивих извора енергије, санацију историјског и акцидентног загађења, као и примену техничко-технолошких мера у складу с најбољим доступним техникама.

У циљу прилагођавања пословања Компаније последицама које изазивају климатске промене и законодавном оквиру енергетско-климатске политике ЕУ, Институт за енергетику и заштиту околиша ЕКОНЕРГ припремио је Анализу утицаја климатских промена на пословање НИС-а. Анализом су идентификовани извори и производне активности које могу довести до емисије гасова с ефектом стаклене баште, дефинисане су обавезе организационих делова Компаније који ће учествовати у ЕУ ETS-у (European Union Emissions Trading System - систему трговине емисионим јединицама гасова с ефектом стаклене баште на простору ЕУ) и методологија за одређивање и мониторинг емисија гасова с ефектом стаклене баште из постројења. Такође је урађена и прелиминарна процена трошкова и идентификоване мере које могу довести до смањења емисија CO₂ (повећање енергетске ефикасности, уштеда енергије, изградња когенерационих модула, коришћење природног гаса као енергента и слично).

У Компанији се у циљу повећања енергетске ефикасности и смањења негативног утицаја на животну средину спроводи пројекат повећања енергетске ефикасности свих организационих делова компаније. Реализована је изградња аминског постројење за издвајање CO₂ из природног гаса с гасних бушотина који ће се путем компресора утискивати у подземна лежишта нафтно-гасних поља, чиме је спречено да CO₂ у природном гасу заврши у атмосфери. У Блоку „Енергетика“ реализује се пројекат изградња малих когенерацијских постројења за искоришћење енергије каптажног гаса који се иначе спаљује на бакљи, чиме се смањује потребна количина природног гаса за производњу топлотне енергије и истовремено се производи електрична енергија.

Инвестиције везане за животну средину

Током 2015. године настављено је издвајање финансијских средстава за реализацију пројеката из области заштите животне средине. Пројекти су усмерени на модернизацију опреме и смањење емисије загађујућих материја у медијуме животне средине, ремедијацију и рекултивацију загађених локалитета као и праћење стања животне средине. У 2015. години НИС је у реализацију пројеката заштите животне средине инвестирао 627 милиона динара. Пад инвестиционог улагања од 36% у односу на прошлу, 2014. годину последица је промене услова пословања на светском тржишту нафте.

У 2015. години завршени су пројекти започети претходних година. У Блоку „Истраживање и производња“ завршен је пројекат Изградња система за прикупљање и спаљивање флуида (ТНГ). Циљ пројекта је повећање безбедности процеса и заштите ваздуха. Изградњом овог система, издвојена гасна фаза се спаљује на бакљи, чиме се спречава доспевање лако испарљивих угљоводоника у атмосферу.

У Блоку „Прерада“, у Рафинерији нафте Панчево, у 2015. години завршени су пројекти изградње затвореног система дренажа (C-100/ 300/ 400/ 500/ 2100/ 2300/ 2400/ 2500/ 2600), санација и раздвајање уљне и атмосферске канализације (I и II фаза) и намешавање биокомпоненте са дизел горивом.

Изградњом затвореног система дренажа омогућено је директно слање угљоводоника у резервоар слопа, чиме се пости-

Текући издаци за заштиту животне средине у 2015. години
(у милионима динара)

Третман и одлагање отпада	163
Третман емисије	78
Улагања у куповину и одржавање опреме као и повезане трошкове стручног особља	126
Трошкови за санацију (ремедијацију) земљишта	196
Еколошко образовање и обуке	2
Екстерне услуге за управљање утицајем на животну средину	220
Екстерне услуге сертификације менаџмент система	1
Додатни трошкови за инсталирање зелених технологија	241
Остали трошкови	322
Укупно	1.349

же смањење емисије штетних гасова у атмосферу.

Завршетком I и II фазе пројекта санације и раздвајања уљне и атмосферске канализације постиже се спречавање и контрола загађивања животне средине (вода и земљиште) зауљеним материјама, довођењем у функционално стање система уљне и атмосферске канализације. Реализацијом пројекта је омогућено смањење количине прикупљене зауљене отпадне воде у АПИ сепаратору и смањење трошкова секундарне прераде зауљених отпадних вода.

Завршетак пројекта који омогућава да се произведено дизел гориво намеша са биокомпонентом представља допринос Компаније евроинтеграцијама Србије и у складу је са захтевима директива Европске уније.

У циљу заштите интереса Компаније активно се прати процес придруживања Европској унији, и преговарачки процес за поглавље 27 – област животне средине. На нивоу НИС-а је формирана стална радна група, у циљу анализе релевантних ЕУ прописа и сагледавања будућих обавеза, ризика и могућности које произилазе из њихове примене.

НИС је учествовао у IPA пројекту успостављања система мониторинга и извештавања о емисијама гасова са ефектом стаклене баште у Републици Србији и у изради Нацрта закона о смањењу емисије гасова са ефектом стаклене баште. На нивоу Компаније израђени су Нацрти Планова мониторинга CO₂ за организационе делове који су препознати као учесници у шеми трговања емисионим јединицама CO₂ (EU ETC).

Текући издаци за заштиту животне средине износе 1.349,020 милиона динара (Табела бр.х). што је за 2% више у односу на 2014.годину.

У оквиру осталих трошкова за ЗЖС, обухваћена су значајна финансијска средства која се односе на порезе и таксе, трошкове управљања хемикалијама, реаговање у акцидентним ситуацијама, као и израду студија процене утицаја на животну средину.

Коришћени материјали

Материјали коришћени у процесу прераде су сировине које су коришћене за производњу нафтних деривата у 2015. години у производним погонима наше Компаније. Потичу из не-обновљивих извора и налазе се у завршном производу. Због природе посла, у нашој Компанији се не користе рециклирани материјали као сировина за производњу. Природна минерална вода Јазак користи се као сировина за производњу – флаширање воде у Погону за производњу пијаће воде.

Као и до сада, поред сирове нафте која је пореклом са нафтних поља у РС, потребне количине за производњу и задовољавање захтева тржишта се увозе.

Коришћени материјали

Сировина/материјали	Јед. мере	Утрошене количине	
		2014.	2015.
Сирова Нафта - Домаћа	t	1.112.301	1.033.646
Сирова Нафта - Увозна	t	1.499.400	1.901.903
Природни гас	m ³	133.502	138.495
Геотермална вода	m ³	441.063	458.144
Сирова вода	m ³	50.093	30.433

Врсте сирове нафте која се прерађује у производним постројењима Рафинерије нафте Панчево приказане су у следећој табели. Оно што је евидентно јесте да је задржан тренд прераде парафинске и нафтенске нафте и да је повећање прераде сирове нафте у постројењима РНП покривено сировом нафтом из увоза.

Преглед сирове нафте – домаће и увозне по врсти:

Сировина/материјали	Јед. мере	Утрошене количине	
		2014.	2015.
Сирова Нафта – Парафинска лака	t	561.113	532.416
Сирова Нафта - Парафинска Тешка	t	213.035	212.160
Сирова нафта Парафинска – Босна	t	0	59.447
Сирова Нафта - Нафтенска	t	339.706	289.070
Сирова нафта REB	t	1.222.859	1.745.308
Сирова нафта Syrian Light Crude Oil	t	0	0
Сирова нафта Siberian Light Crude Oil	t	79.412	0
Сирова нафта CPC BLEND	t	197.120	156.535

Полупроизводи приказани у следећој табели су добијени у процесима прераде нафте и након намешавања су дистрибуирани на тржиште РС и у суседне земље.

Највећа количина употребљене амбалаже је пластична амбалажа с обзиром да се у Компанији производи и пакује вода за пиће „Јазак“, као и произведена моторна уља и техничке течности.

НИС као друштвено одговорна компанија поштује све одредбе законске регулативе приликом стављања у промет и управљања амбалажом и амбалажним отпадом.

Преглед полупроизвода			
Полупроизводи/материјали	Јед. мере	Утрошене количине	
		2014.	2015.
Платформат	t	71.489	66.444
Тешки бензин фракција C8+	t	54.449	67.765
Лаки каталитички крековани бензин LKKB	t	84.267	88.811
Тешки каталитички крековани бензин TKKB	t	116.088	101.366
Алкилат	t	18.098	66.272
Сирови бензин	t	6.616	356
Лаки бензин	t	34.800	62.121
Рафинат	t	40.741	50.721

Материјал за паковање			
Врста материјала	Јед. мере	Утрошене количине	
		2014.	2015.
Папир и картон	t	126	112
Дрво	t	100	117
Пластика	t	572	534
Метална амбалажа	t	87	82

Потрошња енергије

Унапређење енергетске ефикасности представља важан елемент енергетске политике Компаније који значајно доприноси сигурности снабдевања енергијом и смањењу негативних ефеката на животну средину. Током последње три године, у оквиру пројекта повећања оперативне ефикасности, у НИС-у се спроводи програм за повећање енергетске ефикасности. Циљ програма је да се уведе пракса штедње и рационалног коришћења енергије у свим сегментима пословања компаније, као и да се имплементирају нове енергетски ефикасне технологије.

Активности НИС-а у области управљања енергијом

У циљу увођења праксе штедње и рационалног коришћења енергије у свим сегментима пословања Компаније, у току 2013. године, управљачки систем Компаније је надограђен у складу са захтевима међународног стандарда ISO EN 50001:2011 односно SRPS EN ISO 50001:2012 за системе менаџмента енергијом (EnMS). Проверу усаглашености EnMS са захтевима овог стандарда

(сертификациона провера) извршило је сертификационо тело Bureau Veritas. Валидност сертификата издатог до 03.03.2017. године, потврђена је и кроз две надзорне провере које је сертификационо тело спровело у децембру 2014. и јануару 2016. године. Повећање ефикасности рада и искоришћења гасних ресурса НИС спроводи се реализацијом програма проширења когенерационих капацитета. Примена когенерационих постројења која прерађују каптажни нафтни гас у електричну и топлотну енергију омогућује смањење трошкова набавке енергената за потребе објеката инфраструктуре и обезбеђује присуство НИС на енергетском тржишту Србије. Осим тога, због престанка спаљивања каптажног гаса на бакљи смањено је еколошко оптерећење на животну средину.

Током 2015. године настављена је изградња когенеративних постројења и пуштене су у рад још две мале електране, Сираково 2 и Велебит 3, укупне инсталисане електричне снаге 3 MWe. До сада је изграђено 13 малих електрана, а укупно инсталирана електрична снага повећана је на 11,5 MWe. НИС сада располаже сопственим капацитетима за производњу електричне енергије за задовољење 34,4% сопствених потреба, што је повећање за 14,4% у односу на 2014. годину. У 2016. години планирана је изградња две нове електране (Сираково 3, Мајдан) укупне снаге преко 6 MWe.

НИС је у 2014. години продао прву количину електричне енергије и уз Електропривреду Србије постао први произвођач у Србији који електричну енергију испоручује на слободном тржишту. У 2015. години продато је 64.235 MWh електричне енергије, што је повећање од око три пута у односу на 2014. годину. У циљу повећања ефикасности коришћења комерцијалног гаса Компаније, као и поузданости и ефикасности снабдевања Рафинерије нафте Панчево електричном и топлотном енергијом, у сарадњи са „Gazprom energoholding“ у току 2015. године започета је реализација пројекта изградње ТЕ-ТО Панчево пројектоване електричне снаге преко 140 MWe. Планирано је да се преостала количина електричне енергије пласира на енергетско тржиште Србије. Завршетак изградње ТЕ-ТО планиран је у 2018. години. Прва станица за компримовани природни гас на гасним и нафтним пољима Компаније, пуштена је у рад средином 2014. године. На мерној отпремној станици Палић производи се 5.500 kg компримованог гаса дневно за потребе veleprodaje. Продаја КПГ на малопродајним објектима започета је у 2015. години изградњом и пуштањем у рад прве станице на бензинској станици Нови Сад 10.

На основу резултата спроведеног енергетског преиспитивања (анализа коришћења и потрошње енергије у 2014. години) и планиране потрошње енергије утврђене су очекиване вредности дефинисаних енергетских индикатора (EnPI) преко којих се прати реализација постављених циљева и проверава учинак (енергетска перформанса).

Планирана потрошња енергије у 2015. години у односу на 2014. годину повећана је због:

- Повећане потрошње постројења због производње веће количине деривата;
- Трошкова новог постројења за аминско прање у Погону за припрему и транспорт нафте и гаса;
- Трошкова нове линије за производњу воћних сокова у Погону Јазак.

У систему менаџмента енергијом успостављени нормативи пот-

рошње коригују се у складу са унапређеном енергетском перформансом оствареном у претходном периоду. У поступку планирања потрошње за наредни период користе се кориговани нормативи.

Потрошња набављене енергије у 2015. години износила је 14.768.755 GJ што је за 2% мање од планиране вредности за 2015. годину.

Програмом уштеде енергије и повећања енергетске ефикасности дефинисане су мере, одговорности и неопходни ресурси чија реализација је планирана у периоду 2015-2017. године. На основу овог документа припремљен је Акциони план енергетске ефикасности за 2015. годину, којим је планирана реализација 63 мере од којих се највећи број односио на најзначајније потрошаче енергената у Компанији (Блок „Прерада“ и Блок „Енергетика“):

Реализацијом мера дефинисаних Акционим планом, као и додатним мерама спроведеним у току 2015. године остварене су уштеде енергије од 610.000 GJ што представља око 3,3% укупне потрошње енергије у 2015. години.

Акционим планом енергетске ефикасности за 2016. годину планирана је реализација 65 мера од које се очекује уштеда енергије од око 150.000 GJ.

Потрошња енергије по јединици производа у 2015. години смањена је за 7,7% у односу на планирану вредност за 2015. годину.

ЕИ (Индекс енергетске ефикасности) – У складу са стратешким опредељењем Компаније у смислу сталног рада на побољшању оперативне ефикасности, рафинерија НИС-а је од 2008. године укључена у програм упоредне анализе кључних показатеља пословања по „Соломон“ методологији, најраспрострањенијој методологији упоредне анализе рафинерија нафте у свету.

Као саставни део поменуте студије у Компанији се прати индекс енергетске ефикасности.

На основу остварених резултата анализирају се уочени недостаци и дефинишу програми унапређења ефикасности.

Може се констатовати, да практично од успостављања овог система, рафинерија бележи резултате који су на нивоу или бољи од циљева постављених у оквиру усвојених биз-

нис-планова.

Позитиван тренд унапређења енергетске ефикасности настављен је и у 2015. години.

Уколико се као референтна посматра 2012. година може се констатовати да је у периоду 2012-2015. године остварено укупно повећање енергетске ефикасности од 25%, од тога 3% у 2015. години.

Пројекти/мере реализовани или је реализација започета у 2015. години

Санација резервоарског простора
Промена система грејања на погону за хемијску припреме воде
Оптимизација система расхладне воде
Изградња система за оптимизацију на пћима у Блоку „Прерада“
Замена пумпе и парне турбине електромотора у Блоку „Прерада“
Уградња фреквентних регулатора на моторима хладњака
Уградња система за компензацију реактивне енергије у Блоку „Истраживање и производња“
Оперативне мере:
• дневна контрола цурења на линијама паровода, дренажама и одушцима
• одржавање оптималне температуре на дренажама и пратећој опреми
• рационално коришћење и редовно сервисирање паровода у Блоку „Промет“

Организациони део	Број планираних мера	Број спроведених мера*	Степен реализације [%]
Истраживање и производња	6	6	100,0
Прерада	37	35	94,6
Енергетика	10	6	60
Промет	8	5	62,5
Пословни центри	2	0	0
НИС	63	52	82,5

Потрошња енергије у компанији

Врста енергије	Јединица мере	Утрошена количина		Утрошена количина ГЈ		Количина енергије према извору за текућу годину		
		Планирана у години извештавања 2015. година	Година извештавања 2015. година	Планирана у години извештавања 2015. година	Година извештавања 2015. година	Интерно произведено	Купљено од добављача	Продато
Природни гас + каптажни гас	m ³	352.152.979	218.094.574	10.083.621	6.908.282	217.636.155		209.432.179
Гориво сопствена потрошња (бензин, дизел)	t	2.808	3.346	122.743	146.260	3.346		
Гориво сопствена потрошња (лож уље, рафинеријски гас, кокс)	t	81.262	147.614	3.656.619	6.494.815	147.614		
ТНГ	t	269	259	12.104	11.655	259		
Водена пара	t	2.133.864	2.086.694	6.892.382	6.740.022	2.086.694		1.944
Електрична енергија набављена од добављача	MWh	324.117	325.690	1.166.820	1.172.486		325.690	
Произведена електрична енергија	MWh	129.700	123.455	466.920	444.438	123.455		64.235
Топлотна енергија	MWh	9.644	9.794	34.718	35.258			

Степен реализације планираних мера за повећање енергетске ефикасности

Горива	t	62,1%
	toe	97,8%
Топлотна енергија	Gcal	143,7%
Електрична енергија	хиљ. РСД	116,3%
	хиљ. kVAh	97,2%
	хиљ. kWh	116,7%

Активности у области обновљивих и алтернативних извора енергије

Српска привреда у великој мери зависи од фосилних, необновљивих извора енергије (нафта, угаљ), који представљају потенцијалну опасност по животну средину. Анализом потенцијала дошло се до закључка да је Сектор развоја обновљивих извора енергије један од главних учесника у испуњењу плана развоја заштите животне средине, производње енергије и енергетске ефикасности на глобалном нивоу и велики изазов за будућност.

Период	Остварена вредност индикатора EI1
2012.	100 %
2013.	12 %
2014.	10 %
2015.	3 %

У НИС-у се посебна пажња поклања развоју обновљивих извора енергије, пре свега, искоришћењем геотермалних ресурса и реализацијом пројеката проширења геотермалних капацитета. Примена геотермалне енергије за потребе грејања зграда, за грејање санитарне воде, отворених и затворених базена, стакленика, у индустрији значајно је порасла последњих година. Такође је у плану и производња електричне енергије из геотермалне енергије. Компанији су на располагању значајни ресурси у виду дубоких бушотина које су негативне на нафту и гас. Коришћење геотермалне енергије омогућује смањење трошкова набавке енергената за потребе грејања објеката инфраструктуре и обезбеђује присуство НИС-а на енергетском тржишту Србије.

Пројекти из области обновљивих извора енергије значајно утичу на повећање енергетске ефикасности. Циљ програма је увођење праксе рационалног коришћења енергије и повећања енергетске ефикасности, као и имплементација нових технологија којима се смањује потрошња енергије.

Коришћење геотермалне енергије у току 2015. године се вршило на 8 геотермалних система односно из 11 бушотина чиме је остварен укупан пројектовани капацитет 8,5 MW. Учешће произведене топлотне енергије у укупној потрошњи топлотне енергије у 2015. години повећано је за 1,6% у односу на 2014. годину. Количина произведене енергије из обновљивих извора у току 2015. године у укупном износу од 26,5 MWh у целисти се односи на енергију из геотермалних извора.

У току 2016. године планирано је укључење у рад 2 нова корисника укупно пројектованог капацитета око 0,8MW.

Коришћење водних ресурса
Укупно захватање воде према водозахвату

Одговоран однос према водним ресурсима један је од приоритета Компаније у смислу заштите животне средине и коришћењу и оптерећивању природних ресурса. Коришћење водних ресурса предуслов је за производно-технолошке процесе (производња паре, функционисање расхладних система), обезбеђење противпожарне заштите, флаширање воде за пиће, као и за санитарне потребе. Укупно захватање воде за потребе Компаније повећано је за 16% у односу на 2014. годину, што је последица повећања количине прерађене нафте за око 7% и уградње мерача протока на неколико објеката Блока „Промет“, који су омогућили прецизније праћење, уместо раније процене на основу часова рада пумпи. Захватање површинских вода повећано је за 18%, подземних вода за 38%, док је коришћење воде из јавних водовода смањено за 6%.

Водозахвати значајно погођени захватањем воде

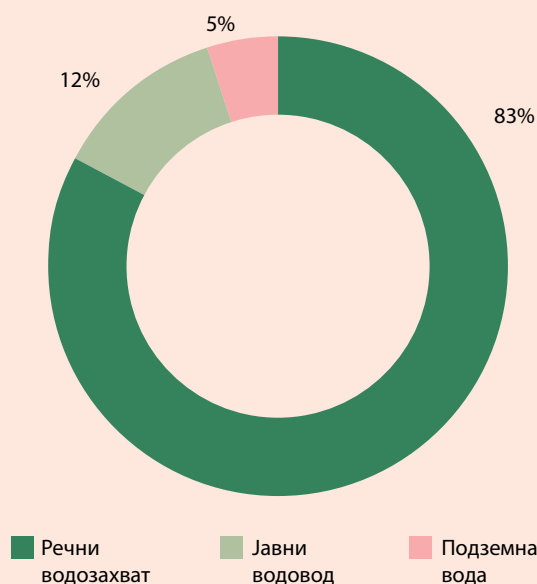
Као и претходних година, највећи део коришћене воде захвата се из Дунава и канала Дунав-Тиса-Дунав (84%), док је коришћење воде из јавних водовода на нивоу од 10% и из бунара 6%. Порекло воде упућује на одговоран однос ка водним ресурсима, пошто се користи вода најмање осетљивог ресурса.

- Захватање воде из Дунава за потребе функционисања Рафинерије нафте Панчево од 3.351.980m³ у 2015. години представља захватање на нивоу од 0.106m³/s, а што износи 0.002% просечног протицаја Дунава

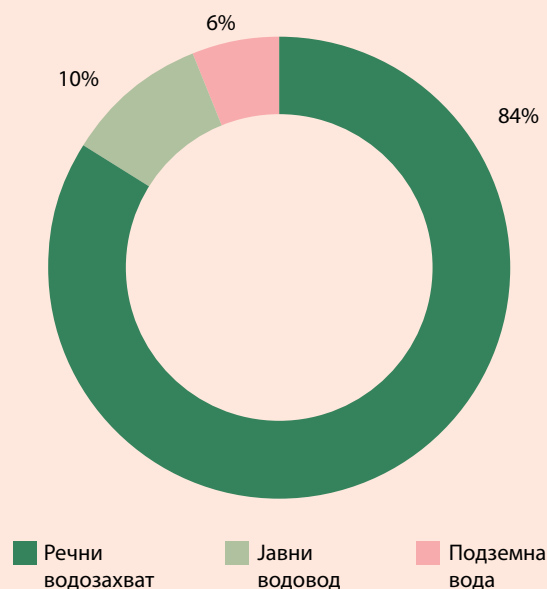
- Захватање воде из канала ДТД за потребе РНС од 187.100m³ у 2015. години представља захватање на нивоу од 0.006m³/s,

Количина и учешће захваћене воде према пореклу	2014. (m ³)	%	2015. (m ³)	%	2015/2014 (%)
речни водозахват	3.050.303	83	3.588.852	84	+18
јавни водовод	456.107	12	428.588	10	-6
подземна вода	191.639	5	263.832	6	+38
укупно захваћена вода	3.698.049	100	4.281.272	100	+ 16

Структура захваћене воде у 2014.

Структура захваћене воде у 2015.

односно 0.01% протицаја канала ДТД код Новог Сада. Захватање наведених количина воде из Дунава и канала Дунав-Тиса-Дунав не угрожава њихове потенцијале с обзиром на то да је значајно испод 5% њиховог просечног годишњег протицаја.

Проценат и укупна количина воде која се рециклира и поново користи

У 2015. години је количина рециклиране воде, повратног кондензата, враћеног из производних процеса, износила 1.190.698t, односно за 35.52% је смањено захватање сирове воде из Дунава за потребе Рафинерије нафте Панчево. Количина рециклиране воде је за око 34.000 t мања него претходне године, али је и даље на нивоу од 27.85% укупно захваћене воде у НИС-у.

Укупно испуштање воде по квалитету и реципијенту

Током 2015. године уграђено је 18 сепаратора за зауљену атмосферску воду на станицама за снабдевање горивом у Блоку Промет. На крају 2015. године укупно 267 бензинских станица опремљено је уређајима којима се издвајају минерална уља из

воде, пре њиховог испуштања у реципијент. У наредном периоду планирана је уградња недостајућих сепаратора, где постоје технички и безбедносни услови за уградњу. На неким објектима, отпадна вода се сакупља у сабирним јамама, које се периодично празне у складу са прописима.

На крају 2015. године у Компанији је регистровано укупно 310 објеката за пречишћавање отпадних вода.

Крајем 2015. године извршена је реконструкција постојећег постројења за пречишћавање отпадних вода у Погону за производњу пијаће воде у Јазку.

Највећа количина отпадне воде настаје у Рафинерији нафте у Панчеву. Повећање укупне количине отпадних вода у 2015. години делом је последица повећане прераде у односу на 2014. годину. Количина примарно пречишћене технолошке отпадне воде из рафинерије, упућене на екстерно пречишћавање у ХИП Петрохемију, смањена је за око 53.000 m³ (4%) у односу на прошлу годину. У укупној количини отпадних вода за 2015. годину, отпадне воде које се екстерно пречишћавају представљају 55% укупних отпадних вода. Количина пречишћених атмосферских вода испуштених у канал Азотаре је повећана за око 220.000 m³. У Погону за производњу пијаће воде Јазак количина испуштене отпадне воде је смањена за 50% у односу на претходну годину захваљујући оптимизацији производње. Количина санитарних вода које се испуштају у јавну канализацију из пословних објеката је на истом нивоу као и прошле године.

Преглед испуштених отпадних вода у m³ у зависности од третмана и реципијента

Пречишћавање	Отпадна вода се испушта у	2014. (m ³)	2015. (m ³)	2015/2014 (%)
Екстерно пречишћавање	водоток	1.268.876	1.215.921	-4
Физичко, физичко-хемијско	водоток, јавна канализација	673.200	960.531	+43
Санитарна отп. вода	јавна канализација	43.535	43.474	0
Укупно		1.985.611	2.219.926	+12

Количина произведене и збринуте слојне воде

Приликом црпљења нафте и гаса и рударских радова у бушоти-нама црпи се и значајна количина слојне (лежишне) воде. Ова вода садржи угљоводонике, соли и тешке метале, пореклом из геолошких формација из којих потичу. Из слојне воде се издвајају угљоводоници, суспендоване и растворене честице, а пречишћена слојна вода се утискује у изабране бушотине ван функције, на одређену дубину, преко система за припрему и утискивање. На овај начин се избегава могућност загађења водених и геолошких слојева.

Комплетна количина произведене слојне воде се утискује. У 2015. години је укупно утиснуто 5.656.228 m³ слојне воде, односно за око 5% више него 2014. године.

Количина произведене и збринуте слојне воде	2014. (m ³)	2015. (m ³)	2015/2014 (%)
слојна вода	5.387.692	5.656.228	+ 4,98

Количина спаљених и испуштених угљоводоника у атмосфери

У 2015. години у Блоку „Истраживање и производња“ количина спаљеног гаса на бакљама је износила 56.147.491 m³, а процењена количина слободно испуштеног гаса у атмосферу без спаљивања у погону Бачка је износила 100.000 m³.

У односу на претходну годину може се констатовати да је количина спаљеног гаса на бакљама знатно мања, што је последица пуштања у рад нових когенеративних постројења као и постројења за издвајање CO₂ из природног гаса у Погону за припрему и транспорт нафте и гаса Елемир. Издвојени угљен-диоксид на аминском постројењу утискује се, компресорском јединицом за компримовање, транспорт и одлагање у лежиште Русанда, кроз бушотине изабране за ту намену, чиме се кроз одржавање лежишног притиска повећава степен искоришћења лежишта и повећава производња нафте, док се пречишћени

природни гас дистрибуира потрошачима у мрежу ЈП „Србијасгас“.

Еколошки акциденти

Укупан број и количина значајних изливања

Компанија је и у 2015. години наставила да унапређује реаговање у акцидентим ситуацијама, сви еколошки акциденти су ефикасно санирани и то у најкраћем року.

У 2015. години је настављен тренд смањења броја еколошких акцидената. Забележено је 55 еколошких акцидената, што је 18% мање у односу на 2014. годину, у којој их је регистровано 67. Према тежини последица, еколошки акциденти у НИС-у деле се на велике, средње и мале. Подела је извршена према тежини догађаја, а критеријуми за класификацију детаљно су разрађени у Класификатору догађаја НИС-а. Већина догађаја у 2015. години класификована је као мали, њих 51, а 4 догађаја су класификовани као средњи. Великих догађаја није било.

Као и претходних година, према врсти акцидента, најчешће је у питању изливање нафте и деривата на земљиште 75%, емисија гаса 11% и изливање хемикалија на земљиште у 7% случајева.

Укупна количина изливене материје је у 2015. години износила је 41,48 m³, што представља значајно смањење (88%) у односу на претходну годину у којој је дошло до изливања 373,07 m³ материје.

Количине изливених материја		
Количина изливене материје (m ³)	2014.	2015.
Прерада	45,96	1,39
Промет	295,65	16,04
Истраживање и производња	29,16	24,05
Сервиси	2,31	0,00
Енергетика	0,00	0,00
Укупно	373,07	41,48

Број еколошких акцидента по Блоквима

2014.

Број еколошких акцидента по Блоквима

2015.

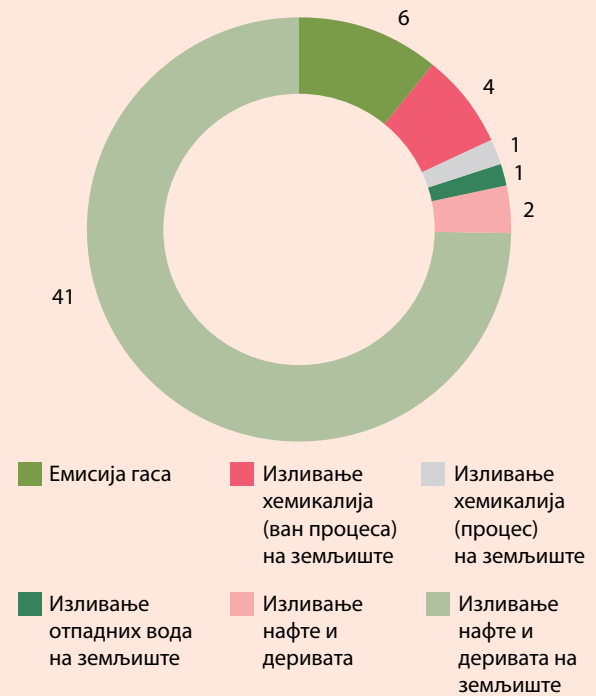
Врста еколошког акцидента

2014.

Врста еколошког акцидента

2015.

Узроци еколошких акцидента

	Број догађаја 2014.	%	Број догађаја 2015.	%
Перфорација нафтовода	23	34	21	38
Перфорација гасовода	7	10	0	0
Перфорација пратећих водова	2	3	0	0
Оштећење структурних објеката	0	0	0	0
Радна активност - отказивање или квар	5	7	3	5
Радна активност - људски фактор	9	13	9	16
Технолошки квар или отказивање - процес	11	16	19	35
Остало	10	15	3	5
Укупно	67	100	55	100

Одговорност за еколошки акцидент		2014.			2015.	
Блокови	Одговорност запосленог	Одговорност трећег лица	Технички фактор	Одговорност запосленог	Одговорност трећег лица	Технички фактор
Прерада	5	1	7	0	1	5
Промет	2	2	3	2	2	7
Истраживање и производња	0	0	38	0	7	24
Нафтни сервис	2	0	7	0	0	7
Енергетика	0	0	0	0	0	0
НИС	9	3	55	2	10	43

Утицај на биодиверзитет

Под заштићеним подручјима подразумевају се заштићена природна добра која одликује изражена геолошка, биолошка, екосистемска и/или предеона разноврсност.

Компанија прибавља мишљења и услове надлежних органа (Завод за заштиту природе Србије, Покрајински завод за заштиту природе) који су саставни део Студија о процени утицаја пројекта на животну средину, спроводи прописане мере заштите животне средине и прати утицаје на животну средину. Локације на којима Компанија обавља своје пословне активности, а које се налазе у заштићеним подручјима, или у њиховој близини су:

1. у специјалном резервату природе Делиблатска пешчара - СГС Тилва (ван производње током 2015.) и ХТС Девојачки бунар
2. у специјалном резервату природе језеро Окањ - Погон за припрему и транспорт нафте и гаса у близини, и бушотина Ели-1 у резервату (ван производње током 2015.)
3. у близини специјалног резервата природе Пашњака велике дропље - СМС Мокрин запад и КС-2 Мокрин запад
4. у близини специјалног резервата природе Ковиљско-петроварадинског рита - ССГ Нови Сад 6
5. у близини парка природе - Палићког језера ХТС Палић 1, Пћ-24 и Складиште ТНГ Суботица
6. у близини споменика природе шуме Јунаковић - ХТС Пригревица
7. у близини споменика природе - Жупанијског парка, градске баште у Зрењанину - ССГ Зрењанин 1

Графички приказ локација објеката НИС-а у односу на Пашњаке велике дропље (СМС Мокрин запад и КС-2 Мокрин запад)

Извор: Правилник о категоризацији заштићених природних добара, Сл. Гласник РС, бр. 30/92. <http://www.pzzp.rs/sr/>

Изван Војводине, ССГ Доњи Милановац налази се у националном парку Ђердап.

Објекти Блока „Промет“ - ССГ Иришки венац у националном парку Фрушка Гора, и ССГ Голубац у близини националног парка Ђердап уклоњени су током 2015. године, у складу са Решењима, раније исходованим од надлежних органа.

Биодиверзитет је значајан за здрав и сигуран развој друштва и наша обавеза је да га сачувамо за будуће генерације. Како је претња за биолошке врсте и екосистеме већа него икада пре, морамо уложити додатни напор за очување постојећег и ревитализацију угроженог биодиверзитета, где год је то могуће.

Опис значајних утицаја на биодиверзитет у заштићеним просторима

НИС својим активностима не утиче на биодиверзитет у заштићеним подручјима, с обзиром на то, да активности врши на веома ограниченом броју објеката унутар или у непосредној близини заштићених подручја.

Приликом истраживања, извођења грађевинских радова, експлоатације бушотина нафте и гаса, ремонта бушотина, складиштења нафте и деривата и осталих активности, поштују се наложени услови, дефинисани Решењима о условима заштите природе надлежних органа и Студијама о процени утицаја пројекта на животну средину.

Након оштећења нафтовода који делом пролази кроз специјални резерват природе Лудошко језеро, субјединица Переш, које је под режимом заштите III, дошло је 25.03.2015. до изливања око 200kg нафте. Покрајински завод за заштиту природе издао је Решење о утврђивању услова заштите природе за потребе извођења радова на санацији нафтовода од нафтне бушотине у границама специјалног резервата природе Лудошко језеро и Решење о утврђивању услова заштите природе за потребе израде Пројекта детаљних хидрогеолошких истраживања за потребе контроле квалитета подземних вода у зони цевовода код нафтне бушотине на Нафтном пољу Палић. На предметном локалитету и у непосредној околини нису присутне заштићене биљне врсте ни станишни типови приоритетни за заштиту. У циљу праћења хидрогеолошких карактеристика терена и квалитета подземних вода након санације нафтовода, наложено је постављање пијезометарских бушотина, којима ће се вршити контрола загађења земљишта и подземних вода, ради заштите Лудошког језера и речице Киреш. Пројектно-техничка документација је израђена и реализација се очекује почетком 2016. године.

Станишта која су заштићена или обновљена

Санацијом земљишта на коме су обављане активности истраживања и бушења нафтних и гасних бушотина, као и експлоатације нафте и гаса, отклања се ризик по здравље локалног становништва и запослених на овим објектима, од загађења земљишта, подземних вода и ваздуха.

Током 2015. године настављене су активности на санацији историјског загађења и враћању пољопривредног земљишта у првобитно стање. Санирано је укупно 25 примарних исплачних јама, површине 14.963 m². Од укупног броја санираних исплачних јама 11 представљају историјско загађење, укупне површине 8.886 m², док је 14 санираних исплачних јама површине 6.077 m² настало током 2015. године.

Тако се укупан број санираних примарних исплачних јама повећао на 150, а укупна површина рекултивисаног земљишта износи 106.026 m², односно више од 10ha. Највећи део примарних исплачних јама налази се у Војводини, у општинама Србобран и Кикинда, док су преостале распоређене у Банату и Бачкој, као и у околини Пожаревца.

Природне врсте са IUCN црвене листе чија се станишта налазе у околини локација на којима компанија послује, по нивоу угрожености

Црвена листа IUCN (The IUCN Red List of Threatened Species) даје преглед угрожених врста на глобалном нивоу. Црвена листа Међународне уније за заштиту природе (International Union for Conservation of Nature - IUCN) утврдила је критеријуме угрожености за око 49.000 врста, подврста, варијетета и субпопулација, на основу којих су угрожене врсте сврстане у категорије IUCN.

Према сазнањима којима располажемо, у околини локација на којима компанија послује, према подацима о природним врстама са IUCN црвене листе, у близини Мокрина, на пашњацима велике дропље налази се станиште строго заштићене врсте птица - велике дропље (*Otis tarda*), са око 30 јединки.

Емисије загађујућих материја

Рад процесних постројења, котлова у Енерганама РНП и РНС првенствено је заснован на сагоревању фосилних горива-деривата нафте и природног гаса. У току ових процеса долази до стварања NOx, SOx и прашкастих материја (ПМ) и емисија у ваздух. НИС, посвећен одрживом развоју и испуњењу захтева законске регулативе настоји, да кроз најбоље праксе управљања максимално допринесе заштити животне средине. Мерење емисије загађујућих материја обављају овлашћена и акредитована правна лица за мерење емисије путем прописаних мануалних или аутоматских метода. Повећање количине емитованих загађујућих материја у ваздух је последица коришћења течног горива, уља за ложење, као претежног горива на процесним постројењима и котловима, у 2015. години, за разлику од 2014. године када је коришћен природни гас.

Смањени утицај производа на животну средину

НИС посебно штити своје потрошаче и брига о њима увек је на

Количине емитованих загађујућих материја у ваздух		
	2014.	2015.
Емисија SO ₂ (t)	1.475	3.464
Емисија NO ₂ (t)	601	1.064
Емисија прашкастих материја (t)	30	74

првом месту. На свим бензинским станицама континуирано се обављају провере и неопходне контроле производа и услуга како би се обезбедило снабдевање потрошача у складу са законским регулативама.

Ради смањења утицаја на животну средину НИС производи и продаје AdBlue, који је 32.5% раствор уреје у води и користи се као агенс за редукцију издувних гасова возила, прецизније оксида азота тако што их преводи у нешкодљиви гас N₂. Оксиди азота су штетни како за животну средину, тако и за здравље људи. AdBlue се складишти у посебном резервоару возила одакле се дозира у уређај за третман издувних гасова тзв. SCR (Selectiv Catalytic Reduction).

Биоразградива мазива су мазива која ће у контакту са околином проузроковати минимум штетног деловања. Поред тога биоразградива мазива се производе из обновљивих ресурса (биљна уља) што је основно начело екотрибологије. Интересовање за еколошки прихватљивим мазивима расте из године у годину и у Србији и целом балканском региону и то у областима примене у којима су мазива на бази минералних (нафтних) уља у непосредном контакту и могу изазвати значајне штете у животној средини, као што су губици уља током рада моторних тестера, пољопривредних, шумарских и грађевинских машина, железничких и трамвајских скретница, ванбродских мотора моторних чамаца, оплатна уља у грађевинарству, челична ужад и ланци. Стога Дирекција Мазива од оснивања ради на развоју палете „ECO-FRIENDLY“ - еколошки прихватљивих мазива. У 2015. години је завршен развој биоразградивог производа НИСОТЕК БИ-отестерол који је намењен за подмазивање ланаца моторних тестера. Након завршеног лабораторијског испитивања спрово-

ведено је и експлоатационо применско испитивање у неопредној сарадњи са корисником, чиме је потврђена формулација. Завршена је израда техничке документације и покренута је производња. Производ ће бити дистрибуиран и расположив купцима на НИС бензинским станицама.

Управљање отпадом

Управљање свим врстама отпада (класификација, праћење количина и врста отпада, превенција настајања отпада, складиштење, збрињавање отпада, извештавање о отпаду) Компанија је регулисала интерним актима која су усаглашена са законском регулативом Републике Србије.

Обављањем своје делатности НИС генерише како неопасан, тако и опасан отпад с којим се поступа у складу са законским прописима. Током 2015. године генерисано је и збринато мање отпада него у 2014. години.

Карактер отпада	Стање 01.01.2015. (t)	Генерисано отпада у 2015. (t)	Збринато отпада у 2015. (t)	Стање 31.12.2015. (t)
Неопасан	6.279	7.970	7.805	6.444
Опасан	2.647	6.357	8.213	791
Укупно	8.926	14.327	16.018	7.235

У 2015. години, од опасног отпада, највише је генерисано муљева и талоба, као и зауљеног отпада који су настали одржавањем и чишћењем резервоара и сепаратора, као и чишћењем уљне канализације. Од свих врста неопасног отпада који су генерисани у 2015. години, метални отпад чини 83% од укупно генерисаних количина.

Различите врсте отпада захтевају различите методе третмана. Највише отпада предато је на рециклажу, првенствено метали и амбалажни отпад, док је опасан отпад (муљеви, талози и зауљени отпад), у зависности од концентрације угљоводоника, предаван на суспаљивање, солидификацију или биоремедијацију.

Праћење генерисања и збрињавања отпада врши се на дневном нивоу за сваку врсту отпада кроз Дневну евиденцију о отпаду произвођача отпада, док се укупне количине генерисаног и збринутог отпада пријављују Агенцији за заштиту животне средине преко њиховог информационог система.

Преглед збринутог отпада по врсти и оператеру	
Метод збрињавања	2015 (t)
Биоремедијација	1.214
Компостирање	3
Одлагање	182
Рециклажа	7.739
Ре-рафинација (поновно искоришћење отпадног уља)	39
Складиштење	149
Солидификација	1.758
Суспаљивање	4.933

Количина отпада од бушења

Отпад од бушења представља смешу материјала из набушених стена (пешчар, лапорац, кречњак и други) и исплаке, течног вискозног флуида којим се врши испирање набушеног материјала приликом израде бушотина и савлађивања притисака пробушених слојева. Сви типови исплаке које Компанија користи (бентонитска, Duratherm систем и KCl систем) припремају се на бази воде. По хемијском саставу – то су флуиди на бази суспензија већине активне бубриве глине (бентонит), са одређеним додацима/адитивима (биополимери и синтетички полимери).

Отпадни исплачни материјал је у већини случајева неопасан отпад и као такав се одлаже на депоније неопасног отпада. Компанија је у 2010. години пустила у рад Депонију отпадних исплаки Ново Милошево која је пројектована и изграђена за трајно и безбедно одлагање отпадних исплачних материјала.

Све до имплементације пројекта Суве локације отпадни исплачни материјали привремено су одлагани у примарне исплачне јаме, које су копане непосредно поред бушотина и саниране након завршетка бушења. У оквиру реализације пројекта Суве локације, свих осам бушаћих постројења којима Компанија располаже опремљено је металним или бетонским базенима у које се сакупља отпадни исплачни материјал током бушења, односно флокулационим системима који се користе за рецикулацију течне фазе исплаке и њено враћање у процес у циљу смањења укупне количине отпада. Реализацијом овог пројекта створени су услови да се сав отпад који се генерише током бушења одмах након генерисања сакупља и одлаже на Депонију отпадних исплаки Ново Милошево, уместо да се привремено одлаже у примарне исплачне јаме. На овај начин онемогућено је било какво штетно дејство отпадних исплачних материјала на животну средину, односно, створени су услови за њихово брзо и безбедно збрињавање одмах по генерисању.

У току 2015. године, у оквиру редовних активности на изради нових нафтних бушотина (бушене су укупно 52 бушотине) генерисано је укупно око 35.000t отпадних исплачних материјала, који су збринути одмах по генерисању.

Амбалажа и амбалажни отпад

У оквиру НИС-а одвија се производња пијаће воде у месту Јазак, као и производња различитих брендова уља и мазива у Дирекцији Мазива у Новом Саду.

У складу са Законом о амбалажи и амбалажном отпаду (Сл. гласник РС, бр. 36/2009), НИС као испоручилац амбалаже, у обавези је да брине о амбалажном отпаду који остаје након коришћења његових производа, односно, да обезбеди преузимање и сакупљање, као и поновно искоришћење, рециклажу или одлагање истог.

НИС је ангажовао оператере система управљања амбалажним отпадом, Екостар пак и Ценекс, који поседују дозволе за обављање ове делатности.

Како би се испунили утврђени национални циљеви за 2015. годину, НИС је захтевао од оператера да обезбеди да се амбалажни отпад који преузму и прикупе у 2015. години поново искористи, рециклира или одложи до краја године.

Компанија је у сарадњи са оператером за управљање амбалажним отпадом Екостар пак, организовала сакупљање амбалажног отпада у брендираним посудама (папира и ПЕТ амбалаже)

Преглед пласиране амбалаже на тржиште Републике Србије у тонама

Врста амбалаже	Врста амбалажног материјала	Количина пласиране амбалаже на тржиште (t)	
		„Јазак“	Дирекција Мазива
Пластика	ПЕТ	266	88
	Друге врсте пластике	46	134
Метал	Гвожђе	0	83
Папир и картон	Папир и картон	59	53
Дрво	Палете	53	64
Укупно		424	421

у Пословним центрима у Новом Саду и Београду. У плану је да се у наредним годинама акција прошири на алуминијумске лименке, као и на све Блокове наше Компаније.

Биогорива

Увођење биогорива као једне од компоненти за намешавање моторних горива обавеза је свих нафтних компанија у земљама чланицама Европске уније. Као лидер у енергетском сектору региона, НИС се максимално залаже за легалне токове на тржишту и тако активно учествује у успостављању јасног законског окви-

ра за пласман биодизела и других биогорива у Србији.

У оквиру пројекта „Намешавање биокомпоненте са дизел горивом у Рафинерији Панчево“, обезбедиће се аутоматски регулисано намешавање биокомпоненте у евродизел од минимално 2 до максимално 7 процената, а отпрема намешаног горива обављаће се с ауто-пунилишта, железнице и с новопројектоване утоварне руке на дунавском пристаништу. Завршетком пројекта „Намешавање биокомпоненте са дизел горивом“ омогућено је да, моментом ступања на снагу будуће регулативе за биогорива, НИС у пуном обиму испуни очекиване захтеве. У 2015. години у Рафинерији нафте Панчево није било намешавања биокомпоненте у евро дизел, а самим тим ни производње евро дизела Б7.

GRI Индикатори

Профил	Опис	Статус	Број странице
Г4-1	Изјава највишег доносиоца одлука организације	•	6
Г4-3	Назив организације	•	12
Г4-4	Основни брендови, производи и/или услуге	•	14
Г4-5	Седиште организације	•	14
Г4-6	Број земаља у којима организација послује	•	14
Г4-7	Природа власништва и облик правне својине	•	18
Г4-8	Тржишта на којима Компанија послује	•	14
Г4-9	Величина организације, укључујући: укупан број запослених, укупан број операција, нето добит, количину обезбеђених производа и/или услуга	•	14, 24, 36
Г4-10	а. Укупан број запослених по врсти уговора о раду и полу б. Укупан број стално запослених по типу уговора и полу в. Укупан број запослених по нивоу руковођења и полу г. Укупан број запослених по региону и полу д. Навести уколико значајан део послова Компаније обављају запослени који су правно препознати као samozапослени, или особе које нису запослени или надгледани радници, укључујући запоцлене и надгледане раднике подизвођача ђ. Значајна одступања у броју запослених	•	38
Г4-11	Процент запослених обухваћених колективним уговором	•	41
Г4-12	Ланац снабдевања организације	•	30
Г4-13	Значајне организационе промене у Компанији у периоду извештавања	•	8
Г4-14	Управљање ризицима	•	ги 30
Г4-15	Екстерно изражене економске, еколошке и социјалне повеље, принципи или друге иницијативе на које се организација обавезује или којих се придржава	•	19
Г4-16	Чланство у удружењима	•	19
Г4-17	Делокруг извештавања	•	8
Г4-18	Процес дефинисања значајних тема за пословање Компаније	•	8
Г4-19	Кључне теме за пословање компаније	•	76
Г4-20	Утицај препознатих кључних тема за пословање Компаније унутар организације	•	76
Г4-21	Утицај препознатих кључних тема за пословање Компаније изван организације	•	77
Г4-22	Значајне измене информација датих у претходним извештајима	•	8
Г4-23	Значајне промене у делокругу извештавања	•	8
Г4-24	Листа заинтересованих страна значајних за пословање Компаније	•	20
Г4-25	Начин избора заинтересованих страна значајних за пословање Компаније	•	20
Г4-26	Приступ Компаније односима са заинтересованим странама	•	20
Г4-27	Кључне теме које су се појавиле приликом укључивања заинтересованих страна	•	9
Г4-28	Период извештавања	•	10
Г4-29	Датум објаве последњег извештаја	•	10
Г4-30	Циклус извештавања	•	10
Г4-31	Контакт подаци за питања у вези са извештајем или његовим садржајем	•	90
Г4-32	Оцена Извештаја	•	86
Г4-33	Извештај ревизора	•	86
Г4-34	Процедуре највишег управног тела за надзор економских, еколошких и социјалних перформанси организације	•	18
Г4-56	Мисија, визија и вредност Компаније	•	16

Индикатор	Назив индикатора	Статус	Број странице
ЕЦ 1	Директно генерисана и дистрибуирана економска вредност	•	26
ЕЦ 2	Ризици и могућности за компаније повезани са климатским променама	•	62
ЕЦ 3	Дефинисани бенефити приликом одласка у пензију	•	83
ЕЦ 4	Значајна финансијска помоћ примљена од владе	•	83
ЕЦ 5	Однос најниже плате у компанији и законом прописане минималне зараде на значајним локацијама	•	45
ЕЦ 6	Праксе запошљавања топ менаџмента од стране локалне заједнице на значајним локацијама рада	•	38
ЕЦ 7	Развој и утицај инфраструктурних улагања и услуга пружених првенствено за јавну корист кроз комерцијално или „про боно“ ангажовање или у натури	•	54
ЕЦ 8	Значајни индиректни економски утицај, укључујући и величину утицаја	•	54
ЕЦ 9	Проценат набавки од локалних добављача на значајним локацијама на којима компанија послује	•	30
ЕН 1	Материјали који се користе по тежини или запремини	•	64
ЕН 2	Проценат коришћених материјала који су рециклирани улазни материјали	•	64
ЕН 3	Потрошња енергије унутар компаније	•	66
ЕН 5	Енергетска ефикасност	•	67
ЕН 6	Смањења у потрошњи енергије	•	67
ЕН 8	Укупно захватање воде према водозахвату	•	67
ЕН 9	Водозхвати значајно погођени захватањем воде	•	67
ЕН 10	Проценат и укупна количина воде која се рециклира и поново користи	•	68
ЕН 11	Локација и величина земљишта у поседу, закупљеног, којим се управља, или које је до заштићених простора и простора са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора	•	72
ЕН 12	Опис значајних утицаја активности, производа и услуга на биодиверзитет у заштићеним просторима и просторима са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора	•	72
ЕН 13	Станишта која су заштићена или обновљена	•	73
ЕН 14	Укупан број природних врста са ИУЦН црвене листе чија се станишта налазе у околини локација на којима компанија послује, по нивоу угрожености	•	73
ЕН 20	Емисије супстанци које осиромашују озон, тежински	•	83
ЕН 21	NOx, SOx, и друге значајне емисије гасова у ваздух по врсти и тежини	•	73
ЕН 22	Укупно испуштање воде по квалитету и реципијенту	•	68
ЕН 23	Укупна тежина отпада по врсти и начину одлагања	•	74
ЕН 24	Укупан број и количина значајних изливања	•	69
ЕН 25	Количина траснпортованог, увезеног, извезеног или третираног отпада који се сматра опасним по анексу базелске конвенције I, II, III, i VIII и проценат отпада који је транспортован међународно	•	83
ЕН 27	Обим ублажавања утицаја производа и услуга на животну средину	•	73
ЕН 28	Проценат производа који су продати чији је амбалажни отпад прикупљен, по категорији	•	75
ЕН 29	Новчана вредност значајних казни и укупан број новчаних санкција због неусаглашености са еколошким законима и прописима	•	83
ЕН 30	Утицај транспорта материјала који се користи у процесу производње, производа као и радника на животну средину	•	32
ЕН 31	Укупни издаци везани за заштиту животне средине и инвестиције по врсти	•	62
ЛА 1	Укупан број и кретање броја запослених по старосној групи, полу и региону	•	38
ЛА 2	Бенефиције осигуране запосленима на неодређено у односу на запослене са уговором на одређено време	•	42
ЛА 3	Повратак на посао и стопа задржавања запослених након коришћења породилског одсуства, по полу	•	41

Индикатор	Назив индикатора	Статус	Број странице
ЛА 4	Минимални отказни рок(ови) у вези са значајним пословним променама укључујући и податак да ли је он дефинисан колективним уговором	•	41
ЛА 5	Проценат запослених чији се интереси заступају кроз формално организовани комитет за заштиту и безбедност на раду	•	47
ЛА 6	Укупан број повреда, професионалних болести, изгубљених дана и смртних случајева, по региону и полу	•	47
ЛА 7	Радна места са повишеним ризиком од повреде или професионалних обољења	•	47
ЛА 8	Теме о заштити на раду и заштити које су покривене званичним споразумима са синдикатима	•	47
ЛА 9	Просечни сати обуке годишње по запосленом, по полу и по категорији запослених	•	42, 48
ЛА 10	Програми за едукацију запослених који омогућавају способност радника за даљи рад и помоћ при транзицији ка завршетку њихове каријере	•	41
ЛА 11	Проценат запослених који прима редовну повратну оцену о квалитету свог рада и развоју каријере, по полу и категорији запослених	•	45
ЛА 12	Структура управљачких тела и рашчлањавање запослених по категорији запослених према полу, старосној групи и припадности мањинској групи	•	18
ЛА 13	Однос основне зараде жена и мушкараца по категорији запослених	•	38
ЛА 16	Број поднетих, процесуираних и решених жалби у вези радног права	•	83
ХР 3	Укупан број случајева дискриминације и корективне мере које су предузете	•	38
ХР 4	Случајеви у којима је слобода удруживања и колективног преговарања угрожена и предузете мере	•	41
ХР 5	Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања дечијег рада, и мере које су предузете да допринесу ефективном укидању дечијег рада	•	38
ХР 6	Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања принудног рада, и мере које су предузете да допринесу елиминисању свих облика принудног рада	•	38
ХР 8	Укупан број случајева кршења права староседелачког становништва и предузете мере	•	83
ХР 12	Број притужби које се односе на кршење људских права, обрађених и решених кроз званичне механизме за притужбе	•	83
СО 3	Укупан број и проценат организационих делова за које се процењује ризик у вези са корупцијом и значајни идентификовани ризици	•	28
СО 4	Комуникација и обука у вези правила и процедура против корупције	•	28
СО 5	Потврђени случајеви корупције и предузете акције	•	28
СО 6	Укупна вредност доприноса политичким партијама по земљи и кориснику подршке	•	83
СО 7	Укупан број правних поступака због анти конкурентског и монополског понашања, према исходу	•	83
СО 8	Новчана вредност значајних казни и укупан број новчаних санкција због неусаглашености са законима и прописима	•	83
СО 9	Проценат нових добављача који су анализирани са аспекта критеријума утицаја на друштво (корупција, лобирање, неконкурентско понашање, неусаглашеност са законом)	•	28
СО 10	Значајни стварни или потенцијални негативни утицаји на друштво у оквиру ланца набавке	•	28
СО 11	Број поднетих, процесуираних и решених жалби у вези друштва	•	29
ПР 2	Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са утицајем производа и услуга на здравље и безбедност потрошача током целокупног животног циклуса производа и услуга	•	32
ПР 3	Информације о врсти производа и услуге које се захтевају процедурама, и проценат значајних производа и услуга који подлежу захтевима за таквим информацијама	•	31
ПР 4	Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са обележавањем производа и услуга	•	31
ПР 5	Праксе које се односе на задовољство потрошача, укључујући и резултате истраживања мерења задовољства потрошача	•	30
ПР 6	Продаја забрањених или спорних производа	•	83

Индикатор	Назив индикатора	Статус	Број странице
ПР 7	Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса који се тичу маркетиншке комуникације, оглашавања, спонзорстава и промоција	•	32
ПР 8	Укупан број случајева нарушавања приватности података потрошача	•	32
ПР 9	Новчана вредност значајних казни за неусаглашеност са законима и прописима у вези пружања услуга и коришћења производа компаније	•	83
ОГ 1	Процењена количина и вредност резерви нафте и гаса	•	83
ОГ 3	Укупна количина генерисане енергије из обновљивих извора према врсти извора	•	67
ОГ 4	Укупан број и проценат пословних локација на којима се врши процена утицаја на биодиверзитет	•	72
ОГ 5	Количина произведене и збринуте слојне воде	•	69
ОГ 6	Количина угљоводоника испуштеног директно у атмосферу и спаљеног на бакљи	•	69
ОГ 7	Количина отпада произведеног приликом бушења и стратегије за његово збрињавање	•	74
ОГ 8	Садржај бензена, олова и сумпора у гориву	•	83
ОГ 10	Број и опис значајних спорова са локалним заједницама и староседелачким становништвом	•	83
ОГ 12	Расељавања становништва и утицај на њихов живот у том процесу	•	83
ОГ 13	Сигурносни процеси по пословним активностима	•	46
ОГ 14	Количина произведеног и купљеног биогорива и задовољење критеријума одрживог развоја	•	75

Тема	Индикатор	Назив индикатора	Статус	Бр. странице
Економски показатељи	ЕЦ 1	Директно генерисана и дистрибуирана економска вредност	•	26
	ЕЦ 2	Ризици и могућности за компаније повезани са климатским променама	•	62
	ЕЦ 3	Дефинисани бенефити приликом одласка у пензију	•	83
	ЕЦ 4	Значајна финансијска помоћ примљена од владе	•	83
	ЕН 31	Укупни издаци везани за заштиту животне средине и инвестиције по врсти	•	62
Заштита и безбедност на радном месту	ЛА 5	Проценат запослених чији се интереси заступају кроз формално организовани комитет за заштиту и безбедност на раду	•	47
	ЛА 6	Укупан број повреда, професионалних болести, изгубљених дана и смртних случајева, по региону и полу	•	47
	ЛА 7	Радна места са повишеним ризиком од повреде или професионалних обољења	•	47
	ЛА 8	Теме о заштити на раду и заштити које су покривене званичним споразумима са синдикатима	•	47
	ОГ 13	Сигурносни процеси по пословним активностима	•	46
Квалитет производа	ЕН 27	Обим ублажавања утицаја производа и услуга на животну средину	•	73
	ПР 3	Информације о врсти производа и услуге које се захтевају процедурама, и проценат значајних производа и услуга који подлежу захтевима за таквим информацијама	•	31
	ПР 4	Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са обележавањем производа и услуга	•	31
	ПР 6	Продаја забрањених или спорних производа	•	83
	ОГ 8	Садржај бензена, олова и сумпора у гориву	•	83
Корпоративно управљање	Није у вези ни са једним индикатором	Није у вези ни са једним индикатором	•	18
Корупција	СО 3	Укупан број и проценат организационих делова за које се процењује ризик у вези са корупцијом и значајни идентификовани ризици	•	28
	СО 4	Комуникација и обука у вези правила и процедура против корупције	•	28
	СО 5	Потврђени случајеви корупције и предузете акције	•	28
Лобирање	СО 6	Укупна вредност доприноса политичким партијама по земљи и кориснику подршке	•	83
Однос према животној средини	ЕН 1	Материјали који се користе по тежини или запремини	•	64
	ЕН 2	Проценат коришћених материјала који су рециклирани улазни материјали	•	64
	ЕН 8	Укупно захватање воде према водозахвату	•	67
	ЕН 9	Водозахвати значајно погођени захватањем воде	•	67
	ЕН 10	Проценат и укупна количина воде која се рециклира и поново користи	•	68
	ЕН 11	Локација и величина земљишта у поседу, закупљеног, којим се управља, или које је до заштићених простора и простора са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора	•	72
	ЕН 12	Опис значајних утицаја активности, производа и услуга на биодиверзитет у заштићеним просторима и просторима са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора	•	72
	ЕН 13	Станишта која су заштићена или обновљена	•	73
	ЕН 14	Укупан број природних врста са ИУЦН црвене листе чија се станишта налазе у околини локација на којима компанија послује, по нивоу угрожености	•	73
	ЕН 20	Емисије супстанци које осиромашују озон, тежински	•	83
	ЕН 21	NOx, SOx, и друге значајне емисије гасова у ваздух по врсти и тежини	•	73
	ЕН 22	Укупно испуштање воде по квалитету и реципијенту	•	68
	ЕН 23	Укупна тежина отпада по врсти и начину одлагања	•	74
	ЕН 24	Укупан број и количина значајних изливања	•	69

Тема	Индикатор	Назив индикатора	Статус	Бр. странице
	ЕН 25	Количина траснпортованог, увезеног, извезеног или третираног отпада који се сматра опасним по анексу базелске конвенције I, II, III, i VIII и проценат отпада који је транспортован међународно	•	83
	ЕН 28	Проценат производа који су продати чији је амбалажни отпад прикупљен, по категорији	•	75
	ОГ 4	Укупан број и проценат пословних локација на којима се врши процена утицаја на биодиверзитет	•	72
	ОГ 5	Количина произведене и збринуте слојне воде	•	69
	ОГ 6	Количина угљоводоника испуштеног директно у атмосферу и спаљеног на бакљи	•	69
	ОГ 7	Количина отпада произведеног приликом бушења и стратегије за његово збрињавање	•	74
	ОГ 7	Количина отпада произведеног приликом бушења и стратегије за његово збрињавање	•	74
Однос према запосленима	ЕЦ 5	Однос најниже плате у компанији и законом прописане минималне зараде на значајним локацијама	•	45
	ЕЦ 6	Праксе запошљавања топ менаџмента од стране локалне заједнице на значајним локацијама рада	•	38
	ЛА 1	Укупан број и кретање броја запослених по старосној групи, полу и региону	•	38
	ЛА 2	Бенефиције осигуране запосленима на неодређено у односу на запослене са уговором на одређено време	•	42
	ЛА 3	Повратак на посао и стопа задржавања запослених након коришћења породилског одсуства, по полу	•	41
	ЛА 4	Минимални отказни рок(ови) у вези са значајним пословним променама укључујући и податак да ли је он дефинисан колективним уговором	•	41
	ЛА 9	Просечни сати обуке годишње по запосленом, по полу и по категорији запослених	•	42, 48
	ЛА 10	Програми за едукацију запослених који омогућавају способност радника за даљи рад и помоћ при транзицији ка завршетку њихове каријере	•	41
	ЛА 11	Проценат запослених који прима редовну повратну оцену о квалитету свог рада и развоју каријере, по полу и категорији запослених	•	45
	ЛА 12	Структура управљачких тела и рашчлањавање запослених по категорији запослених према полу, старосној групи и припадности мањинској групи	•	18
	ЛА 13	Однос основне зараде жена и мушкараца по категорији запослених	•	38
	ХР 3	Укупан број случајева дискриминације и корективне мере које су предузете	•	38
	ХР 4	Случајеви у којима је слобода удруживања и колективног преговарања угрожена и предузете мере	•	41
	ХР 5	Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања дечијег рада, и мере које су предузете да допринесу ефективном укидању дечијег рада	•	38
	ХР 6	Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања принудног рада, и мере које су предузете да допринесу елиминисању свих облика принудног рада	•	38
Односи са добављачима	ЕЦ 9	Проценат набавки од локалних добављача на значајним локацијама на којима компанија послује	•	30
	СО 9	Проценат нових добављача који су анализирани са аспекта критеријума утицаја на друштво (корупција, лобирање, неконкурентско понашање, неусагласеност са законом)	•	28
	СО 10	Значајни стварни или потенцијални негативни утицаји на друштво у оквиру ланца набавке	•	28
Односи са потрошачима	ПР 5	Праксе које се односе на задовољство потрошача, укључујући и резултате истраживања мерења задовољства потрошача	•	30
	ПР 8	Укупан број случајева нарушавања приватности података потрошача	•	32

Тема	Индикатор	Назив индикатора	Статус	Бр. странице
Правна питања	ПР 9	Новчана вредност значајних казни за неусаглашеност са законима и прописима у вези пружања услуга и коришћења производа компаније	•	83
	ЕН 29	Новчана вредност значајних казни и укупан број неновчаних санкција због неусаглашености са еколошким законима и прописима	•	83
	ЛА 16	Број поднетих, процесуираних и решених жалби у вези радног права	•	83
	ХР 8	Укупан број случајева кршења права староседелачког становништва и предузете мере	•	83
	ХР 12	Број притужби које се односе на кршење људских права, обрађених и решених кроз званичне механизме за притужбе	•	83
	СО 7	Укупан број правних поступака због анти конкурентског и монополског понашања, према исходу	•	83
	СО 8	Новчана вредност значајних казни и укупан број неновчаних санкција због неусаглашености са законима и прописима	•	83
	СО 11	Број поднетих, процесуираних и решених жалби у вези друштва	•	29
	ПР 2	Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са утицајем производа и услуга на здравље и безбедност потрошача током целокупног животног циклуса производа и услуга	•	32
	ПР 7	Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса који се тичу маркетиншке комуникације, оглашавања, спонзорстава и промоција	•	32
Резерве нафте и гаса	ОГ 1	Процењена количина и вредност резерви нафте и гаса	•	83
Улагање и утицај на локалну заједницу	ЕЦ 7	Развој и утицај инфраструктурних улагања и услуга пружених првенствено за јавну корист кроз комерцијално или „про боно“ ангажовање или у натури	•	54
	ЕЦ 8	Значајни индиректни економски утицај, укључујући и величину утицаја	•	54
	ОГ 10	Број и опис значајних спорова са локалним заједницама и староседелачким становништвом	•	83
	ОГ 12	Расељавања становништва и утицај на њихов живот у том процесу	•	83
Управљање енергијом	ЕН 3	Потрошња енергије унутар компаније	•	66
	ЕН 5	Енергетска ефикасност	•	67
	ЕН 6	Смањења у потрошњи енергије	•	67
	ОГ 3	Укупна количина генерисане енергије из обновљивих извора према врсти извора	•	67
	ОГ 14	Количина произведеног и купљеног биогорива и задовољење критеријума одрживог развоја	•	75
Управљање транспортом	ЕН 30	Утицај транспорта материјала који се користи у процесу производње, производа као и радника на животну средину	•	32

● у целости

ГИ - годишњи извештај

Преглед субвенција у 2014. и 2015. години		(у динарима)		
Назив програма	Износ субвенције по споразуму	Уплаћена средства		
		2014.	2015.	Укупно
Споразум о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији пројекта „НИС-Шанса“ са Градом Панчево за 2013.	11.235.141	6.167.898	92.336	6.260.233
Споразум о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији пројекта „НИС-Шанса“ са Градом Зрењанин за 2013.	10.207.537	8.494.866	-	8.494.866
Споразум о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања са АПВ за 2014.	12.237.755	12.237.755	-	12.237.755
Споразум о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији пројекта „НИС-Шанса“ са Градом Зрењанин за 2014.	6.256.381	-	1.925.040	1.925.040
Укупно		26.900.519	2.017.376	28.917.894

ЕЦ 3 - Компанија урачунава обавезе за исплату отпремнина и пензија за послене као и за јубиларне награде

ЕН 20 - У Компанији се не врши производња, увоз или извоз супстанци које осиромашују озонски омотач

ЕН 25 – Током 2015. године није било транспортованог, увезеног, извезеног и/или третираног отпада који се сматра опасним по анексу Базелске конвенције I, II, III и VIII.

ЕН 29 – У току 2015. године правоснажно су окончана два привредна престапа у вези са загађењем ваздуха у Панчеву и тим поводом су плаћене казне у укупном износу од 2.250.000 динара

ЛА 16 – У току 2015. године против Компаније су покренута 334 нова рад-на спора (искључујући тужбе које су покренуте поводом утврђивања злостављања на раду-мобинг) а активна су и 1.802 радна спора из претходног периода. Од укупног броја радних спорова у току 2015. године окончано је 147 поступака започетих из ранијег периода (92 у корист Компаније а 55 спорова на штету Компаније) као и 13 судских поступака из текућег периода (свих 13 је окончано у корист Компаније). Укупна вредност радних спорова који су окончани на штету Компаније износи 7.533.303 динара.

ХР 8 – У току 2015. године није било покренутих судских поступака поводом кршења права староседелачког становништва

ХР 12 – У току 2015. године против Компаније је покренуто 6 нових спорова поводом утврђења злостављања на раду – мобинга, а утврђено је постојање 23 спора из претходног периода. Од укупног броја спорова у току 2015. године окончана су 4 спора из ранијег периода (сва 4 на штету Компаније). Укупна вредност спорова који су окончани на штету Компаније износи 1.343.600 динара.

СО 6 - Према усвојеном документу „Спољна политика“, званичан став Компаније је да не финансира рад политичких странака

СО 7 - У току 2015. године нема случајева покренутих поступака и нису се водили спорови против Компаније због антиконкурентског и монополског понашања

СО 8 - У току 2015. године нису изречене значајне казне нити новчане санкције за Компанију због неусаглашености за законима и прописима

ПР 6 - У Компанији се у току 2015. године није вршила продаја производа који су забрањени или су предмет јавне дебате на појединим тржиштима

ПР 9 - У току 2014. године није било казни због неусаглашености са законима и прописима у вези пружања услуга и коришћења производа Компаније

ОГ 1 - У складу са законима Републике Србије Компанија није у могућности да врши извештавање о процењеној количини и вредности резерви нафте и гаса

ОГ 8 - Квалитет произведених горива Компаније је у складу са прописаним квалитетом према захтевима националне регулативе

ОГ 10 – У току 2015. године покренуто је 8 нових спорова због накнаде штете за некоришћење земљишта због заузећа или због рекултивације, а утврђено је постојање 3 спора из претходног периода. Од укупног броја спорова у току 2015. године окончана су 2 спора, оба из претходног периода. Један спор је окончан поравнањем а један одбијањем тужбеног захтева.

ОГ 12 - У току 2015. године нема случајева покренутих поступака и нису се водили спорови против Компаније због расељавања становништва и утицаја на њихов живот у том процесу

Речник

Скраћеница	Значење
REACH	Законска регулатива за обављање регистрације, евалуације, ауторизације и ограничавања хемикалија
Грејд	ниво који је дефинисан за одређене послове као резултат процене послова. Послови који спадају у исти грејд имају приближно исту релативну вредност у Друштву, без обзира на функционалну област којој припадају или организациони део којем припадају
MDK	максимално дозвољена концентрација
GVE	гранична вредност емисије
ПЦБ	Полихлоровани бифенили
БДП	брuto друштвени производ
GRI (Global Reporting Initiative)	Глобална иницијатива о извештавању. GRI је међународна непрофитна организација основана 1997. године са циљем да постигне највиши квалитет у корпоративном извештавању о одрживом развоју. GRI стандарди унапређују се из године у годину, а од 2006. године примењује се G3, такозвана трећа генерација извештавања о одрживом развоју. G3 се састоји од принципа и индикатора који дефинишу оквире за садржај и квалитет извештаја из области одрживог развоја, као и упутства за постављање граница приликом извештавања. Принципе G3 могу да користе мала предузећа, велике мултинационалне компаније, јавни сектор, невладине организације и друге организације из целог света.
Заинтересоване стране	сва физичка и правна лица која су заинтересована за пословање Компаније, која имају утицај на резултате пословања Компаније или су под њеним утицајем
Директно генерисана вредност	приход од продаје + финансијски приходи + приходи од закупа + приходи од камата + нето резултат по основу продаје основних средстава.
Оперативни трошкови	набавна вредност продате робе + трошак материјала + остали пословни расходи – различите врсте пореза.
Ремедијација	термин који се генерално употребљава за чишћење или обнављање-рестаурацију (рекултивацију, ревитализацију, регенерацију) загађеног места-простора или на други начин нарушених средина, као резултат активности човека.
EBITDA	приход пре обрачунатих камата, пореза на приход и амортизације.
МНС/DHT	комплекс за благи хидрокрекинг и хидродорату
NO2	оксид азота
SO2	оксид сумпора (IV)
H2S	водоник сулфида
CO2	угљен-диоксид
Исплака	испирни бушаћи флуид с вишеструком улогом у каналу бушотине током процеса бушења нафтних бушотина (изношење набушеног материјала на површину, контрола слојног притиска, спречавање дотока слојних флуида у канал бушотине, спречавање обрушавања зида канала).
Набушени материјал	честице бушених стена које исплака износи с дна бушотине на површину.
Отпадна исплака	искоришћена исплака током бушења бушотине која се одлаже у примарне исплачне јаме поред бушотине.
FCC (Fluid catalytic craker)	Каталитички крекер флуида.
Повреде (IR)	Укупан број повреда / Укупан број радних сати*1000000
Изгубљени дани (ODR)	Укупан број изгубљених дана / Укупан број радних сати*1000
Одсуствовање с посла (LDR)	Боловање због повреда на раду / Укупан број радних сати*1000
Удружење	добровољна и невладина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса, који нису забрањени Уставом или законом.

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Beograd
Španskih boraca 3
11070 Beograd, Srbija

Tel: +381 11 2095 800
Fax: +381 11 2095 891
ey.com/rs

NEZAVISNI IZVEŠTAJ O OGRANIČENOM PREGLEDU

UKOVODSTVU NAFTNE INDUSTRIJE SRBIJE A.D. NOVI SAD

Izveštaj o održivom razvoju za 2015. godinu (u daljem tekstu: „Izveštaj“) društva Naftna Industrija Srbije a.d. Novi Sad (u daljem tekstu: „Društvo“) je pripremljen od strane rukovodstva Društva koje je odgovorno za prikupljanje i prezentaciju informacija koje su u njemu sadržane. Naša odgovornost zasniva se na sprovođenju ograničenog uveravanja posebnog obima na Izveštaj koji je pripremljen u skladu sa osnovnim nivoom izveštavanja u skladu sa Smernicama izveštavanja o održivosti G4 Inicijative o globalnom izveštavanju (u daljem tekstu: „GRI G4“). Naša odgovornost u obavljanju našeg angažovanja uveravanja je isključivo prema rukovodstvu Društva i u skladu je sa projektim zadatkom koji smo dogovorili. Ne prihvatamo niti preuzimamo odgovornost i za bilo koju drugu svrhu prema bilo kom drugom licu ili organizaciji. Svako pozivanje bilo kojeg trećeg lica na ovaj Izveštaj je na sopstveni rizik.

OBIM ANGAŽOVANJA I KRITERIJUMI

Angažovanje uveravanja planirano je i izvršeno u skladu sa Međunarodnim standardom za angažovanja uveravanja osim revizije i pregleda istorijskih finansijskih informacija (u daljem tekstu „ISAE 3000“) sa ciljem sticanja ograničenog uveravanja na:

1. Tačnost i kompletnost kvantitativnih podataka i verodostojnost kvalitativnih informacija koje se odnose na GRI G4 Opšte standardne podatke, zahtevane prema osnovnom nivou izveštavanja.
2. Tačnost i kompletnost kvantitativnih podataka (indikatora performansi) i verodostojnosti izjava (GRI G4 Podaci o pristupu upravljanju- GRI G4 „DMA“) koji se odnose na GRI G4 Specifične standardne podatke, a koji odgovaraju aspektima koji su materijalni u najvećoj meri kao što je to prikazano u analizi materijalnosti Društva.
3. Usklađenost Izveštaja koji je pripremljen u skladu sa osnovnim nivoom izveštavanja sa odgovarajućim zahtevima GRI G4 smernica izveštavanja o održivosti.

OBAVLJENI POSTUPCI

U cilju formiranja zaključaka, naše procedure bile su zasnovane (ali nisu ograničene), na sledećem:

- Sprovedenim razgovorima sa predstavnicima rukovodstva Društva kako bismo stekli razumevanje procesa, politika i aktivnosti u oblasti korporativne odgovornosti tokom izveštajnog perioda.
- Pregledu informacija kako bismo potkrepili podatke i iskaze u vezi sa održivim poslovanjem Društva tokom 2015. godine, predstavljenih u Izveštaju.
- Pregledu procesa u Društvu kako bi utvrdili materijalna pitanja koja treba uključiti u Izveštaj, zastupljenost ovih materijalnih pitanja u okviru Izveštaja kao i materijalnih pitanja koja su zastupljena u medijima i izveštajima o održivosti odabrane konkurencije.
- Razgovorima sa stručnjacima koji su odgovorni za upravljanje, upoređivanje i pregled podataka koja se odnose na GRI G4 Opšte i Specifične standardne podatke u okviru našeg angažovanja, a za potrebe internog i javnog izveštavanja.
- Pregledu podataka koji se odnose na izveštavanje na korporativnom nivou od strane funkcija za izveštavanje (ogranci i sedišta rukovodstva) ili zavisnih lica Društva, kako bi se testirala kompletnost pokrivenosti/zastupljenosti (u zavisnosti od dodeljenih granica) funkcija za izveštavanje i kako bi se za odabrane funkcije za izveštavanje ispitale provere koje su primenjene na korporativnom nivou.
- Pregledu relevantne dokumentacije i sistema izveštavanja, uključujući alate za upoređivanje, korišćene modele i smernice.
- Pregledu Izveštaja u smislu adekvatnog obelodanjivanja GRI G4 Opštih i Specifičnih standardnih podataka u okviru našeg angažovanja koji uključuje diskusiju o ograničenjima i pretpostavkama koje se odnose na način na koji su podaci predstavljeni.
- Pregled GRI G4 Sadržaja Indeksa kao i navedenih referenci i njihovu usklađenost sa zahtevima osnovnog nivoa izveštavanja.

NIVO UVERAVANJA

Naše procedure su kreirane sa ciljem dobijanja ograničenog uveravanja (kao što se navodi u ISAE 3000) na osnovu kojeg smo formirali naše zaključke. Obim ovih procedura je manji od onih čiji je cilj dobijanje razumnog nivoa uveravanja i iz tog razloga, pribavljen je niži nivo uveravanja.

OGRANIČENJA NAŠEG PREGLEDA

- ▶ Naš pregled je bio ograničen na verziju Izveštaja na srpskom jeziku. U slučaju nekonzistentnosti u prevodu između srpske, engleske i ruske verzije Izveštaja, kada su u pitanju naši zaključci, verzija na srpskom jeziku biće merodavna.
- ▶ Ne iskazujemo uverenje koje se odnosi na buduće informacije kao što su procene, očekivanja ili ciljevi kao ni njihova ostvarljivost.
- ▶ Obim našeg angažovanja nije uključivao pregled aktivnosti ili učinke trećih lica niti prisustvovanje aktivnostima angažovanja zainteresovanih strana.
- ▶ Naš pregled nije uključivao testiranje informacionih sistema Društva koji su korišćeni ili na kojima se zasnivalo prikupljanje i grupisanje podataka.

ZAKLJUČCI

Na osnovu našeg pregleda i u skladu sa projektnim zadatkom i ograničenjima našeg angažovanja, iznosimo sledeće zaključke. Naši zaključci su zasnovani na adekvatnoj primeni odabranih kriterijuma i potrebno ih je tumačiti zajedno sa datim paragrafom „Obavljeni postupci“.

1. Koliko su kompletni i tačni kvantitativni podaci i koliko su verodostojne kvalitativne informacije koje se odnose na GRI G4 Opšte standardne podatke koji su u okviru našeg obima angažovanja?
 - Nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da Društvo, prema postavljenim granicama i u periodu izveštavanja na koji se Izveštaj odnosi, nije uključilo kvantitativne podatke u Izveštaj koji se odnose na GRI G4 Opšti standardni podaci, a koji su u okviru našeg obima angažovanja.
 - Nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da postoje greške ili nepravilnosti u upoređivanju kvantitativnih podataka koji se odnose na GRI G4 Opšte standardne podatke koji su u okviru našeg obima angažovanja ili u prenošenju ovih podataka u Izveštaj, koji bi imali materijalni uticaj na način na koji su predstavljeni.
 - Pregledali smo informacije i objašnjenja izabranih iskaza rukovodstva (kvalitativne informacije) koje se odnose na GRI G4 Opšte standardne podatke, kao što su predstavljene u Izveštaju, i za iste nismo imali saznanja o nepravilnosti.
 - Nismo došli do saznanja koja bi nas navela da zaključimo da je analiza materijalnosti nepravilno prikazana na osnovu sprovedenih procedura Društva.

Building a better
working world

2. U kojom meri su kompletni i tačni kvantitativni podaci (indikator performansi) i koliko su verodostojni iskazi (GRI G4 Podaci o pristupu upravljanju) koji se odnose na GRI G4 Specifične standardne podatke koji su u okviru našeg obima angažovanja?
 - Nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da Društvo, u skladu sa definisanim granicama za svako materijalno pitanje i u izveštajnom periodu na koji se Izveštaj odnosi, nije uključilo kvantitativne podatke (indikator performansi) u Izveštaj koji je u skladu sa GRI G4 Specifičnim standardnim podacima koji su u okviru našeg angažovanja.
 - Nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da postoje greške ili nepravilnosti u upoređivanju kvantitativnih podataka koji se odnose na GRI G4 Specifične standardne podatke koji su u okviru našeg angažovanja ili u prenošenju ovih podataka u Izveštaj, koji bi imali materijalni uticaj na način na koji su predstavljeni.
 - Pregledali smo informacije i objašnjenja izabranih iskaza rukovodstva (GRI G4 Podaci o pristupu upravljanju) koje se odnose na GRI G4 Specifične standardne podatke predstavljenih u Izveštaju, i za iste nismo imali saznanja o netačnosti.
3. Da li Izveštaj ispunjava zahteve osnovnog nivoa izveštavanja u skladu sa smernicama GRI G4?
 - Na osnovu našeg pregleda, nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da Izveštaj ne ispunjava zahteve osnovnog nivoa izveštavanja u skladu sa smernicama GRI G4.

NEZAVISNOST

Sproveli smo naše postupke u skladu sa zahevima Etičkog kodeksa za profesionalne računovođe koji je izdat od strane Međunarodne federacije računovođa koji, između ostalog, zahteva da članovi tima, kao i revizorska kompanija, budu nezavisni u odnosu na klijenta, uključujući i to da nisu učestvovali u pripremi Izveštaja koji je bio predmet ovog pregleda. EY ima sisteme i procese za praćenje usaglašenosti sa Etičkim kodeksom, koji imaju za cilj da spreče konflikte u pogledu nezavisnosti. Revizorska kuća kao i svi članovi tima ispunili su zahteve za nezavisnošću.

Beograd, 21. jun 2016. godine

Olivera Andrijašević
Olivera Andrijašević
Ovlašćeni revizor
i za Ernst & Young d.o.o. Beograd

Контакти

НИС А.Д. НОВИ САД

e-mail: office@nis.eu

—

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија
(021) 481 1111

—

Милентија Поповића 1
11000 Београд, Србија
(011) 311 3311

ОДНОСИ СА ИНВЕСТИТОРИМА

e-mail: Investor.Relations@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија

**СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ СА
МАЊИНСКИМ АКЦИОНАРИМА**

e-mail: servis.akcionara@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија
Инфо сервис: (011) 22 000 55

Овај извештај је штампан
на папиру произведеном
у складу са одговорним
управљањем шумама.

НИС а.д. Нови Сад
Народног фронта бр. 12, Нови Сад, Србија

www.nis.eu